

democraat

POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66

TWEEDE CONGRESDEMOCRAAT

VOORJAARSCONGRES

Deze Democraat is de Tweede Congresdemocraat en bevat dan ook de belangrijkste congresstukken voor de

24ste ALGEMENE LEDENVERGADERING van D'66, die op vrijdagavond 23 en zaterdag 24 maart 1979 in de congreszaal van Krasnapolsky in Amsterdam wordt gehouden.

CONGRESSTUKKEN

In de eerste Congresdemocraat zijn reeds gepubliceerd:

ECD 1 - Concept-agenda	blz. 3
ECD 2 - Concept-congresreglement	blz. 23
- Kandidaten gevraagd	blz. 23
- Voorjaarscongres (toelichting)	blz. 2
- Stemrecht	blz. 3

In het hart van deze Congresdemocraat zijn de volgende stukken opgenomen

TCD 1 - Financieel jaarverslag 1978
TCD 2 - Voorstel contributieregeling 1980
TCD 3 - Voorstel bijdrageregeling regio's
TCD 4 - 1e Voorstel over Jongerenorganisatie D'66
TCD 5 - 2e Voorstel over Jongerenorganisatie D'66
TCD 6 - Aanvulling van het beleidsprogram over Ruimtelijke Ordening
TCD 7 - Konklusies over Besluitvorming (met HB resolutie 2)
TCD 8 - Voorstel tot instelling adviescommissie interne kandidaatstelling (met HB resolutie 1)
TCD 9 - Voorstellen voor landelijke organisatiestructuur (met HB resolutie 3)
TCD 10 - Voordracht voor de programmacommissie

Bovendien zijn in deze Democraat nog de volgende artikelen opgenomen, die voor congresbezoekers van belang zijn

- stemrecht
- toegangsprijs
- kandidaten gevraagd
- logies

Op de congresbalie ligt voor de congresbezoekers het congresboek gereed, waarin o.a. worden opgenomen:

- de definitieve agenda
- index van congresstukken
- ingediende moties en amendementen
- een overdruk van het rapport van de commissie Besluitvorming
- overzicht van kandidaten voor bestuursfuncties
- voordracht voor de aanbevelingscommissie kandidaatstelling
- toelichting op de voorstellen m.b. t. de jongerenorganisatie

TOEGANGSPRIJS

Het hoofdbestuur heeft besloten de toegangsprijs voor dit voorjaarscongres te bepalen op f. 15,- per persoon. Deze prijs geldt voor beide dagen, zoals tot op heden gebruikelijk. Het HB heeft bij de opstelling van de begroting voor 1979 het standpunt ingenomen, dat congressen kostendekkend moeten zijn en niet uit de algemene partijmiddelen moeten worden gefinancierd. Het hoofdbestuur beseft, dat een dergelijke toegangsprijs vermeerderd met reis- en verblijfkosten voor sommige leden een drempel voor het congresbezoek kan vormen. De financiële situatie van de partij en de begroting 1979 bieden momenteel geen mogelijkheden aan deze bezwaren tegemoet te komen. Het HB zal zich nader op dit aspect beraden en bij de opstelling van de concept-begroting 1980 overwegen of een andere exploitatie-opzet van congressen mogelijk en gewenst is.

STEMRECHT

Alle leden van D'66 hebben op Algemene Ledenvergaderingen het recht hun stem uit te brengen, wanneer zij tenminste aan hun contributieverplichtingen hebben voldaan. Deze verplichting geldt volgens het Huishoudelijk Reglement eerst op 1 juli van het lopende jaar. Op het voorjaarscongres hebben dus ook leden stemrecht, die nog niet over 1979, maar wel over 1978 hebben betaald.

vervolg blz. 2

D'66 AKTIVITEITEN

Studiedag bestuurlijke reorganisatie		
Krasnapolsky	AMSTERDAM	3 mrt
Europadag		
Kobus a/d Poort	AMERSFOORT	17 mrt
Voorjaarscongres		
Krasnapolsky	AMSTERDAM	23-24 maart

De aangekondigde vergadering van de ADVIESRAAD van 10 maart gaat NIET door i.v.m. regio-congressen op die datum.

Tot onze spijt zijn de CAMPAGNE-BIJEENKOMSTEN EUROPESE VERKIEZINGEN op 16 februari in Den Haag en op 17 februari in Meppel niet door kunnen gaan i.v.m. de barre weersomstandigheden. Oprechte excuses aan allen die voor niets aan de zaal gekomen zijn; het is helaas niet meer gelukt iedereen tijdig te waarschuwen.

INHOUD

STEMRECHT	blz. 1
DE ADVIESRAAD	2
PARTIJVOORZITTER	3
UIT DE FRAKTIE	6
DE GAST VAN D'66	8
REGIONIEUWS	15
DE PARTIJGANGER	18
SWB-NIEUWS	20
CAMPAGNE EUROPESE VERKIEZINGEN	28
DE CONGRESSTUKKEN IN HET HART VAN DE DEMOCRAAT	

BEZUIDENHOUTSEWEG 195
2594 AJ DEN HAAG
TELEFOON: 070 - 858303

Dit is het nieuwe adres van het landelijk secretariaat van D'66, van het Wetenschappelijk Bureau D'66 en van het Politiek Scholings- en Vormingsinstituut D'66.

CONGRES

STEMKAARTEN WORDEN DUS ALLEEN
UITGEREIKT AAN LEDEN DIE HUN
LIDMAATSCHAPSKAART 1978 of
1979 TONEN,

of het bewijs van betaling
(giro- of bankoverschrijving).

LOGIES

Bij het VVV Amsterdam Postbus 3901,
tel. 020-266444 kunt u een lijst met
hoteladressen opvragen.

De afdeling Amsterdam beschikt over
een beperkt aantal logeeradressen
bij leden. Wanneer congresbezoekers
hiervan gebruik willen maken, kunnen
zij zich wenden tot (tussen 11-20 u.)
Fiet Opendberg, tel. 020-189813
Peggy Wilkinson, tel. 020-230669

KANDIDATEN GEVRAAGD

In de Eerste Congresdemocraat is ver-
meld, dat op de Algemene Ledenverga-
dering van 23 en 24 maart 1979 in
Amsterdam het Dagelijks Bestuur en
het Bestuur van de Stichting Weten-
schappelijk Bureau D'66 moeten wor-
den aangevuld. Inmiddels is gebleken,

dat in het Dagelijks Bestuur nog twee
vacatures gaan ontstaan, omdat twee
DB-leden zich kandidaat stellen voor
een andere functie.

De functie van secretaris-politiek
komt vakant omdat Hein van Oorschot
aftreedt en zich kandidaat stelt
voor de functie van vice-voorzitter
politiek.

Ook de functie van tweede penning-
meester komt vakant, omdat Jan van
den Hazel zich kandidaat stelt voor
de functie van secretaris-politiek.

Dientengevolge komen de volgende
functies voor verkiezing in aanmer-
king:

- a) vice-voorzitter politiek
- b) secretaris-organisatie
- c) secretaris-politiek
- d) tweede penningmeester

In de Eerste Congresdemocraat zijn
reeds de karakteristieken van de funk-
ties van vice-voorzitter politiek
en secretaris-organisatie gegeven.
De andere functies kunnen als volgt
worden omschreven.

- secretaris-politiek: Verantwoorde-
lijk voor de uitvoering van poli-
tieke besluiten van het Hoofdbes-
tuur. Coördineert met het PSVI
en is verantwoordelijk voor de poli-
tieke publicaties van de partij.
Vervangt de vice-voorzitter poli-
tieke bij afwezigheid.

- tweede penningmeester: Coördinatie
met de regiopenningmeesters en het
PSVI bestuur. Assistentie en ver-
vanging van de eerste penningmees-
ter.

De uitgebreide taakomschrijvingen
van het Dagelijks Bestuur worden op
telefonische aanvraag door het lan-
delijk secretariaat toegezonden.
Voor de overige functies en gegevens
over de kandidaatstelling wordt ver-
wezen naar pag. 23 van de Eerste
Congresdemocraat (1/79).

Frans Rogier
vice-voorzitter
organisatie

len is de macht en onmacht van de
Adviesraad gevangen.

De discussie in de gemeenteraad van
Enschede met betrekking tot de ves-
tiging van een opslagplaats van ra-
dio-actieve afvalstoffen afkomstig
van kerncentrales te Ahaus (vlak
over de grens) was voor de Advies-
raad aanleiding dit onderwerp op de
agenda te plaatsen. Onder het wakend
oog van Laurens Jan Brinkhorst werd
staande de vergadering het volgende
advies voor de Tweede Kamerfractie
en het Hoofdbestuur opgesteld:

"De Adviesraad van D'66 ondersteunt
de bezorgdheid, uitgesproken door de
gemeenteraad van Enschede t.a.v. de
plannen tot vestiging van een opslag-

plaats van radio-actief afval te
Ahaus en is voorts van mening dat de
eventuele vestiging van een derde
uranium-verrijkingsfabriek te Gronau
niet mag plaats vinden zonder slui-
tende afspraken m.b.t. een gemeen-
schappelijk exportbeleid. De Advies-
raad verzoekt het Hoofdbestuur en de
Tweede Kamerfractie over beide kwes-
ties contact op te nemen met de FDP
en andere partijen die terzake in de
deelstaat Nordrhein/Westfalen verant-
woordelijkheid dragen, aangezien in
zaken die grensoverschrijdende ge-
volgen hebben een gezamenlijke ver-
antwoordelijkheid gestalte moet
krijgen."

De raad van de gemeente Enschede zal
deze door D'66 onder het hart gesto-
ken riem zeker kunnen waarden.

De Adviesraad maakte ook persoonlijk
kennis met het - voor D'66 althans -
jongste Kamerlid, Suzanne Bischoff.
De charmante afgevaardigde deelde de
Adviesraad mee met welke onderdelen
van het kamerwerk zij zich o.a. bezig
houdt: ontwikkelingssamenwerking,
emancipatie, handelspolitiek, cultu-
rele minderheden, jeugdproblematiek
bejaarden. Over al deze onderwerpen
gaf zij toelichting met betrekking
tot de wijze waarop zij de zaken wil
aanpakken: een zeer duidelijke aan-
pak.

Het verslag van de fractie kwam dit-
maal uit de mond van Chel Mertens
die de voorstellen van minister Pais
met betrekking tot "hoger onderwijs
voor velen" voor de leden van de
Adviesraad uit de doeken kwam doen.
Een dermate ingewikkelde en deskun-
digheid vereisende materie dat het
de pet ver te boven ging van

Kitty Warburg

ADVIESRAAD

10 februari was het alweer de laat-
ste keer dat de leden van de Advies-
raad in de huidige samenstelling
bij elkaar kwamen. Nauwelijks is er
een onderlinge band aan het groeien
of deze wordt al weer wreed verbro-
ken. Onverbbidlijk stelt het Huis-
houdelijk Reglement vast dat leden
van de Adviesraad slechts voor 1
jaar worden gekozen, met weliswaar
de mogelijkheid nog 2 x 1 jaar her-
kozen te worden, maar dat hangt dan
wel af van de goedertierendheid van
de D'66 leden die per regio hun ad-
viesraadleden kiezen.

Het leven van een adviesraadlid
hangt aan een zijden draad. Dit er-
varen de leden zelf ook zo en zij
brachten dit tot uiting door de
motie van De Rook e.a. te steunen
waarin het Hoofdbestuur wordt gead-
viseerd een wijziging in het HR aan
de ALV voor te leggen waarbij de
zittingstermijn van de AR wordt be-
paald op twee jaar en de herkiesbaar-
heid wordt bepaald op één termijn

van twee jaar. Het Hoofdbestuur zeg-
de toe om aan de hand van de gevoer-
de discussie en na het raadplegen
van de nieuwe Adviesraad hun stand-
punt te bepalen t.a.v. de gevraagde
reglementswijziging.

Op het moment dat de Adviesraad ver-
gaderde, vond in Amsterdam een mani-
festatie plaats van het Landelijk
Comité Huurbescherming. Omdat de
huurbeschermingswetgeving D'66 na
aan het hart ligt, was het voor de
Adviesraad geen punt van discussie
om in te stemmen met een motie van
Marie Louise Tiesinga en Märijolein
Driessen waarin werd voorgesteld
een telegram te zenden aan de deel-
nemers van de manifestatie om hen
veel succes te wensen.

In de verslagen van de adviesraad-
vergaderingen heeft u de lange weg
die het Reglement van Orde is ge-
gaan, kunnen volgen. Nu, in de laat-
ste vergadering is dit vergaderhou-
vast er dan gekomen: in acht artike-

STEMRECHT

ALS U WILT STEMMEN OP
HET CONGRES
LEES BLZ. 1

DE PARTIJ VOORZITTER

VRIJHEID EN GELIJKHEID

In dit artikel ga ik in op de spanningsverhouding tussen vrijheid en gelijkheid. Ik ga daarbij uit van het begrip vrijheid en van de twee betekenissen van dat begrip die in het verband van ons programma vooral van belang zijn: keuzevrijheid en ontplooiingsvrijheid. Voor het zich kunnen ontplooien van mensen is een zekere mate van keuzevrijheid nodig, maar niet voldoende. Vergroting van ontplooiingsvrijheid kan beperking van keuzevrijheid (bijv. ten aanzien van consumptiegoederen) met zich brengen.

In het tweede deel van dit artikel worden twee opvattingen ten tonele gevoerd over de oorzaken van ongelijkheden tussen mensen (in inkomen, kennis en macht) in de maatschappij. Daarbij gaat het niet om de oude tegenstelling tussen erfelijke aanleg en vorming en opvoeding ('nature' en 'nurture'). De confrontatie tussen degenen die het eerste en degenen die het laatste als (hoofd)oorzaak van ongelijkheden tussen mensen aanwijzen levert m.i. geen vruchtbare discussie op. Het gaat er veel eerder om, hoe zulke en andere factoren maatschappelijk effect hebben.

De verschillen in maatschappelijke effecten van ongelijkheden tussen mensen (door welke factoren die overigens kunnen zijn bepaald) worden veelal verklaard aan de hand van een voorstelling die ik heb aangeduid als het veldloopmodel. Dat model schiet m.i. ernstig tekort voor de verklaring van ongelijkheid in onze maatschappij. Het kan daardoor ook niet behulpzaam zijn bij het zoeken naar middelen en wegen om die ongelijkheid op te heffen of te beperken. Een ander model, dat ik heb aangeduid als het eredivisiemodel, is daarvoor m.i. beter geschikt.

In aansluiting op dit onderscheid probeer ik op een (te) beknopte manier te laten zien, dat de voorzieningen van onze verzorgingsstaat nog teveel zijn geënt op het veldloopmodel en als gevolg daarvan mikken op het "wegwerken van achterstanden", maar de oorzaken van die achterstanden ongemoeid laten en aan die oorzaken zelfs enkele toevoegen. Voor het opsporen van de oorzaken is een analyse volgens een ander model, voor het wegnemen van die oorzaken een anders gericht beleid nodig. Daarover volgen nog enkele opmerkingen in het derde gedeelte.

1. Wat verstaat D'66 onder vrijheid?

De klassieke liberale definitie van vrijheid is een louter negatieve:

de afwezigheid van dwang, behalve voorzover die nodig is om te voorkomen dat de één inbreuk maakt op de vrijheid van een ander. In ons programma hebben wij gekozen voor een meer positieve bepaling. We kozen daarvoor om te beginnen het begrip ontplooiingsvrijheid dat gesteld moet worden tegenover keuzevrijheid.

Keuzes zijn telkens momentane beslissingen. Gegeven een aantal keuzemogelijkheden, kan keuzevrijheid inderdaad genoegzaam worden gedefinieerd als afwezigheid van dwang. Ontplooiingsvrijheid veronderstelt (een zekere mate van) keuzevrijheid, maar het houdt méér in.

Ontplooiing is een in de tijd verlopend proces, b.v. van afhankelijkheid naar zelfstandigheid, van onbeholpen naar vaardig gedrag, enz. Wij zeggen hiervan in ons programma (deel 1, Actiebeginselen), dat ontplooiing 'moet geschieden in vrijheid en verantwoordelijkheid, naar eigen inzicht en overtuiging, in solidariteit met de medemens en zonder politieke, sociale en economische discriminatie van anderen.'

Verderop (deel 2, hoofdstuk 5, De sociaal-culturele ordening) wordt het verschil tussen keuzevrijheid en ontplooiingsvrijheid uitgewerkt. Ik verwijs daar nu heen zonder te citeren. Waar het vooral om gaat is, dat mensen zich niet kunnen ontplooien zonder tegelijkertijd (min of meer) duurzame relaties met anderen te ontwikkelen, zonder persoonlijke verbondenheid met anderen. Dat geldt het meest evident voor een kind, het geldt ook voor 'volwassenen'.

Persoonlijke verbondenheid is een andere vorm van solidariteit dan die waarop belangengroepen, politieke partijen, klassestrijd en nationaliteit zijn gebaseerd. Het is, evenals keuzevrijheid, iets waarvoor de politiek alleen ruimte en gunstige voorwaarden kan scheppen, die het overigens aan de persoonlijke verantwoordelijkheid van de mensen moet overlaten.

Ik meen, dat onze maatschappij, zeker niet in het minst door de manier waarop de sociaal-culturele voorzieningen in de 'verzorgingsstaat' zijn ingericht maar ook door een 'dehumanisering' van de arbeid, voor de ontplooiingsmogelijkheden van de mensen uiterst ongunstige voorwaarden heeft geschapen. Ik meen ook dat D'66 zich door de manier waarop het de ontplooiingsvrijheid van mensen in zijn programma een centrale plaats heeft gegeven, zich kenmerkend onderscheidt van andere partijen.

2. Waardoor wordt de ongelijkheid van mensen in onze maatschappij bepaald?

Het veldloopmodel - De posities die mensen in de maatschappij ten opzichte van elkaar innemen worden hoofdzakelijk bepaald door het tempo waarin zij 'vooruitkomen'. De één loopt harder dan de ander, de één spant zich meer in dan de ander, de één ontmoet meer obstakels en heeft meer pech dan de ander. Daardoor ontstaan relaties tussen koplopers, een middenmoot en achterblijvers.

Verder redenerend vanuit dit model kan men op grond van overwegingen van sociale rechtvaardigheid besluiten, dat voor pechgevallen een stelsel van collectieve verzekering moet worden geschapen en dat aan de achterblijvers speciale zorg moet worden besteed om hen in staat te stellen weer bij te komen.

Ik meen dat het veldloopmodel de zaken teveel versimpelt om te kunnen dienen voor een analyse van de ongelijkheidsvraagstukken in onze maatschappij. Wat in het model vooral ontbreekt is, ten eerste, inzicht in de betekenis van de vorming van groepen, combines e.d. en, ten tweede, inzicht in het feit dat mensen en groepen vanuit hun verkregen posities op elkaar inwerken. Om die factoren beter in het vizier te krijgen, leg ik een ander model voor.

Het eredivisiemodel - Een voetbalclub die omhoog komt in zijn divisie zal - bij overigens gelijke omstandigheden - relatief veel toeschouwers trekken, relatief hoge entreegelden kunnen vragen en daardoor ook in verhouding hoge inkomsten hebben. Voor een op de ranglijst zakkende club geldt het omgekeerde.

De sterkere clubs zullen bovendien dankzij hun hogere recettes hun toeschouwers- en spelersaccommodatie kunnen verbeteren, de beste spelers en oefenmeesters kunnen weggopen bij de zwakkere clubs, de aantrekkelijkste contracten kunnen sluiten voor tournooien, oefen- en vriendschappelijke wedstrijden enz. Hun kansen om verder te stijgen nemen m.a.w. cumulatief toe, terwijl de kansen daartoe van de zwakkere clubs juist cumulatief afnemen.

Ik meen dat er in onze maatschappij een aantal processen is aan te wijzen dat uitpakt overeenkomstig het eredivisiemodel. Schaalvergroting die kleine bedrijven en middenstanders uit de markt drijft, hogere inkomens die financierings- (en belastingaftrek-) mogelijkheden openen, waar je met een lager inkomen niet aan kunt denken, onderwijsvoorsprongen die van generatie op generatie

vervolg partijvoorzitter

hun voordelen blijven afwerpen, zijn hiervan onmiddellijk voor de geest komende voorbeelden.

Het is juist voor een belangrijk deel om die processen tegen te werken dat de voorzieningen van de verzorgingsstaat in het leven zijn geroepen. Het grote ongeluk van onze maatschappij is echter, dat de strategie die hierbij is gevolgd maakt, dat die voorzieningen in een aantal opzichten averechts werken - en dan vaak ook nog overeenkomstig het eredivisiemodel, dus cumulatief.

De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. speciaal op achtergestelde groepen gerichte sociale voorzieningen hebben, hoe positief ook qua opzet en intentie, onvermijdelijke stigmatiserende effecten op degenen die ervan gebruik maken, resp. onvrijwillig ermee worden voorzien

2. sociale voorzieningen van deze soort, die worden opgezet en uitgevoerd door anderen dan degenen voor wie zij zijn bestemd, vergroten over het algemeen de eenzijdige afhankelijkheid van de laatsten ten opzichte van anderen (dat hoeven niet dezelfde te zijn als degenen die de voorzieningen uitvoeren, al zit ook dat erin)

3. De bedoelde voorzieningen worden over het algemeen uitgevoerd door speciaal hiervoor opgeleide professionele krachten. Dit heeft tot gevolg:

a) dat de afstanden en drempels die moeten worden overwonnen om de beoogde hulpverlenings- en zorgrelaties tot stand te laten komen groot zijn, zodat vaak juist anderen dan voor wie de voorzieningen speciaal zijn bedoeld, hiervan het meest gebruik maken en profiteren;

b) dat de werkzaamheden hoofdzakelijk worden uitgevoerd naar de maastaven, opvattingen, waarden en inzichten van die professionele deskundigen, hun organisaties en opleidingsinstituten, zodat de problemen van de cliënten (zoals zij die beleven) te weinig aan bod komen;

c) dat de kosten van deze voorzieningen al bij kleine uitbreidingen stijl oplopen.

4. Sociale voorzieningen van deze soort gaan een zelfstandig leven leiden, naast elkaar en afgezonderd van andere sociale activiteiten. Dit schept integratie- en coördinatieproblemen. Het isoleert bovendien problemen van elkaar die juist in onderlinge samenhang moeten worden gezien en behandeld. Het schept nieuwe behoeften aan (nog meer gespecialiseerde) hulp-, advies- en opbouwactiviteiten in plaats van eigen activiteiten en zelfstandig-

heid bij het overwinnen van moeilijkheden te stimuleren.

5. De afzonderlijke organisatie van speciale voorzieningen voor het opheffen van sociale achterstanden heeft tweezijdig vervreemdende effecten: het vervreemdt de achterstandsgroepen verder van de overige maatschappij en het vervreemdt de overige burgers verder van de problemen en levensomstandigheden van die achterstandsgroepen.

Ook deze opsomming beoogt geen volledigheid, alleen een aanduiding te geven van de problemen die ons stelsel van sociale voorzieningen oproept. Kort gezegd komt het hierop neer, dat het de cliënten niet alleen stigmatiseert (ook in hun eigen ogen), maar hen (hoezeer ook onbedoeld en hoezeer ook gebaseerd op het beginsel van steun naar draagkracht) ook discrimineert.

3. Wat dan wel?

De belangrijkste fout die kleeft aan het voorzieningensstelsel van de verzorgingsstaat is, dat het een politiek neutraliserende oplossing tracht te bieden voor een in de kern politiek probleem. Waarschijnlijk was dat in de naoorlogse periode de enige manier om een dergelijk stelsel politiek haalbaar te maken. Het is daardoor een mengsel gewor-

den van charitatieve, paternalistische en technocratische denkbeelden en procedures die zijn geënt op het veldloopmodel. Daar kwam nog bovenop, dat de voorzieningen werden georganiseerd volgens het patroon van arbeidsverdeling in de vorm van specialisatie zoals dat eerder met veel succes (productiviteitsverhoging) was ontwikkeld in de productiesector. Dit bevestigde niet alleen het depolitiserende karakter van het stelsel, het drukte het bovendien een onpersoonlijk en depersonaliserend stempel op.

Deze twee kenmerken van het verzorgingsstelsel: depolitisering en depersonalisering, staan niet los van elkaar. Zij hebben zelfs veel met

elkaar te maken en komen samen op een punt dat voor D'66 centraal staat, nl. daar waar het zelf beslissen van mensen over hun levensomstandigheden aan de orde is. Dat is meteen het punt waarop voor ons democratisering aan de orde is.

Democratisering wil in dit geval zeggen: inspraak en medezeggenschap van cliënten met betrekking tot de inrichting en uitvoering van voor hen bestemde voorzieningen door in sterke mate gebureaucratiseerde instanties en tegenover deskundige specialisten in een zodanige vorm, dat de voor het effectief worden van die inspraak en medezeggenschap nodige bewustwording van de politieke factoren (machtsverhoudingen) die in

het spel zijn wordt bevorderd. Bovendien moet worden gestreefd naar een zodanige vorm van organisatie, dat de persoon van de cliënt hierin ruimte krijgt voor zelfontplooiing. Dit vereist kleinschaligheid vooral van de eerste-lijnsvoorzieningen. Voor de uitwerking van deze uitgangspunten verwijs ik naar het Beleidsprogramma.

4. Tenslotte nog dit

Politisering betekent in dit verband niet: partij-politisering, maar veel-er: bewustwording en bewustmaking van de machtsverhoudingen tussen ontvangers en gevers van hulp, zorg, advies, enz. Het gaat met andere woorden om emancipatie van de soort die ook in de verhouding man-vrouw nodig is. Met institutionele hervormingen kunnen wel betere voorwaarden worden geschapen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van mensen, zij zullen die steeds zelf moeten verwerven, o.a. door het aangaan van persoonlijke bindingen die hun keuzevrijheid in bepaalde opzichten beperken.

Partijpolitiek komt bij dit alles pas aan de orde, in zoverre als bepaalde partijen dergelijke emancipatoire ontwikkelingen afwijzen en willen tegenhouden.

JAN GLASTRA VAN LOON

VAN HET SECRETARIAAT

Herhaaldelijk krijgen wij op het secretariaat telefoontjes en brieven van echtparen en samenwonenden, allen lid van D'66, en dus alles dubbel in de bus krijgen.

De reactie is: zonde van het papier en de portokosten; met z'n tweeën kunnen we best met één Democraat toe.

Beste leden, het is niet mogelijk om naar één adres waar meerdere leden van D'66 wonen, maar één Democraat te zenden.

Waarom niet? De Democraat wordt ook gebruikt om uw rechten als lid uit te kunnen oefenen. Bij verkiezingen worden stembiljetten bijgevoegd. Administratief is het op dit moment niet doenlijk om de ene keer maar één Democraat te zenden en de volgende keer het x aantal dat op dat adres woont, omdat er dan wat bij ingesloten moet worden.

Weet u wat u met de Democraat kunt doen (dan wel graag het stembiljet eerst invullen en verzenden) als op uw adres meerdere exemplaren komen?

- in de trein laten liggen
- op de leestafel van de bibliotheek, café, buurthuis, kapper, arts, wasserette, leggen
- of bij uw buurman, die nog politiek dakloos is, in de bus stoppen.

VERHUIZING

Het landelijk secretariaat van D'66, de SWB en het PSVI zijn verhuisd. Wij hebben hier ruime bekendheid aangegeven. Iedereen weet nu dat we voortaan op de Bezuidenhoutseweg 195 in Den Haag wonen.

Maar als U gaat verhuizen?

De stapels retourzendingen met de aantekening "verhuisd, retour afzender" zijn gigantisch. De leden die wel een verhuiskaartje zenden (graag er wel bij vermelden wat uw oude adres was, want daarop staat U bij ons in de kaartenbak) zijn we zeer erkentelijk. Op de leden die het vergeten, zijn we knorrig. Het kost de partij erg veel geld en de medewerkers van het secretariaat erg veel tijd om achter die gevlogene leden aan te jagen.

ALS U WILT STEMMEN OP HET CONGRES LEES BLZ. 1

PSVI D'66

IMPRESSIES VAN EEN PSVI TRAININGSDAG

Op 27 januari werd in Hotel Smits in Utrecht een trainingsdag gehouden voor democraten die zich beschikbaar hadden gesteld als inleiders(sters) voor de politieke scholingscursus van de negen samenwerkende vrouwenorganisaties in Nederland. Deze cursus startte in januari en wordt in ongeveer 200 plaatsen in Nederland gegeven. Het is natuurlijk van groot belang dat D'66 daarbij niet ontbreekt.

De ca. 75 aanwezigen (de verhouding man/vrouw was 1:5 !) hielden zich bezig met rechten van minderjarigen, gezondheid, recht op wonen, televisie en met Europa, onderwerpen die door de heren Zeeman, van Berkesteijn en Frankfurter en de dames Gelderblom en Dekker werden ingeleid. De D'66 - antwoorden op de door de vrouwenorganisaties geformuleerde vragen kwamen voor een groot deel in definitieve vorm pas beschikbaar op de trainingsdag waardoor de inleiders in grote tijndood kwamen te verkeren, hun speeches snel moesten afdraaien of moesten bekorten en er erg weinig tijd was voor discussie. Dit kwam ons nieuwe hoofd bureau PSVI, Arthie Schimmel, op een onverdiende rechtstreekse aanval uit de zaal te staan, terwijl ze juist, gegeven de moeilijke omstandigheden, op prima wijze probeerde de zaak (en de tijd) in de hand te houden.

Het is toch een leuke en leerzame dag geworden, al werd Europa het kind van de rekening. Maar dat valt nog te verhelpen tijdens de Tweede Europadag op 17 maart a.s. Het leukste was natuurlijk de forumtraining zelf, de praktische tips welteverstaan, die ons schriftelijk werden verstrekt door Bertie Sixma. Bertie was helaas verhinderd, maar Marieke Cohen Jehoram was een waardige vervangster, van wie we alras leerden dat je de idiootste vragen kunt krijgen. Op één vraag schijnen we altijd voorbereid te moeten zijn: "Wat is het verschil tussen een politieke partij en de kerk?". En als je, volgens Marieke, daarop voor jezelf geen antwoord hebt geformuleerd, dan verzeil je in een eindeloze en oeverloze discussie waarvan het resultaat is, dat de kerk altijd wint. Weest dus op uw hoede. Een praktische tip van Hanneke Gelderblom wil ik u beslist niet onthouden. Als je in een forum optreedt: altijd vragen of je een aanplakbiljet op mag hangen. En doe dat dan aan de tafel voor je voeten, zodat men het niet meer kan zien als je zenuwachtig met je voeten zit te schuiven. Dat heet voort-

aan in de wandeling "schaamlap". Tot slot van de dag bracht Jan Veldhuizen ons nog enkele zeer leerzame dingen bij, waarvan me is bijgebleven dat we kort moeten zijn, bondig, goed geïnformeerd en dat we - als we dat aardig vinden - best citaten mogen gebruiken. Triesthof bijvoorbeeld (ook nooit van de man gehoord?) is schuldig aan het volgende citaat: Vergissen is menselijk en er een ander de schuld van geven is politiek. (Nu niet allemaal datzelfde citaat gebruiken !)

Een van de deelnemers vroeg nog wat te doen als iemand een woord verkeerd blijft uitspreken en noemde als voorbeeld 'cremenatie'. Blijft pijnlijk, concludeerde de zaal. Veldhuizen: "Is dat niet het geschieden cremeren van mannen en vrouwen?"

Ja, het was best een leuke dag. Marie-Louise Tiesinga

Nu de trainingsdag voor forumleden voorbij is, zijn we druk bezig een cursusprogramma te maken voor de periode september 1979 - mei 1980. In die periode hopen we cursussen te organiseren voor afdelingskader, jongeren en vrouwen van D'66. Een overzicht van deze cursussen zal gepubliceerd worden in de juni Democraat.

We zoeken enthousiaste mensen, die ervaring hebben met het begeleiden van groepen, die zin hebben aan deze cursussen mee te werken.

Suggesties, adviezen, wensen zijn van harte welkom !

Arthie Schimmel bureau PSVI Bezuidenhoutseweg 195 Den Haag, 070-858303

PSVI - DRENTHE

Het PSVI in de regio Drenthe organiseert in samenwerking met de Volkshogeschool "Overcinge" te Havelte een aantal week-ends (vrijdagavond-zaterdagmiddag) over een aantal actuele onderwerpen en de plaats van D'66 daarin.

2/3 maart: "Democratisering van het bedrijfsleven" m.m.v. Erwin Nypels 30/31 maart: "Het vraagstuk van de minderheden" o.l.v. Elida Wessel 20/21 april: Jan Glastra van Loon (het onderwerp wordt nog bekend gemaakt)

Kosten f. 35,- p.p. per week-end. Aanmeldingen bij: Cor Bol, Eursingelaan 2, Havelte.

PSVI - GELDERLAND

De regio Gelderland organiseert in 1979 in samenwerking met het PSVI een viertal week-ends in het Dackhues. Inlichtingen: PSVI, Den Haag.

UIT DE FRACTIE

DE ECONOMISCHE POLITIEK VAN D'66

De heer Vondeling heeft in het decembernummer van de Democraat als Gast van de maand een paar opmerkelijke uitspraken gedaan over de economische politiek van D'66. Hij komt daarin tot de conclusie, dat D'66 geen duidelijk antwoord heeft op de vragen, die de economische ontwikkeling ons stelt.

Vondeling baseert deze stelling voornamelijk op enkele uitspraken uit het eerste politieke programma van D'66 van 1966 over de wenselijkheid van overheidsdeelname in het bedrijfsleven en in de exploitatie van bodemschatten. Dit is wel een erg povere basis voor een dergelijk oordeel.

Op zijn beurt trok daarom Maarten Engwirda op een spreektbeurt in Haarlem uit de opmerkingen van Vondeling de volgende conclusies:

"Hier was niet zozeer kamervoorzitter Vondeling aan het woord als wel de kandidaat-lijsttrekker van de PvdA voor de komende Europese verkiezingen, die er kennelijk behoefte aan had om in het licht van zijn lidmaatschap van de Vrijzinnig Democratische Bond van voor de oorlog de nodige afstand ten opzichte van D'66 te nemen. Vondeling loopt tenminste 12 jaar achter, wanneer hij zijn oordeel over de economische politiek van D'66 baseert op uitspraken uit het politiek programma van D'66 uit 1966.

Kennelijk zijn voor Vondeling de uitspraken van D'66 over de wenselijkheid van deelneming in bedrijfsleven en de exploitatie van bodemschatten beslissend voor onze economische politiek. Dit zegt meer over de verouderde opvattingen van Vondeling over economische politiek dan over de ontoereikendheid van de economische politiek van D'66. Zonder het belang van deze vragen, waarover sinds 1966 door D'66 duidelijke standpunten zijn ingenomen, te willen ontkennen, zijn er andere vragen die in de visie van D'66 tenminste zo belangrijk zijn voor het toetsen van de economische politiek van de Nederlandse politieke partijen. Die vragen zijn:

- het belang van het bevorderen van industriële vernieuwing als antwoord op de economische recessie en de vraagverzadiging, waarmee wij in de 70-er jaren zijn geconfronteerd;
- het belang van het bevorderen van selectieve groei als antwoord op de dreigende toekomstige schaarste aan milieu, energie en grondstoffen, die zich eveneens in de 70-er jaren heeft gemanifesteerd;
- het belang van het bevorderen van een andere verdeling van de beschikbare arbeid, waardoor voor iedereen weer het perspectief ontstaat op zinvolle arbeid. Dit geldt dan met name voor de + 400.000 onvrijwillig werklozen en het in de komende jaren te verwachten sterk groeiende arbeidsaanbod van vrouwen.

D'66 heeft op deze vragen de definitieve antwoorden nog niet gevonden. Maar wel heeft D'66 de laatste jaren in toenemende mate de richtingen aangegeven, waarin de oplossingen voor die belangrijke vragen gezocht moeten worden. Wij zullen daarmee doorgaan en binnen een half jaar een rapport publiceren, waarin de visie van D'66 op de economische politiek zal zijn neergelegd.

In de tussentijd zullen wij graag nog eens de gelegenheid zoeken om in de campagne voor de Europese verkiezingen de karikatuur, die Vondeling van de economische politiek van D'66 heeft gegeven, recht te zetten. Het zou interessant zijn, wanneer dit in een debat met Vondeling over economische politiek zou kunnen gebeuren. Zijn stellingname heeft onze interesse in zijn visie op de economische politiek alleen maar verhoogd!"

BUITENLANDSE ZAKEN EN VOLKSHUISVESTING BEGROTINGSSPEKTAKEL IN DE KAMER

De afgelopen weken hebben tamelijk roerige kamerdebatten zich afgespeeld rond de begrotingen van Buitenlandse zaken en Volkshuisvesting.

Minister Van der Klaauw zorgde er zelf al voor de behandeling van zijn portefeuille een onstuimige start te geven door zijn nogal ongelukkige uitspraken op het VVD-congres in Zwolle. Door Brinkhorst werd de minister dan ook ogenblikkelijk gekorrigeerd. Na enkele dagen debatteren bleef er van de aantijgingen van de minister niets meer overeind staan; sterker nog, Van der Klaauw heeft uiteindelijk bij stukjes en beetjes alles weer ingeslikt.

Centraal thema in de rede van Brinkhorst was de onevenwichtigheid in zijn beleid en het ontbreken van een duidelijk uitgestippelde visie. Daarnaast besteedde hij veel aandacht aan de gewenste uitdieping van de samenwerking in Europees verband, en de consequenties die dat voor Nederland heeft, mede gezien in het licht van de aanstaande uitbreiding van de Europese Gemeenschap. Brinkhorst zei o.m.: "In de uitgebreide Gemeenschap van de Negen en over enige tijd in die van de Twaalf, is onze plaats een wezenlijk andere, dan die in het Europa van de Zes. In dat van de Zes hadden we een relatief groot gewicht, maar in de grotere gemeenschap zijn wij pas echt geworden wat wij zijn, de grootste van de kleine landen."

Brinkhorst wijst erop dat meer nog dan in de jaren zestig, de betrekkingen van de gemeenschap wereldomvattend zijn geworden. Europa is daarmee partner geworden in de wereldwijde dialoog die zich afspeelt tussen allerhande partners in allerhande organisaties. West-Europa kan zich daaraan niet onttrekken, aldus Brinkhorst. Alle politieke en economische problemen zijn daarom niet meer los van elkaar te zien. "De relaties met de ontwikkelingslanden dienen voor Europa een essentiële rol te spelen: wij wensen een open en met de Derde Wereld solidair Europa", zo hield hij van der Klaauw voor. Van de minister verwachtte Brinkhorst dan ook een praktische en duidelijke politieke opstelling daarin.

Ook ten aanzien van de mensenrechten constateerde Brinkhorst een onduidelijk beleid. Hij hoorde de minister de mensenrechten herhaaldelijk noemen als kernelement in zijn beleid maar bemerkte dat de minister in concreto nogal eens in gebreke bleef. De minister heeft laten weten dat de Zuidafrika-politiek ten aanzien van de rassendiscriminatie bezig was te veranderen. Brinkhorst wilde weten waaruit die veranderingen dan wel bestonden. Ook wilde Brinkhorst duidelijkheid op het terrein van de economische sancties ten aanzien van Zuid-Afrika en Rhodesië.

VOLKSHUISVESTING

Tumultueus verliepen de debatten bij de begrotingen van de heren Beelaerts en Brokx. In zijn rede signaleerde Nypels dat de heren op het laatste moment een aantal maatregelen hadden genomen, zoals extra subsidieregelingen voor groeikernen, de Randstad en stadsvernieuwingsgebieden, die weliswaar in de goede richting gingen, maar dat desondanks hij nog vele zorgen had op vele gebieden van het huisvestingsbeleid. Die zorg geldt ondermeer de werkelijke uitvoering van het aangekondigde decentralisatiebeleid. Waar D'66 een groot voorstander is van de ontwikkeling van een lokale democratie ten aanzien van wijkinrichting en woningbeheer, was Nypels benieuwd of de minister ook van plan was de decentralisatie van de regionale bouwprogramma's ook qua financiële verantwoordelijkheid door te voeren, en te verleggen naar de bewoners, opdrachtgever en gemeenten. Datzelfde geldt ook voor zaken als stadsvernieuwing en stadsuitbreiding, waarbij plannen niet eerst tot in de kleine details behoeven te worden goedgekeurd door het Rijk.

Nypels wees de minister erop dat het aantal ingeschrevenen bij de gemeenten voor een woning geschat wordt op zo'n 350.000. Dat is aanzienlijk meer dan het door de minister opgegeven getal van 60.000. Op grond daarvan meende Nypels dat betere gegevens over de werkelijke woningbehoefte een vereiste is. Hij ging ervan uit dat het woningtekort door de regering sterk wordt onderschat. Daarom moesten zijns inziens de woningbouwprogramma's per jaar met ettelijke duizenden woningen worden verhoogd, en dan vooral in de sociale sector. Ook moest het aantal woningwetwoningen stijgen, vooral door vervangende nieuwbouw.

Nypels drong er bij de minister op aan, dat het stadsvernieuwingsproces onder geen enkele voorwaarde vertraagd mag worden, en dat daarnaast gestreefd moet worden naar een snelle invoering van nieuwe wettelijke bepalingen aangaande de stadsvernieuwing. Bezorgd was de Democraat over de funktionering van de subsidieregelingen zowel voor de verbetering van de woningwetwoningen als voor partikuliere woningen.

Ook memoreerde Nypels in de Kamer dat in tegenstelling tot wat wel wordt gedacht, een onderzoek heeft uitgewezen dat de uitvoering van typische bewonerswensen bij renovatie niet de oorzaak zijn van de kostenstijging, omdat die bewonerswensen tijdens de planbesprekingen veelal sneuvelen.

Tenslotte deed Erwin Nypels de minister de suggestie contact op te nemen met een bureau dat hem had aangeboden een maatschappelijke kosten en baten-analyse te willen maken van het huidige dure groeikernenbeleid in vergelijking met een beleid dat sterker gericht is op behoud van bestaande voorzieningen in de binnensteden en het bouwen aan de rand van agglomeraties, nadat een bureau dat de minister had aangezocht, de opdracht had teruggegeven.

Bij de Kamerdebatten die volgden op de lezingen van de diverse fracties op de begrotingsvoorstellen kwam het tot hevige botsingen tussen de PvdA enerzijds en het duo Beelaerts en Brox anderzijds, terwijl uiteraard ook de verhoudingen tussen PvdA en CDA en VVD nog verder verstoord werden. Bij het ter perse gaan van deze Democraat lagen de debatten rond de begrotingsbehandeling stil, doordat Van Dam middels een hoofdelijke stemming opschorting van de discussies had gevraagd omdat de minister zo 'onbehoorlijk was in geen enkele instantie op de door hem gestelde vragen te reageren'. Een gang van zaken die het parlementaire werk ernstig schade doet en verlamd werkt. Al eerder had Kamer voorzitter Vondeling de PvdA-er Kombrink bij herhaling tot de orde moeten roepen, vanwege diens voortdurende interrupties in het debat, hetgeen bijna leidde tot uitzetting uit de Kamer.

ERNST BAKKER

VERDELING VAN DEPARTMENTEN OVER DE FRACTIELEDEN:

1. Algemene Zaken: Jan Terlouw
2. Binnenlandse Zaken: Laurens Jan Brinkhorst.
Het onderdeel ambtenarenzaken en pensioenen wordt door Erwin Nypels behandeld.
3. Buitenlandse Zaken: Laurens Jan Brinkhorst.
4. Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk:
de onderdelen Cultuur en Recreatie worden door Chel Mertens behandeld; het onderdeel M door Suzanne Bischoff. Onder de M van CRM vallen, naast maatschappelijk werk, o.a. emancipatiebeleid, jeugdbeleid, bejaardenbeleid, culturele minderheden.
5. Defensie: Laurens Jan Brinkhorst.
6. Economische Zaken: Maarten Engwirda.
De energieproblematiek, onderdeel van EZ, wordt zowel door Maarten Engwirda als door Ineke Lambers, die lid is van de Vaste Commissie voor Kernenergie, behandeld.
7. Financiën: Maarten Engwirda.
8. Justitie: Elida Wessel.
Onder deze portefeuille vallen mede het abortusbeleid en naturalisatie.
9. Landbouw en Visserij: Jan Terlouw.
10. Onderwijs en Wetenschappen: Chel Mertens.
11. Ontwikkelingssamenwerking: Suzanne Bischoff.
12. Sociale Zaken: Erwin Nypels.
Voor zover Sociale Zaken duidelijke raakvlakken heeft met de M van CRM, b.v. bijzondere maatregelen m.b.t. werkgelegenheid voor vrouwen of jongeren, wordt dit door Suzanne Bischoff in overleg met Nypels behandeld.
13. Verkeer en Waterstaat: Ineke Lambers.
14. Volksgezondheid en Milieuhygiëne: hiervan wordt het onderdeel Volksgezondheid door Elida Wessel en Milieuhygiëne door Ineke Lambers behandeld.
15. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening: Erwin Nypels.

Nog niet genoemde afzonderlijke onderwerpen zijn:

1. Antillen: Jan Terlouw.
2. Grondpolitiek: Jan Terlouw.
3. Midden- en kleinbedrijf: Maarten Engwirda.
4. Commissie voor Verzoekschriften: Elida Wessel.

VERDELING VAN DE REGIO'S:

Groningen en Friesland	Ineke Lambers
Drente en Overijssel	Erwin Nypels
Utrecht en Gelderland	Suzanne Bischoff
Noord-Holland, IJsselmeerpolders	Chel Mertens
Zeeland, Noord-Brabant	Maarten Engwirda
Limburg	Laurens Jan Brinkhorst
Zuid-Holland	Elida Wessel

CO PATIST

De fractie van D'66 in de Tweede Kamer zoekt voor zo spoedig mogelijke indiensttreding een

S E C R E T A R E S S E

Taakomschrijving: - het verrichten van secretariële werkzaamheden voor enkele Kamerleden
- in nauwe samenwerking met de beide andere secretarissen algemene secretariële werkzaamheden voor het fractiesecretariaat

De fractie zoekt iemand met enige jaren ervaring als secretaresse, politieke belangstelling en bij voorkeur verwantschap met de ideeën van D'66.

Er moet rekening gehouden worden met onregelmatige werktijden.
Salaris nader overeen te komen.

Sollicitaties vóór 12 maart a.s. richten aan de secretaris van het fractiebestuur van D'66, Tweede Kamer, Binnenhof 1a, Den Haag.
Voor inlichtingen kunt u zich wenden tot Carla Pauw, tel. 070-614911.

UNIE BESPIEGELINGEN

Dit jaar wordt de aandacht gevraagd voor de herdenking van de Unie van Utrecht. Terecht, omdat het hier niet alleen gaat om een belangrijk historisch gegeven, waaraan de staat waarin wij leven zijn grondslag heeft ontleend (zoals met steun van de staatssecretaris van Financiën A. de Goede in klinkende rijksdaalders is vastgelegd), maar ook omdat er duidelijk parallellen met het heden zijn te trekken.

Zelfs die democraten, die er afkerig van zouden zijn om lessen uit het verleden te trekken, zouden daar tenminste oog voor moeten hebben.

De eerste parallel, die de aandacht verdient, sluit aan bij het karakter dat de strijd tegen Philips II zeker aanvankelijk heeft gehad. Een strijd om vrijheden te handhaven en zich niet neer te leggen bij de pogingen om een sterk centraal gezag te vestigen. Pas later wordt het een onafhankelijkheidsstrijd, maar daar is men eerst omstreeks 1585 toegekomen. Altijd is de invloed van het lokaal gebeuren een wezenlijke factor in de politiek in deze lage landen geweest. Een gegeven dat ook in onze tijd om een adequate staatkundige structuur vraagt. Elke vorm van reorganisatie van binnenlands bestuur, die daaraan onvoldoende tegemoetkomt zal op een mislukking uitlopen. Of men het betreurt of niet, ik doe het zeker niet, in onze samenleving doet men goed er mee te rekenen dat de Nederlandse burger en zijn politieke vertegenwoordigers het op prijs stellen zo veel mogelijk bevoegdheden onder zo direct mogelijke controle te stellen. Wie om doelmatigheidsredenen aan een grotere mate van centralisatie denkt, verliest het meest wezenlijke, n.l. de directe democratische controle en het bevorderen van een grote mate van veelkleurigheid in onze samenleving.

Overigens de ruimte die men op het lokale en regionale niveau krijgt voor het bepalen van eigen beleid, geeft de mogelijkheid om op dat niveau tot een verbijzondering te komen bij het oplossen van specifieke problemen, die bij een centraal beleid moeten ontbreken.

De technische, gecentraliseerde doelmatigheid kan wat dat betreft in veel gevallen minder groot zijn dan de doelmatigheid, die voortvloeit uit het feit dat beleid op lokaal niveau veel beter is toegesneden op een situatie in een beperkt gebied.

GAST rubriek

Een tweede parallel die ik meen te mogen trekken hangt met de vorige samen. Rondom de Unie van Utrecht is veel gediscussieerd over de mate van geloofsvrijheid die men elkaar zou moeten gunnen.

Oranje heeft tot hen behoord, die dit probleem met groter inzicht en met meer tolerantie heeft benaderd dan waartoe de meerderheid van zijn tijdgenoten in staat bleek te zijn.

HENK VONHOFF

BURGEMEESTER VAN UTRECHT

Het resultaat is daarvan geworden dat er wel een grote mate van gewetensvrijheid is ontstaan, maar geen vrijheid voor de openlijke erediensden. Ook dat laatste viel in zoverre mede, dat de talrijke schuilkerken in de toen betrekkelijk kleine steden, feitelijk ongemoeid werden gelaten, al wist het stadsbestuur van het bestaan terdege af.

In een land als het onze is een grote mate van tolerantie ook nu ten zeerste geboden. Al kunnen wij wat dat betreft zeker spreken van een bevredigende situatie, toch zijn er enkele zaken die tot opmerkelijkheid manen. Gemeten naar de maatstaven van de 16e eeuw is de verdragstekst van de Unie van Utrecht alsmede de interpretatie en toepassing ervan in latere eeuwen nog steeds als positief te waarderen. Niemand zal ont-

kennen dat dit ook nu nog, gemeten naar de normen van onze dagen, nog steeds zo geldig is.

Toch dienen wij daarbij te beseffen, dat dit geen vanzelfsprekende zaak is en dat de toestand van wat dit onderwerp betreft ondanks zijn positieve oordeel op tal van punten nog verre van volmaakt is. Ten dele vloeit dat voort uit het polarisatieverschijnsel. Waar dat zich voordoet als een verheldering van de politieke discussie, kan het scherp markeren van politieke tegenstellingen geen kwaad. Het tegendeel is dan zelfs waar.

Al te zeer krijgt dit model echter de trekken van de arrogantie van de macht. Het streven naar meerderheden die hun wil opleggen aan minderheden het in twijfel trekken van de goede bedoelingen en eerlijke opvattingen van politieke tegenstanders verzieken soms het politieke klimaat en leiden tot een sfeer van onverdraagzaamheid, die het gesprek uitbuit tussen groepen, die elkaar in wezen heel na staan. De eenzijdige keuze van D'66 voor de P.v.d.A. en tegen de V.V.D. in het verleden is daar een voorbeeld van. Op dit punt mag U gerust de hand in eigen politieke boezem steken. Want kunstmatig is de tegenstelling, die zo wordt gesuggereerd in belangrijke mate, moet worden vastgesteld door haar of hem, die deze drie partijen in hun breedheid kent.

Onverdraagzaam ten opzichte van dat wat anders is of anders denkt, is overigens in het maatschappelijk verkeer een nog te vaak voorkomend verschijnsel. De problemen met minderheidsgroepen, de verkettering van mensen met andere opvattingen is ook buiten het politieke vlak vaak nog bijzonder hevig. Wie zich bezighoudt met vraagstukken zoals alternatieve samenlevingsvormen, huisvestingsproblemen en humanistische geestelijke verzorging in inrichtingen vindt stof tot overpeinzing te over.

De theorie en de praktijk met betrekking tot discriminatievraagstukken, een zeer hatelijke vorm van onverdraagzaamheid, liggen ook nu nog helaas vaak ver uiteen.

Door de Unie van Utrecht is het in de Nederlanden in ieder geval zo geworden, dat een grote mate van tolerantie kan bestaan. Dit heeft zeker goede gevolgen gehad voor datgene wat zich op dit gebied in ons land heeft kunnen ontwikkelen. De parallel van het onvolmaakte, toen en nu, blijft echter zichtbaar.

Nauw samenhangend met de beide vorige vraagstukken is het probleem van de verhouding tussen meerderheden en minderheden. Ook daarvoor biedt de Unie van Utrecht interessant aanknopingspunten voor het plaatsen van een korte actuele kanttekening. In de Unie traden de provincies wel op alsof ze één provincie vormden, maar op alle belangrijke terreinen had

ieder gewest een recht van veto. Hoewel in de praktijk Holland zijn wil vaak kon doorzetten, gaf dit systeem, hoe onpraktisch verder ook, enige garantie aan de overige gewesten, dat ze niet al te zeer onder het Hollandse juk zouden moeten doorgaan. Minderheden, zelfs kleine minderheden werden vrij behoorlijk gerespecteerd.

Daarin ligt een wezenlijk element van democratisch bestaan. Zonder dat men het Bestuur in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden als democratisch kan aanduiden, moet wel de erkenning volgen, dat in aantallen gemeten het bestuurlijk draagvlak bij belangrijke beslissingen toch vrij groot was; 1200 heeft Presser ooit eens becijferd.

Er is in onze tijd een tendens waar te nemen, die op ongelukkige wijze van dit beeld begint af te wijken. Meerderheden gaan zich opstellen met voorbijzien van de belangen en posities van minderheden, zeker van de kleinste minderheid: het individu. De collectiviteit wordt te gemakkelijk en te snel, ook in de kring van de democraten gezien als de belichaming van een hogere vorm van rechtvaardigheid dan het individu. Ik meen dat dit volstrekt ten onrechte is. De grote waarde van een democratie is, dat daarin de erkenning past dat de minderheid, de enkeling niet alleen gelijk kan hebben, maar het ook moet krijgen.

Daarin onderscheidt de democratie zich van de volkssoevereiniteit, waarin de meerderheid, de helft plus één, uitmaakt wat goed en waar is. Zo ligt het niet, gelukkig niet, en zo moet het dus ook niet komen te liggen.

Maar dat belicht dan ook dat men voor denivellerende elementen in onze samenleving oog moet hebben. Gelijkheid is niet in volstreekte zin mogelijk en ook allerminst wenselijk. In allerlei rechtvaardigheidsbeschouwingen wordt die stelling te vaak onuitgesproken gelaten.

Een derde parallel: Europa, federalisme.

De Unie van Utrecht kan in die zin voorbeeldig werken dat daardoor gestalte is gegeven aan een samenwerkingsvorm waarbij voldoende éénheid tot stand is gebracht, terwijl aan de andere kant toch een grote mate van zelfstandigheid en culturele eigenheid voor de delen mogelijk blijft.

Wie ervan uitgaat dat Europa gekenmerkt wordt door een grote mate van veelzijdigheid, maar zonder boven-nationale samenwerking zich niet zal kunnen handhaven, zal politiek naar oplossingen zoeken zonder dat het eerste verloren gaat. De ontwikkeling rondom de Unie van Utrecht is wat dat betreft voor de Europeanen van straks heel geschikt als voorbeeldvorm.

Tenslotte:

Wij kunnen ons gelukkig prijzen dat wij niet meer leven in de tijd en in de samenleving die bepaald werd door het functioneren van de Unie van Utrecht. Wie onze geschiedenis kent, kan daar te veel en te grote schuldzijden in aanwijzen.

Toch behoeven wij ons daarvoor niet te generen. Sommige zaken zijn immers toen ontwikkeld, die wij nog steeds nastrevenswaard mogen achten. De tijd van de Unie van Utrecht en wat daar op gevolgd is blijft daarom voor ons nog steeds actueel en interessant. Mensen in dit gebied zijn toen bewogen door een oprecht en groot verlangen om zichzelf te kunnen zijn. De vraag doet zich voor of wij nog steeds bezig zijn in ons streven naar een perfectere samenleving om aan die grondbehoefte van mensen te voldoen. De historie zal wat dat betreft eens onze scherp-rechter zijn. Dat oordeel zal dan bepaald worden aan de hand van wat onze inbreng is om een zo groot mogelijke vrijheid voor de mens en de samenleving te realiseren.

Daarop komt het nu niet minder aan dan in de dagen van de Unie van Utrecht. Daarom wordt terecht Uw aandacht voor de herdenking gevraagd.

MENSENRECHTEN

bijengegaard door
Kitty Warburg

STICHTING EUROPAHUIS IN NEDERLAND

St. Antoniusbank 30
Bemelen/Cadier en Keer
tel. 04407-1546

In de week van 11 t/m 16 maart 1979 organiseert de Volkshogeschool Europahuis i.s.m. Europese Akademie Otzenhausen een seminar dat als titel heeft: "De Europese Gemeenschap en haar ontwikkelingsbeleid: verloren kansen?". Dit seminar wordt gehouden in Bemelen/Cadier en Keer, St. Antoniusbank 42. Deelnemerskosten: f. 100,-. De voertaal: Duits. Nadere inlichtingen bij bovenstaand adres.

DE VOGELVRIJE FIETSER
Postbus 2000, Amersfoort

De Eerste Nederlandse Wielrijders Bond (de ENWB, even anders dan de ANWB) strijdt voor een beter fietsklimaat. De fiets is onmisbaar in het verkeer. De Vogelvrije Fietser is het ludieke, lezenswaardige orgaan van de ENWB. Zij geeft ook brochures uit. De laatst verschenen brochure "Fietzers uitgezonderd" geeft mogelijke oplossingen aan om de huidige verkeersellende te verlichten.

ACTIE STROOHALM
Soenredamstraat 4a, Amsterdam
tel. 020-792503

De actie Stroohalm en de Ekologische Uitgeverij zijn samen een nieuw tijdschrift uit gaan geven: "Ekologie". In het eerste nummer staat "WATER" centraal. In de volgende nummers zullen andere milieu-onderwerpen worden uitgediept. Een abonnement kost f 36,- per jaar.

EUROPESE BEWEGING
Alexanderstraat 2, Den Haag
tel. 070-635952

Met het oog op de eerste rechtstreekse verkiezingen voor het Europees Parlement heeft de Europese Beweging in Nederland een brochure uitgegeven: "Zicht op de Europese Verkiezingen". Hierin wordt ook wat nader ingegaan op de kiesstelsels en de partijvorming in de andere EG-landen.

STICHTING ANTI-APARTHEIDSBEWEGING NEDERLAND
Postbus 10500, Amsterdam
tel. 020-237335

Als onderdeel van de aktie "Redt SOLOMON MAHLANGU van de doodstraf" wordt er door de Stichting Anti-Apartheidsbeweging Nederland een

briefkaartenaktie ondernomen om deze jonge Zuidafrikaanse vrijheidsstrijder van de doodstraf te redden. Het gaat erom dat zoveel mogelijk mensen in Nederland de voor-gedresseerde kaarten sturen naar Mahlangu en zijn moeder. Op bovenstaand adres zijn de briefkaarten te bestellen. F. 0,50 per set van 10 stuks

GESCHILLENCOMMISSIE

Geschil 78/6

Op 12 oktober 1978 ontving de voorzitter van de Geschillencommissie een verzoek om uitleg van Statuten en Huishoudelijk Reglement zijdens het Hoofdbestuur van D'66 dat luidde als volgt:

"Het Hoofdbestuur verzoekt de Geschillencommissie conform art. 51 sub b de bepalingen van Statuten en Huishoudelijk Reglement uit te leggen voor wat betreft de geldigheid van kandidaatstelling van leden die hun contributie over 1978 op het moment van sluiting der kandidaatstelling nog niet hebben voldaan. De landelijke verkiezingscommissie heeft op basis van een recente wijziging van het Huishoudelijk Reglement (najaarscongres '77), die nog niet gepubliceerd is, gemeend twee kandidaten te moeten afwijzen. Het Hoofdbestuur is van mening, dat het onverantwoord is, de nieuwe bepalingen zodanig uit te leggen, dat hierdoor kandidaten worden geschaad."

Overeenkomstig artikel 52 lid 1 juncto lid 3 sub b heeft de voorzitter van de Geschillencommissie een kamer samengesteld voor de behandeling van het verzoek. De kamer bestond uit:

M. van Empel-Rambonnet (voorzitter), G. Ringnalda, J.D. van Ketwich Verschuur, M. van Oorschot-de Leeuw, R.J. Akkerman.

De kamer heeft, om tot een uitspraak te komen de aandacht gericht op:

a. artikel 6 van de Statuten die de beëindiging van het lidmaatschap regelt:

Lid c van dit artikel, hier van belang, noemt als één van de mogelijkheden "afvoering van de ledenlijst door het hoofdbestuur wegens een contributieschuld zich uitstrekkende over meer dan één jaar, met inachtneming van het hieromtrent bepaalde in het huishoudelijk reglement. Na afvoering kan men eerst weer tot het lidmaatschap worden toegelaten wanneer de contributieschuld is voldaan".

b. Artikel 2 van het huishoudelijk reglement dat "De rechten aan het lidmaatschap verbonden kunnen worden uitgeoefend zodra aan de contributieverplichting is voldaan."

c. Artikel 4 van het huishoudelijk reglement dat de rechten van een lid voor de duur van zijn lidmaatschap omschrijft.

De kamer stelt vast dat het verenigingsrecht slechts voorziet in beperking van de uitoefening van de rechten verbonden aan het lidmaatschap langs de weg van de schorsing. Het huishoudelijk reglement voorziet niet in schorsing.

De kamer vindt dat voor een regeling van de aanvang van het lidmaatschap goede gronden zijn. Men wil de inten-

ties van het aankomend lid gaarne bevestigd zien in een eerste contributiebetalings. Over de intenties van iemand die reeds éénmaal zijn contributie heeft voldaan bestaat meer zekerheid. Komt het met betrekking tot een dergelijk lid tot wanbetaling, dan heeft het hoofdbestuur de mogelijkheid van (tijdelijke) beëindiging van het lidmaatschap langs de weg van artikel 6.

Contributieschuld in de zin van artikel 6 van de Statuten bestaat reeds op de eerste dag van de eerste maand van het contributiejaar. Een redelijke uitleg van het Huishoudelijk Reglement in relatie met de Statuten kan niet met zich meebrengen dat een lid reeds van zijn rechten, als omschreven in artikel 4 van het Huishoudelijk Reglement, is beroofd op de eerste dag van het jaar waarover contributie zal moeten worden voldaan. Wel redelijk is de statutaire mogelijkheid voor het hoofdbestuur (artikel 6 Statuten) om dat effect te weeg te brengen op de eerste van het jaar volgend op een jaar waarover geen contributie is voldaan. De kamer, de landelijke verkiezingscommissie en het Hoofdbestuur gehoord, doet de volgende uitspraak:

Het al dan niet voldaan hebben aan de contributieverplichting - behalve bij wanbetaling cf. artikel 6 Statuten en wanneer het nieuwe leden betreft (artikel 2 Huishoudelijk Reglement) - mag geen maatstaf zijn bij het beoordelen van de geldigheid van de kandidaatstelling.

Gedaan te 's-Gravenhage op 13 oktober 1978.

(uittreksel door Piet van Baarsel)

ingezonden BRIEVEN

DEMOCRATEN VAN HET EERSTE UUR?

Ik ben Democraat van het 6e uur en 60 minuten en 6 seconden. Steeds meer hoor ik de kreet 'democraat van het eerste uur'. Deze terminologie vind ik, om maar eens met de deur in huis te vallen nogal dogmatisch.

Wij democraten hebben en hadden daar toch zo'n afkeer van? Vele democraten van het eerste uur dachten 2 jaar geleden dat het laatste uur voor D'66 geslagen had.

Gelukkig, was daar Jan Terlouw, die met zijn actie de partij als een phoenix liet herrijzen.

Laat er dan ook op deze sluipwijze geen twee-stromenland ontstaan binnen onze partij, anders kunnen we de vier stromen in de vaderlandse politieke arena wel vergeten.

Lya Blesgraaf-Belterman
Haarlem.

GRONDSLAGEN I

De wijk-leden van de Oude Stad te Amsterdam zijn, vergaderend over de Grondslagen voor D'66, tot de conclusie gekomen, dat ze wel voor een grondslag zijn, mits deze zeer kort en duidelijk is.

We zijn het eens geworden over de volgende tekst:

" D'66 staat voor een democratische maatschappij, die leidt tot handhaving en vergroting van de individuele ontplooiing. Deze ontplooiing moet geschieden in vrijheid en verantwoordelijkheid, naar eigen inzicht en overtuiging, in volgestrekte solidariteit met de medemens en zonder politieke, sociale en economische discriminatie van anderen."

namens de Oude Stad
Jet op de Laak-de Bussy
wijkcontactpersoon
Amsterdam

GRONDSLAGEN II

Hoewel medewerker aan de bovenstaande grondslag van de Oude Binnenstad Amsterdam, vind ik het nu beter een meer toegespitste vorm met toelichting voor te stellen.

GRONDSLAG met toelichting

D'66 is een politieke partij, die werkt aan een zich steeds vernieuwende maatschappij, waarin democratie, individualiteit en sociale verantwoordelijkheid een synthese vormen van een niet in delen te splitsen geheel.

Toelichting:

Deze korte en duidelijke grondslag, niet stoelende op een godsdienst of vastgelegd sociaal-economisch systeem, geeft voldoende onze mentaliteit aan van progressiviteit, vrije keuze, humaniteit, creativiteit, realisme, emancipatie, anti-discriminatie en sociale betrokkenheid. Juist de onverbreekelijke eenheid van constructie der samenstellende delen manifesteert het verschil met andere partijen.

Opmerking:

Op deze grondslag kunnen beleidsprogramma's op korte en lange termijn geënt worden met, al naar gelang de omstandigheden, visies op sociaal-economische en andere terreinen en dan ter zake doende actiebeginselen.

Carel van Sitteren
Amsterdam.

VERGADEREN IN DEN HAAG -
EEN DISCRIMINATOOR GEBEUREN?

Van tijd tot tijd verschijnen er in de Democraat ingezonden stukken van leden die bezwaren aantekenen tegen het veelvuldig in Den Haag en omgeving vergaderen van landelijke werke- en subgroepen. Belangstellenden uit noordelijke, zuidelijke en oostelijke streken zouden door deze werkwijze worden 'gediscrimineerd'. Het bezwaar lijkt mij gegrond, onder de voorwaarde echter dat het vergaderen in andere oorden (en eventueel op andere dan de gebruikelijke dagen en tijden) leidt tot een vergroting van het aantal deelnemers uit de thans gediscrimineerde gebieden.

Deze kwestie is er een uit de categorie kip en ei. Om te achterhalen of de oorzaak van de wat eenzijdige samenstelling van b.v. de subgroep ontwikkelingssamenwerking (waarvan ondergetekende coördinator is) gele-

gen is in de vergaderplaats dan wel elders gezocht moet worden (b.v. de aard van de materie of een verschil in activiteitsgraad van potentieel belangstellenden in het westen t.o.v. de rest van het land) is het zinvol te weten wie afziet van actieve deelname op grond van bezwaren tegen Den Haag als vergaderplaats. Ik kan het standpunt van Hoekendijk (Democraat, 1/79, pag. 28) dan ook volledig onderschrijven en wacht met belangstelling op reacties uit het gehele land.

De subgroep ontwikkelingssamenwerking bestaat momenteel uit 24 (overigens lang niet allemaal even actieve) leden. Daarvan komen er 12 uit Den Haag en omstreken, 5 uit Amsterdam/Rotterdam e.o. en 7 uit plaatsen gelegen in de provincies Groningen, Overijssel, Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant, Zeeland en NOP. Voor 12 + 5 = 17 leden is Den Haag een goede locatie; verplaatsing naar b.v. Utrecht zou aantrekkelijk zijn voor hooguit 4 tot 5 personen, terwijl plaatsen

als Arnhem, Zwolle of eventueel Groningen niet alleen voor nog minder mensen een voordeel oplevert, maar ook voor een veel groter deel van de leden een zodanig reisprogramma met zich zou meebrengen dat het ledenbestand vermoedelijk aanzienlijk uitgedund zou worden.

Een eerlijke oplossing van het probleem bestaat uit het vergaderen in ieders woonplaats, en wel een zodanig aantal keren in iedere plaats als er leden gehuisvest zijn. In hoeverre dit op organisatorische problemen stuit valt te bezien; mijn taxatie is dat deze niet gering zullen zijn. Naar ik hoop kan met een oproep als bovenvermeld het kip/ei dilemma doorbroken worden.

Aanmelding graag op onderstaand adres:

Geert Dales, coördinator
subgroep ontwikkelingssamenwerking
Hooigracht 8, Den Haag
tel. 070-650080.

VERSLAG VAN DE HOOFDBESTUURSVERGADERINGEN
van 18 januari en 8 februari 1979.

18 jan: een greep uit de agendapunten:

- Bij de mededelingen, maakt de vice-voorzitter organisatie bekend dat het ledental van D'66 nu 11.508 bedraagt, na afvoering van 630 over 1977 niet bijdragende leden.
- n.a.v. een aantal DB vakatures (vice-voorzitter politiek en secretaris-organisatie), die op het komende congres moeten worden ingevuld, worden de complicaties besproken die zich kunnen voordoen als zittende DB-leden zich kandidaat gaan stellen voor deze 'zetels', terwijl zij - indien niet voor deze nieuwe functies gekozen - wel hun huidige functie willen blijven vervullen. Omdat DB-leden in functie gekozen worden belooft dit een stemprocedure die afwijkt van de tot heden gangbare. De vice-voorzitter organisatie zal hiervoor een stemvolgorde vaststellen.
- Besloten wordt tot de oprichting van een Politiek Emancipatie-centrum (PEAC) dat tot doel heeft emancipatieactiviteiten te ontwikkelen cq te accentueren, omdat dit in het algemeen - op bestuurlijk niveau - te weinig profiel krijgt. Publikatie hiervan zal in de Democraat plaats vinden.
- Het voorstel tot samenstelling van de campagne-commissie wordt goedgekeurd. De samenstelling hebt u reeds in de vorige Democraat kunnen lezen. Ook de samenstelling voor de commissies "D'66-boek" en "symposium" is inmiddels rond en werd goedgekeurd. Redactiecommissie: Aad Nuis, Rubi van Essen, Marie-Louise Tiesinga, Jan Vis en Jan Veldhuizen. Symposium: Henk Zeevalking (voorzitter), Johan Holleman en Herman Strijker (coördinatoren), Jan Glastra van Loon, Jan Terlouw, Hein van Oorschot, Hans van Mierlo, Gerrit Mik, Arnold Martini, Wim de Jonge, Jan Prevoo, Willem Wijermars en Jan Veldhuizen.
- Omtrent de verkiezingsprocedure van leden van de Adviesraad via poststemming wordt nog eens vastgesteld dat dit centraal (via de Democraat) geregeld kan worden als alle regio's hieraan deelnemen. Inmiddels hebben een aantal regio's zich tegen deze procedure uitgesproken.
- Het stemrecht op congressen is alleen toegestaan aan leden die hun lidmaatschapskaart kunnen tonen. Tijdens het najaarscongres '78 is hierover enige ontstem-

ming ontstaan omdat o.a. enige zeer actieve leden door deze maatregel werden getroffen.

Een grotere partij heeft (helaas) niet meer de mogelijkheid de hele ledenadministratie mee te zeulen. Tevens zou de controle op lidmaatschappen op deze wijze door een vier- of vijftal extra medewerkers verricht moeten worden.

Besloten wordt deze maatregel in beide congresdemocraten duidelijk aan te kondigen.

8 febr.: nog een greep

- Tijdens de HB vergadering van 18 jan. jl. is voorgesteld de toegangsprijs voor de komende ALV vast te stellen op f. 15.-. Dit vanuit de begrotingsoptiek (ALV-besluit) dat ledenvergaderingen kostendekkend moeten zijn. De publiciteits-coördinator heeft daartegen bezwaar gemaakt omdat hij vindt dat congressen voor alle leden toegankelijk moeten zijn en een entreprijs van f. 15.- wel eens drempelverhogend zou kunnen werken. De vice-voorzitter organisatie heeft voor deze vergadering een nota gemaakt waarin een aantal financieel en organisatorische zaken tegen elkaar worden afgewogen. De discussie leidt ertoe dat het HB besluit (met 1 stem tegen) de voorgestelde prijs te handhaven en de vraag "over het al dan niet kosten-dekkend zijn van congressen en daarmee corresponderend de hoogte van de entreprijs" aan de ALV voor te leggen.
- Een notitie over "Adviescommissie Kandidaatstellingen" is door de secretaris-politiek opgesteld. In deze Democraat vindt u het voorstel van het hoofdbestuur aan de ALV. Ook vindt u voorstellen betreffend "de landelijke organisatiestructuur" en "de Besluitvorming binnen D'66" in deze Democraat.
- De begroting voor de campagne Europese Verkiezingen wordt goedgekeurd. Dit houdt in dat naast de f. 50.000,- die via de partijbegroting beschikbaar zijn - in eerste instantie f. 130.000,- via giro 1.000.000 binnen moeten komen om te voldoen aan de eerste noodzakelijke uitgaven. Voor advertenties is pas ruimte als dit bedrag in ruime mate worden overschreden. Het HB is er zich van bewust dat de giro 1.000.000-actie sterk benadrukt zal moeten worden bij de leden.

BIJ U DUS! WAT LET U?

JAN VELDHUIZEN

 AMBTENARENSALARISSEN

De ingezonden stukken van de heren Goossens en Bruinsma in de Democraat van februari 1979 geven ondergetekende aanleiding tot de volgende reactie.

Reeds in 1976 heeft de fractie van D'66 om inzicht te krijgen in de inkomensverhoudingen tussen ambtenaren en niet-ambtenaren via een motie in de Tweede Kamer aangedrongen op een vergelijkend onderzoek naar de totale arbeidsbeloning van ambtenaren en particuliere werknemers. Deze motie werd zowel door de regering als door de kamer afgewezen. Ten gevolge daarvan hebben juist die instellingen, die daartoe het best uitgerust zijn, nagelaten onderzoek op dit terrein te verrichten en daarom hebben wij middels ons rapportje "De ambtenaar en zijn trend" een eerste aanzet tot dit vergelijkend onderzoek willen geven.

En wij dagen iedereen uit om met beter materiaal te komen! In dit verband moet opgemerkt worden dat de cijfers, die de heer Goossens noemt, geen nieuw licht werpen op de inkomensverhoudingen tussen ambtenaren en niet-ambtenaren; bovendien was hij er kennelijk niet van op de hoogte dat wij zowel met de ACOP als ook met het Ambtenarencentrum gesproken hebben. Voorts zijn 7 van de 8 fractieleden oud-ambtenaren!

Niet alleen D'66 heeft de inkomenspositie van de ambtenaren vergeleken met die van niet-ambtenaren, ook zijn de laatste tijd verschillende andere globale studies op dit terrein gedaan.

De verschillende onderzoekingen maken aannemelijk dat de particuliere werknemers door de verschillen in uitvoeringssystematiek der sociale verzekeringen, waardoor zij met name hogere premies moeten betalen, een netto salaris-achterstand van 5 tot 15 procent hebben in vergelijking met ambtenaren.

Voor vele honderdduizenden werknemers - daaronder behoort met name het personeel in de gezondheidszorg, de vervoerssector, de bejaardenzorg en de gezinshulp - wordt deze achterstand niet of onvoldoende gecompenseerd door hogere netto salarissen of betere bijkomende arbeidsvoorwaarden. Integendeel, vooral de pensioenvoorzieningen zijn in vele gevallen beduidend slechter. De verschillen doen zich voor in alle loon- en salarisgroepen. Zo verdient een minimumloontrekker in het particuliere bedrijfsleven netto f.2000,- per jaar minder dan zijn ambtelijke collega. Wij spreken ons hierbij overigens niet uit over de inkomensverhoudingen binnen de groep van ambtenaren. Zo zouden ons inziens

bijvoorbeeld vuilnisophalers, plantsoenverzorgers en gevangenisbewaarders best wat meer mogen verdienen, maar dat is bij de trend-methode niet aan de orde. Het gaat om de algemene salaris-aanpassingen voor de groep ambtenaren als geheel. Daarbij is aannemelijk dat het streven naar gelijk loon voor gelijksoortige arbeid bij Overheid en bedrijfsleven momenteel niet voldoende tot zijn recht komt. In een aantal bedrijfstakken wordt de achterstand van de particuliere werknemers al jarenlang door de bonden erkend en reeds lang wordt gestreefd naar opheffing van die achterstand. Met name geldt dit voor het particuliere streekvervoer, waar momenteel stakingsacties dreigen (de fractie heeft hierover onlangs vragen aan de verantwoordelijke minister gesteld).

De fractie heeft het regeringsvoorstel om de doorberekening van de toeslagverwerking bij de bouw-c.a.o. in de ambtenarensalarissen op te schorten, gesteund omdat het overleg hierover tussen Regering en ambtenarenbonden nog niet was afgerond. Hierdoor werd juist voorkomen dat één der partijen: werkgever (Overheid) of werknemers (ambtenaren) onder druk werd gezet, in tegenstelling tot hetgeen de heer Bruinsma veronderstelde.

Bij de behandeling van de begroting van Binnenlandse Zaken in november 1978 heeft de fractie van D'66 opnieuw gevraagd naar een officieel gecoördineerd vergelijkend onderzoek naar de totale arbeidsbeloning van ambtenaren en particuliere werknemers. Aan dit onderzoek zullen in onze visie zowel de ambtenarencentrales, de Overheid, de werknemers- en werkgeversorganisaties als ook een aantal onafhankelijke deskundigen mee moeten werken. Op ons initiatief wordt er momenteel in de Vaste Commissie voor Ambtenarenzaken in de Tweede Kamer met de Regering overleg gevoerd over opzet en uitvoering van een dergelijk onderzoek.

ingezonden BRIEVEN

Wij zijn ervan overtuigd dat vanuit het streven naar een evenwicht in arbeidsbeloning van ambtenaren en particuliere werknemers een grondig vergelijkend onderzoek dringend noodzakelijk is en wij zullen ons er dan ook voor blijven inzetten!

Erwin Nypels
Jacqueline Ribberink

P.S. Ten aanzien van de opmerking van de heer Goossens over de inspraak van verschillende maatschappelijke groepen bij het beleid wijzen wij er nog op dat de fractie al jarenlang pogingen doet om door moties en amendementen de organisaties van niet-actieven (gehandicapten, bejaarden, consumenten etc.) een plaats aan de onderhandelings-tafel te bezorgen, overall waar dit van betekenis is.

 OMSTREDEN RAADSLIDMAATSCHAP

Door een uitspraak van de Kroon op 25 januari jl. is duidelijk geworden, dat de heer Ries Jansen van D'66 vorig jaar ten onrechte is geweerd uit de gemeenteraad van Rotterdam. Op 3 augustus 1978 werd Jansen weliswaar geaccepteerd door de meerderheid van de Raad, maar vijf leden tekenden bezwaren aan tegen zijn toelating op grond van onverenigbare functies. Hij is werkzaam bij de Stichting Musicische vorming; een door de gemeente gesubsidieerde instelling. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland verklaarden de bezwaren van de raadsleden van PvdA, CDA en VVD gegrond met het gevolg, dat begin september bij de installatie van de nieuw-gekozen Raad één zetel onbezet bleef.

De beroepschriften van de D'66-er Ries Jansen en André van der Louw, in zijn functie als burgemeester van Rotterdam, hebben na een procedure van vele maanden een positief resultaat gehad voor de democraten. Deze uitspraak heeft geen direct effect op de samenstelling van de fractie van D'66 in de gemeenteraad van Rotterdam. De door Jansen ter beschikking gestelde zetel blijft bezet door Guus Faasse. De uitspraak heeft wel verstrekkende consequenties naar grote groepen werknemers in semi-overheidsdienst, die duidelijker dan voorheen in het bezit blijven van het passieve kiesrecht.

M.J.D. Jansen
Koninginneweg 22
Rotterdam

GRONDSLAGEN

In de Democraat van december 1978 meende ik te kunnen vinden wat ik nodig had om mij een oordeel te kunnen vormen over de veelbesproken "grondslagen", en begon leergierig het eerste artikel - van J.Wessel - daarover te lezen.

Ik las dat "grondslagen" blijkbaar hetzelfde zijn als uitgangspunten, dat ze behoren tot de fundamentele menselijke waarde-oordelen, welke men kan operationaliseren en die men kan benaderen als postulaten van buitenaf en als geconstrueerde richtinggevend informatiedragers voortvloeiend uit bestaande menselijke strevingen.

U zult begrijpen dat dat voor mij al veel duidelijk maakte, en een uitleg over de functie van grondslagen bracht mij nog verder: zij hebben een interne samenbindende communicatiefunctie en een externe identiteit bevestigende onderscheidende functie, met de daaraan inherente probleemstellende en probleemanalyserende functie, waardoor oplossingsrichtingen voor de politiek relevante vragen te vinden zijn, ofschoon een zekere mate van operationaliseren van de grondslagen vereist is.

Vraagt men zich dan af of die grondslagen wel nodig zijn, dan blijft het een vraag of op de gebieden van de samenbindende en onderscheidende functie geen functionele equivalenten aanwezig zijn. Dat alles in één kolom van de Democraat.

Zover gekomen was ik tegenstander geworden van alles wat met grondslagen te maken had. Ik kan me levendig voorstellen dat men op vergaderingen van vakgenoten op psycho-socio-politologisch niveau weg weet met deze geheimtaal, maar als men onze mening voor onze leden in ons blad zodanig neerzet, dan zullen naar mijn opvatting vele leden het laten afweten!

Lees ik verder in de Democraat, dan staan in onze Statuten vrij uitgebreid de doelstellingen van D'66 aangegeven, en zegt art.3.2: "De in deze doelstelling vervatte grondgedachten worden nader uitgewerkt in het politiek program, dat ten grondslag ligt aan alle activiteiten van D'66 en zijn fracties in de vertegenwoordigende lichamen."

Mijn mening? Laten we het bij het gestelde in de Statuten houden, en als we dan in het politiek program het één en ander overnemen uit het "plaatje van D'66" zoals Pieter Karsdorp dat in dezelfde Democraat schetst, althans op de wijze waarop hij dat doet, dan maken we kans dat we een herkenbare partij blijven.

C.F.Brands

DE DEMOCRAAT IN "GEWOON" NEDERLANDS ?

Het artikel van R. en F.C. Ootjes in de Democraat van februari 1979 onder de titel "Democraat in gangbaar nederlands" is me uit het hart gegrepen. Zelfs zij die een HAVO-opleiding genoten, hebben moeilijkheden met het lezen van dit politiek blad. Men kan zich voorstellen dat het voor iemand, zoals ik, die alleen maar lagere school heeft, het nog moeilijker is.

Maar ja, mijn ervaring met D'66 (vanaf 1969 lid) is, dat ze een intellectuele partij is en dat er nauwelijks gewone (ongeschoolde arbeiders)mensen in zitten. Al vanaf de oprichting van D'66 heeft ze dit stempel en het is een feit. De programs, rapporten etc. zijn totaal onleesbaar voor de gewone mens, maar daar maken de D'66-ers zich niet druk om, omdat die toch nooit naar D'66 komen. Waarom ik dan nog steeds lid ben? Misschien wel gewoon omdat ik een "politieke" onbenul ben.

 Bart Verhoeven
Den Haag.

STADSVERWARMING

De zeer juiste propaganda om zuiniger met energie en in het bijzonder met aardgas om te springen heeft tot gevolg dat in tal van plaatsen in Nederland plannen worden gemaakt om over te gaan tot stadsverwarming.

Een zeer goede mogelijkheid biedt hierbij het gebruik van afvalwarmte van bv. industrieën en elektrische centrales.

De plaatselijke en provinciale electriciteits maatschappijen zien hierin een afzetmogelijkheid waaraan geld te verdienen is. In Breda is een stadsverwarmingsproject aan de gemeenteraad voorgelegd, dat ontworpen is door de KEMA, een instelling die volledig ondergeschikt is aan de landelijke electriciteitsmaatschappijen en duidelijk niet specialist op het gebied van verwarming. Uit een evaluatierapport blijkt een vernietigende kritiek op dit KEMA-plan, waarbij de belangrijkste punten zijn:

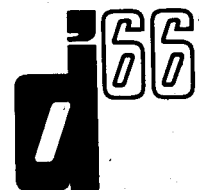
Op een begroting van 150 miljoen gulden zou 30 tot 50 miljoen bespaard kunnen worden en de winsten welke aan de PNEM worden toegevoegd zijn absurd hoog.

Tegen alle verwachtingen in is het KEMA plan in de Bredase gemeenteraad aangenomen.

Toegegeven is dat de mogelijkheden in het evaluatierapport genoemd betere alternatieven zouden kunnen geven. Het blijkt echter dat de PNEM weigert de melkkoe van warmtelevering via de Amer-centrale uit

handen te geven en er niet aan wil meewerken dat er in Breda warmtekracht-centrales worden geëxploiteerd. Machtposities en prestigeargumenten zijn duidelijk belangrijker dan eventuele economische mogelijkheden.

Duidelijk is gebleken dat geen enkele gemeenteraad zonder hulp van onafhankelijke technische bureaux in staat is welk plan ook op zijn juiste waarde te beoordelen. Het verdient o.i. aanbeveling dat D'66 afdelingen waar soortgelijke plannen overwogen worden een onderling contact gaan leggen en samen met de kamerfractie en specialisten van de SWB overwegen welke stappen kunnen worden genomen. Ik verzoek afdelingen waar stadsverwarmingsplannen spelen of gaan spelen contact op te nemen met:

 J.Leever
Heerdgang 3
Teteringen N.B.
Tel: 076-813552.

ONZE NAAM TER DISCUSSIE ?

 Jule Hinrichs
Rotterdam

Binnen de partij vindt op het ogenblik een als het goed is diepgaande discussie plaats over onze toekomstige gezamenlijke grondslagen. Wat me in de discussiestukken die zijn afgedrukt in de Democraat van het afgelopen jaar is opgevallen - als ik niets over het hoofd heb gezien - is dat de naam van onze partij in die stukken niet ter discussie wordt gesteld. Veel partijgenoten zullen dat naar ik veronderstel niet merkwaardig vinden: De naam "D'66" staat al een jaar of twaalf voor een politieke groepering die toch voortdurend de aandacht op zich gevestigd heeft geweten en zo heeft die naam in Nederland en vooral in de partij zelf een vertrouwde klank gekregen. De politieke partij D'66 staat ergens voor en er lijkt zo bij eerste overweging weinig aanleiding de naam van die partij ter discussie te stellen. Toch geloof ik dat we die discussie wel moeten aangaan en in het navolgende zal ik uiteenzetten waarom ik dan vindt, voorstellen doen voor een nieuwe naam en de mogelijke consequenties van naamsverandering, voorzover ik ze kan overzien, bespreken.

Een nieuwe naam is gewenst.

De naam D'66 stamt uit de tijd dat een aantal politiek verontrusten een politieke beweging oprichtten. Als de doelstellingen van de beweging gerealiseerd zouden zijn kon de beweging weer verdwijnen. De ontwikkelingen sinds 1966 zijn bekend. De beweging is een echte politieke partij geworden met nu ook behoefte aan grondslagen, maar zit nog met de naam uit de tijd van de beweging. Het zijn de twee zessen in de naam van de beweging die me niet bevallen. In 1966 was D'66 de eerste politieke partij met een duidelijke verwijzing naar het jaar van de oprichting. Dat uitzonderlijke in die naam moet verband hebben gehouden met het uitzonderlijke karakter - de ontplofingstheorie - van die partij. Op het punt van de continuïteit bestaat dat uitzonderlijk karakter in ieder geval niet meer. Maar onze naam heeft nog altijd meer weg van wat de naam van een actiegroep zou kunnen zijn dan van een 'gewone' politieke partij. Denk u eens in: Liberalen '21, Socialisten '88 en Christenen '35 of eigenlijk L'21, S'88 en C'35. Ik denk dat een politieke partij met grondslagen en het gebruikelijke streven naar continuïteit van de partij een naam moet hebben die refereert aan die grond-

slagen en meer niet. Er is zo gezien dus een principiële reden waarom het met het oog op de lange termijn beter zou zijn als we de naam van onze partij zouden veranderen. De toevoeging 66 heeft voor ons en voor de kiezers geen echte wezenlijke betekenis meer. Echte is onderstreept omdat ik de historische betekenis wel inzie van de partijnaam maar vind dat met het wezenlijk veranderen van de doelstellingen die betekenis van minder belang is geworden.

Wat voor een andere naam?

De naam van de partij moet direct verband gaan houden met de grondslagen heb ik gesteld. De discussie rond de grondslagen is nog aan de gang, daar kan ik moeilijk veel op vooruitlopen. Toch doe ik al twee voorstellen voor een nieuwe, passender naam.

- Het meest eenvoudig zou het zijn wanneer er gewoon besloten wordt de twee zessen in onze partijnaam te schrappen. De naam die dan ontstaat is Democraten en in dit geval zou ik er de voorkeur aan geven om te spreken over een naamsaanpassing. De pretentie die van de naam Democraten uit gaat zal velen in de partij aanspreken en de historische band met de beweging D'66 wordt er niet geheel mee gebroken.

- De tweede mogelijkheid is om tegelijk met of na de vaststelling van de grondslagen een helemaal nieuwe naam te verzinnen. Het zou, nu loop ik wel wat speculatief vooruit, iets als Zelfstandigen kunnen worden. Hierbij ben ik dan even van uitgegaan dat de mens als zelfstandig denkend en handelend wezen uitgangspunt van ons politiek denken en handelen wordt. Dat sluit aan bij de pragmatische, dus niet-dogmatische aard van de partij. In plaats van Zelfstandigen zou ik me in dit verband ook best een andere naam kunnen voorstellen.

In het algemeen zou ik het meest gepoorterd zijn voor een naam bestaande uit één woord, zoals Democraten of Zelfstandigen, dat het wezenlijke van de partij het best karakteriseert. Dat heeft zeker z'n beperkingen want met een paar woorden kun je wat nuanceringen aangeven en met één woord niet. Alleen Democraten of iets als Zelfstandigen is misschien wat eng maar wanneer het de lading goed en kernachtig dekt lijkt het me verre te verkiezen boven de gebruikelijke afkortingen van de Nederlandse politieke partijnamen. Als de partij Democraten of Zelfstandigen heet, laat die naam zich slecht afkorten tot D of Z en zouden we een naam hebben die qua naam gunstig afsteekt tussen de andere politieke partijnamen. Ik geef toe m'n voorkeur voor een partijnaam van maar één woord is nogal persoonlijk bepaald. Ik zou geen écht harde argumenten kunnen

aanvoeren waarom het beter zou zijn als een politieke partij een naam heeft bestaande uit één woord. Wellicht dat bij één woord, dat zich niet leent voor afkorting, de associatie met de inhoud van dat woord wat directer is. Absolute voorwaarde is en blijft dat de naam de inhoud kernachtig en juist weergeeft.

Conclusie

Ik heb in dit stuk twee voorstellen gedaan voor een nieuwe naam voor onze partij. Het ene voorstel, Zelfstandigen, met wat meer aarzeling dan het andere, Democraten. Eigenlijk heb ik een voorstel of of naamsverandering of naamsaanpassing gedaan. Ik wil voor één van die twee mogelijkheden geen voorkeur neerschrijven omdat het me er vooral om te doen was de partij er op te attenderen dat het overweging verdient de naam van onze partij met en in relatie tot de grondslagen ter discussie te stellen. We kunnen er ons op dit punt niet van afmaken met de misschien niet zo onbegrijpelijke gedachte dat naamsverandering nu niet van zo veel belang lijkt. Ik geloof dat we goed moeten beseffen dat als er ooit een goede kans komt de partijnaam te veranderen of aan te passen dat nu is gelijk met het vaststellen van de grondslagen. Het kan niet zo zijn dat die kans voorbij gaat zonder dat we ons dat voldoende bewust zijn geweest.

(van redaktiewege bekort)

REACTIE OP MICKE EN KEPPLER van J. Wiegiers

Bij het lezen van de Democraat van februari 1979 vielen mij twee ingezonden brieven op die in hun strekking nogal met elkaar in tegenspraak zijn. W. Micke (pag.20) geeft een interpretatie van de trits vrijheid, gelijkheid en broederschap waar ik mij heel goed in kan vinden. J.G. Keppler (pag.27) verklaart deze 'wortels van de maatschappelijke ontwikkeling' slechts van toepassing op een deel van de mensheid.

In de eerste plaats perkt hij de vrijheid nogal in. Hij ontkent de vrijheid om te kiezen voor een wereldvrede zonder atoomwapens. Hij spoort aan tot een agressieve houding ten opzichte van de Sovjets door middel van een opvoering van de tactische nucleaire bewapening. Hij gaat bij zijn betoog uit van een eeuwig vijandige houding ten opzichte van de veronderstelde militaire tegenstander en dwingt daarmee ook die 'tegenstander' te volharden in een militair vijandig handelen.

Ook ontkent hij de gelijkheid enerzijds maar onderstreept die daarentegen in negatieve zin. Gelijk zijn de mensen voor hem in die zin dat ze elkaars vijanden zijn. Ook zijn alle burgers gelijk in het feit dat ze door militairen in gijzeling worden gehouden door middel van strategische kernwapens. Ongelijkheid neemt bij hem ook een belangrijke plaats in: de één is per definitie de agressor en de ander is daarmee blijkbaar heel vredelievend: "Wij zullen zelf niet, nooit beginnen." Deze ongelijkheid is echter slechts schijn: tactische kernwapens zijn bedoeld als vechtwapens en maken daarmee van de NATO een potentiële agressor. De mensenrechten tellen voor hem (blijkbaar) alleen maar in het klein: het in gijzeling houden van een groot deel van de wereldbevolking met behulp van de westerse strategische kernwapens valt er blijkbaar niet onder.

Zijn benadering van de begrippen vrijheid en gelijkheid maken een 'partnership' op mondiaal niveau al per definitie onmogelijk. Een grote groep van de wereldbevolking wordt hiervan bij voorbaat al uitgesloten. Deze mensen worden min of meer als medemensen afgeschreven.

doorlezen op blz. 15

VRIJDAGAVOND IN AMSTERDAM

Het voorjaarscongres begint op vrijdag 23 maart 's-avonds om acht uur. Om elf uur wordt de vergadering geschorst. Wat dan? Onderdak in Amsterdam is schaars en duur. De terugreis naar uw woonplaats is ver en saai. De gastvrije Amsterdamse afdeling van D'66 biedt u een méér dan redelijk alternatief:

SLAPEN EN FEESTEN IN AMSTERDAM

Teneinde u in staat te stellen beide congresdagen bij te wonen, hebben op z'n minst 100 Amsterdamse D'66-ers hun logeerkamer ter beschikking gesteld. Om hiervan gebruik te maken hoeft u slechts te bellen naar een van de twee volgende coördinatrices, die u in verbinding zullen stellen met degene die u passende logies kan bieden:

Fiet Opdenberg **020 - 189813** : **ná 11.00 uur**

Peggy Wilkinson **020 - 230669** : **van 11.00 tot 20.00 uur**

Eën hele avond en dan nog een hële dag congresseren zonder een vrolijke onderbreking, houdt bijna niemand vol. Daarom geeft de afdeling Amsterdam op vrijdagavond vanaf elf uur een **GEWELDIG FEEST**.

De opzet van dit feest wordt nog angstvallig geheim gehouden. Maar, de Amsterdammers ken- nende, kunnen wij alleen maar zeggen:

DIT WORDT EEN GEWELDIGE VERRASSING!

ALS U WILT STEMMEN BRENG DAN UW LIDMAATSCHAPSKAART MEE

ZIE BLADZIJDE 1 VAN DEZE DEMOCRAAT

kinderen

KINDEROPVANG

Ook de kinderen zijn weer van harte welkom (op zaterdag). Wilt u voor 21 maart even aan het secretariaat laten weten of uw kinderen hiervan gebruik willen maken?

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 1978 VAN DE VERENIGING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66, 's-Gravenhage

BATEN	1978		1977	LASTEN	1978		1977
	f.	begroting f.	f.		f.	begroting f.	f.
Contributies	667.189	700.000	397.631	Kosten secretariaat	228.555	175.600	209.203
Nagekomen contributies voorgaande jaren	11.118	2.000	475	Kosten financiële administratie	77.352	58.000	26.320
Bijdragen en schenkingen	1.554	2.000	1.984	Huisvestingskosten	20.151	17.400	15.053
Schenkingen middels niet te betalen declaraties	129.513	-	67.168	Kosten hoofdbestuur	149.487	32.000	73.959
Rente bank en giro	8.521	-	3.589	Democraat	92.672	70.000	53.788
Rente Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66, 's-Gravenhage nagekomen over 1976	300	-	3.279	Publiciteitskosten	54.555	95.000	52.868
Regeringssubsidie Radio en T.V.:1978	5.845	15.000	-	Kosten congressen	28.394	-	21.075
1977	3.388	-	13.654	Kosten Adviesraad	9.946	18.000	2.614
Congresgelden en -bijdragen	18.055	-	22.916	Bijdragen aan de regio's	97.470	80.000	22.360
Opbrengst huur votometer	950	-	-	Bijdrage aan Verkiezingsfonds	50.000	50.000	60.000
Democraat	30.580	15.000	9.499	Subsidie Wetenschappelijk Bureau D'66, 's-Gravenhage	48.769	50.000	32.000
Inkomsten secretariaat	29.539	5.000	2.959	Subsidie Stichting Politiek Scholings- en Vormingsinstituut, 's-Gravenhage			
Inkomsten financiële administratie	2.756	20.000	-	1978:	11.464	31.000	-
Doorbelaste huisvestingskosten	7.200	7.200	3.400	1977:	1.860	-	2.509
Overige inkomsten	4.467	2.000	9.455	Accountantskosten	15.796	15.000	15.080
Totaal baten	920.975	768.200	536.009	Toevoeging aan voorziening oninbare debiteuren	629	-	2.000
Nadelig resultaat 1978	15.262			Toevoeging aan gebouwenfonds	50.000	50.000	-
Nadelig resultaat 1977			55.694	Overige lasten	2.857	-	2.874
				Onvoorzien en reserveringen	-	26.200	-
	936.237	768.200	591.703		936.237	768.200	591.703
	=====	=====	=====		=====	=====	=====

ADVIES VAN DE FINANCIËLE COMMISSIE OVER DE JAARREKENING 1978

De financiële commissie adviseert de Algemene Ledenvergadering volgens artikel 58 van het Huishoudelijk Reglement, de jaarstukken over 1978, zoals hierboven gepresenteerd, ongewijzigd goed te keuren en vast te stellen.

namens de financiële commissie,
Rick ten Have, voorzitter

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 1978 van de Vereniging Politieke Partij Democraten '66, 's-Gravenhage, gecontroleerd. Op grond van dit onderzoek zijn wij van oordeel, dat deze jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Vereniging op 31 december 1978 en van het resultaat over 1978. In de jaarrekening zijn de jaarrekeningen van de - zelfstandig optredende - regio's en afdelingen niet begrepen.

Haarlem, 26 januari 1979
Klynveld Kraayenhof en co.
accountants

VERKIEZINGSFONDS
RESULTATENOVERZICHT OVER 1978

Saldo begin 1978	75.768
Bij: - bijdrage uit de partijkas	f. 50.000
- intrest postgirorekeningen	545
- opbrengst verkoop verkiezingsmateriaal	58.852
- bijdragen, donaties en schenkingen	98.606
- diverse baten	9.733
	217.736
	f.293.504
Af: - personeelskosten campagne-secretariaat	f. 32.706
- kosten werklocatie campagne-secretariaat	3.200
- instructie- en vergaderkosten	9.215
- materiaal, advertenties e.d. voor Provinciale Statenverkiezingen	160.616
- materiaal, advertenties e.d. voor Gemeenteraadsverkiezingen	73.279
- kosten Europese Verkiezingen	1.479
- voorziening voor oninbare debiteuren	5.000
- diverse algemene kosten	821
	286.316
Saldo ultimo 1978	f. 7.188

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN BATEN EN LASTEN

1. Baten
Als baten van een boekjaar worden verantwoord de op dat boekjaar betrekking hebbende ontvangsten, ook wanneer deze in een ander boekjaar worden ontvangen, met uitzondering van:
 - ontvangen giften, donaties en bijdragen
 - opbrengsten Democraat
 - opbrengsten verhuur votometer waarvoor het kasstelsel wordt gehanteerd.
2. Afschrijvingen. Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde, c.q. taxatiewaarde op basis van 33 1/3 %, c.q. 20 %.
3. Overige lasten. Komen ten laste van het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

De partij die
aan MORGEN denkt.

CONGRESSTUK T C D 2

VOORSTEL CONTRIBUTIEREGELING 1980

Voorzover het op dit moment reeds valt te beoordelen, werkt de contributieregeling voor 1979 niet onbevredigend. Het blijft echter de vraag of het gemiddelde van f. 70,- contributie per lid, waarvan bij de opstelling van de begroting voor 1979 is uitgegaan, zal worden gehaald. Op het Voorjaarscongres zullen de dan bekende cijfers en de prognose voor het verdere jaar, hierover nader inzicht moeten verschaffen.

Voor 1980 wordt voorgesteld, uitgaande van de regeling voor 1979, enige verfijningen aan te brengen, teneinde met name de systematiek en daarmee de duidelijkheid en herkenbaarheid van de contributieregeling te bevorderen.

Voorgesteld wordt de contributie voor jongeren tot 20 jaar zonder eigen inkomen, té handhaven op f.15,- maar daarnaast een nieuwe contributieklassie in te voeren van f. 25,- voor jongeren van 20 tot 25 jaar zonder eigen inkomen, en onder deze klasse tevens de volgende twee categorieën brengen, te weten bejaarden met alleen AOW-inkomsten en werklozen. Van deze categorieën vraagt, gezien de frequente verzoeken tot contributievermindering aan de pen-

ningmeester, ook de minimumcontributie een onevenredig groot offer. De derving aan inkomsten die invoering van de nieuwe contributieklassie met zich brengt, kan worden gecompenseerd door een verhoging van de contributieklassie voor belastbare inkomens tot f. 20.000,- van f. 35,- naar f. 40,-. Ook huisvrouwen zonder eigen inkomen, vallen in principe in de klasse van f. 40,-, maar kunnen bij een (ter eigen beoordeling) moeilijke financiële gezinssituatie opteren voor de nieuwe f. 25,- klasse. Voor andere leden met financiële problemen, blijft de mogelijkheid be-

staan om de penningmeester schriftelijk vermindering c.q. ontheffing van de contributieverplichting te verzoeken. De huidige progressie in de contributietarieven naar gelang van het belastbare inkomen toeneemt, verloopt onregelmatig. De sterkste progressie treedt op bij de middencategorieën. Voor de contributieregeling 1980 wordt voorgesteld een uniforme stijging van de contributie van f. 30,- per f. 10.000,- stijging van het belastbare inkomen. Dit resulteert in de volgende contributieklassen:

	1980	1979
belastbaar inkomen tot f. 20.000,- contributie	f. 40,-	f. 35,-
" " " " " " " " " " " "	60,-	55,-
" " " " " " " " " " " "	90,-	90,-
" " " " " " " " " " " "	120,-	140,-
" " " " " " " " " " " "	150,-	
" " " " " " " " " " " "	180,-	175,-
" " " " " " " " " " " "	210,-	
" " " " " " " " " " " "	240,-	210,-

Het contributiejaar is gelijk aan het kalenderjaar.

De contributie dient te zijn voldaan vóór 1 juli.

Degenen die in de tweede helft van het jaar lid worden, betalen de helft van de jaarcontributie. Degenen die na 1 november lid worden, zijn geen contributie verschuldigd over het lopende jaar, maar worden opgewekt een (vrijwillige) bijdrage te storten in het Verkiezingsfonds giro 1.000.000.

CONGRESSTUK T C D 3

VOORSTEL FINANCIËLE BIJDRAGE AAN DE REGIO'S IN 1980

Het Hoofdbestuur stelt de ALV voor om voor 1980 de aanvullende bijdrage op f. 2,- per contributiebetalend lid vast te stellen, zodat, tezamen met het basisbedrag van f. 10,- per lid, in 1980 f. 12,- per contributiebetalend lid aan de regio zal worden uitgekeerd, met dien verstande dat, als het contributiebetalende ledental x f. 12,- voor een regio een kleiner bedrag dan f. 5.000,- (resp. voor de Zuidelijke IJsselmeerpolders f. 1.000,-) oplevert, een bedrag van f. 5.000,- (ZIJP f. 1.000,-) aan de betreffende regio zal worden uitgekeerd.

Onder contributiebetalende leden als hier bedoeld, vallen niet de leden, die f. 15,- contributie betalen.

TOELICHTING

Uit het overleg van de landelijke penningmeesters met de regiopenningmeesters is gebleken dat de meeste regio's behoorlijk uit de voeten kunnen met de bijdrage van f. 12,- per lid. Er bestaan echter knelpunten in een aantal regio's met een klein aantal leden en een grote geografische spreiding van de leden over de regio.

Ter illustratie de navolgende cijfers:

	1.	2.	3.	4.	5.
Groningen	4.395	596	- 103	= 493 x f.12	= f. 5.916
Friesland	2.980	375	- 59	= 316 x 12	= 3.792
Drenthe	2.889	355	- 54	= 301 x 12	= 3.612
Overijssel	5.725	707	- 105	= 602 x 12	= 7.224
Gelderland	9.995	1215	- 157	= 1058 x 12	= 12.696
Utrecht	11.340	1285	- 138	= 1147 x 12	= 13.764
Noordholland	21.660	2462	- 384	= 2078 x 12	= 24.936
Zuid-Holland	25.850	2941	- 369	= 2572 x 12	= 30.864
Noord-Brabant	8.000	989	- 123	= 866 x 12	= 10.392
Limburg	2.475	316	- 47	= 269 x 12	= 3.228
Zeeland	1.565	196	- 25	= 171 x 12	= 2.052
Zuidelijke IJsselmeerp.	605	71	- 13	= 58 x 12	= 696
	f. 97.470	11485	1581	9931	f.119.172

1. Ontvangen bedrag over 1978
2. Leden per 1-1-1979, excl. niet-contributiebetalers 1977, incl. niet-betalers 1978
3. niet betalers 1978 per 1-1-1979
4. betalende leden per 1-1-1979
5. uit te betalen bedrag over 1979, afgezien van ledengroei van 1 januari op 1 augustus 1979. De heft van dit bedrag, t.w. f. 59.586,- is begin februari jl. aan de regio's overgemaakt.

Uit bovenstaande cijfers blijkt een groei van het totale bedrag aan regiobijdragen van 1978 op 1979 van ruim 22% (nog afgezien van enige groei in het ledental tussen 1 januari en 1 augustus 1979), met echter vrij aanzienlijke regionale verschillen.

Het lijkt gewenst elke regio een financieel bestaansminimum te garanderen, in die zin dat een minimumbedrag in de regiobijdrage wordt ingebouwd, overeenkomende met de min of meer vaste lasten die het functioneren van een regio met zich brengt. Hoewel op dit moment een exact inzicht in de kostenstructuur van de regio's nog ontbreekt, lijkt het de landelijke penningmeesters niet irreeël deze lasten voorhands op f. 5.000,- te stellen (voor de Zuidelijke IJsselmeerpolders, met een uitermate gering aantal inwoners, f. 1.000,-).

Als illustratie van de orde van grootte van de verhoging van het totale bedrag aan regiobijdragen, die uit bovenstaande minimumbijdrage-regeling kan voortvloeien, volgt hieronder

een berekening van de bedragen die extra zouden worden uitgekeerd, als de regeling reeds op dit moment van kracht was (en er geen groei van het ledenbestand op zou treden tussen 1 januari en 1 augustus 1979):

Friesland	f.5000	-	f.3792	=	f.1208
Drenthe	"	-	3612	=	1388
Limburg	"	-	3228	=	1772
Zeeland	"	-	2052	=	2948
ZIJP	1000	-	696	=	304

f. 7620

De werkelijke bedragen voor 1980 zijn afhankelijk van het ledental per 1 januari en 1 augustus 1980, de peildata voor de regiobijdragen over 1980.

In de op het najaarscongres in te dienen begroting voor 1980, zal bij aanneming van het voorstel een zo goed mogelijk ingeschat bedrag aan eventuele meerkosten worden verwerkt.

De regio's dienen ervan doordrongen te blijven dat zij een verdere verhoging van de regiobijdragen zelf in de hand hebben via een succesvolle ledenwerving. PREVOO, penningmeester

 KANTTEKENINGEN BIJ DE JAAR-
REKENING OVER 1978

Het stemt tot tevredenheid dat het voor het eerst mogelijk is om aan het voorjaarscongres het financiële verslag over het voorafgaande jaar ter goedkeuring en vaststelling voor te leggen. Tezamen met de eveneens in het voorjaarscongres vast te stellen contributieregeling en de regeling voor de bijdrage aan de regio's, wordt zo het fundament gelegd voor de in het najaarscongres aan de orde te stellen begroting voor het komende jaar.

Het jaar 1978, met dubbele verkiezingen en een snelle groei van het activiteitenprogramma van de partij, heeft grote financiële eisen gesteld. Desondanks is het gelukt om het nadelige saldo tot een relatief geringe omvang beperkt te houden en is een verdere stap gezet op de weg naar een gezonde financiële structuur.

Wat minder tot tevredenheid stemt, is het grote aantal leden van de partij dat geen contributie betaalt. Het aantal betalende leden van de partij bedroeg per 31 december jl. 9.957, na aftrek van 630 leden die noch over 1977, noch over 1978 hun contributie hadden voldaan, en 1552 leden die alleen over 1978 hun contributie niet hadden betaald. Gezien deze aantallen, heeft de begroting voor 1979, die uitgaat van 14.000 betalende leden per einde 1979, een nog ambitieuzer karakter dan reeds werd verondersteld.

Eerste zorg van de penningmeester blijven de contributie-inkomsten. Het aantal leden van de partij móet groeien en alle leden móeten meebetalen. Gezien de electorale successen die verschillende enquêtes ons toedenken en gezien het ledenbestand van andere partijen, moet er een groot reservoir van potentiële leden bestaan, dat op alle mogelijke manieren zal moeten worden aangeboord.

Leden en verkiezingen zijn de twee, overigens samenhangende, items die de positie van de partij, ook financieel, bepalen.

Zorg voor de inkomstenkant is des te meer geboden, gezien het uit de jaarcijfers te halen beeld van een verdere verschuiving aan de uitgavenkant naar vaste, in de zin van min of meer onvermijdbare lasten, bepaald o.a. door genomen en te nemen besluiten van de ALV en andere partijorganen. Hierbij valt te denken aan de "vaste"organisatiekosten, de personeelskosten en de huisvestingskosten.

De meerjarenraming, zoals deze op het afgelopen najaarscongres in Breda aan de orde is gesteld, lijkt op dit moment nog geen herziening te behoeven.

Er hebben het afgelopen jaar geen schenkingen van f. 2.500 of meer

plaatsgevonden, anders dan middels door de partij niet te betalen declaraties.

Goedkeuring van de jaarrekening 1978 houdt décharge in van Erno Maas als penningmeester tot 3 november 1978 en van de huidige penningmeester voor de rest van het jaar.

Wij willen op deze plaats Erno nog eens bedanken voor het ongelooflijk vele en voortreffelijke werk dat hij heeft verricht. In zeer korte tijd is door hem een uitermate efficiënt werkend financieel apparaat opgebouwd. Hij heeft zijn opvolger een voorbeeldig beheerde boedel nagelaten.

Tevens past een woord van dank aan de financiële administrateur, die met grote inzet aan het financiële front, de in snel tempo toenemende werkzaamheden is blijven beheersen.

Tenslotte een woord van dank aan de leden van de Financiële Commissie, die o.a. via talrijke formele en informele adviezen het financiële beleid van de partij mede vorm hebben willen geven.

JAN PREV00, penningmeester

D'66 EN DE JONGEREN

De najaars-ALV verstrekke de volgende opdracht:

in breed overleg met andere partij-leden zoeken naar een organisatievorm waarin de jongeren zich thuis kunnen voelen.

Er zijn daarna een 100-tal jongeren aan het werk gegaan; veel vergaderd en veel papier gebruikt.

Het resultaat is nu twee voorstellen waar de Algemene Ledenvergadering op 23 en 24 maart a.s. over moet beslissen.

CONGRESSTUK T C D 4

De werkgroep Groenewegen e.a. legt het volgende besluit voor:

De Algemene Ledenvergadering van de politieke partij D'66 op 23 en 24 maart 1979 in Amsterdam in vergadering bijeen,

Overwegende

- dat er bij de D'66 jongeren een behoefte bestaat aan een vorm van organisatie binnen de partij
- dat de commissie D'66 jongeren duidelijk in haar rapport aangeeft welke deze behoefte precies is en waardoor zij veroorzaakt wordt
- tevens in haar rapport aangeeft hoe een dergelijke organisatie binnen de bestaande partijstructuur kan functioneren.

van oordeel zijnde

- dat een organisatieverband van jongeren binnen D'66 tegemoet komt aan de wensen van veel jonge partijleden.

Besluit

een commissie ad hoc, bestaande uit jongeren en in nauwe samenwerking met het hoofdbestuur, opdracht te geven de nauw aan de partij verbonden jongerenorganisatie verder uit te werken en het najaarscongres in 1979 een voorstel te doen omtrent Statuten en Huishoudelijk Reglement van die jongerenorganisatie.

En gaat over tot de orde van de dag.

CONGRESSTUK T C D 5

De werkgroep Bas van Vliet e.a. legt het volgende besluit voor:

De Algemene Ledenvergadering van de politieke partij D'66 op 23 en 24 maart 1979 in Amsterdam in vergadering bijeen,

Besluit

het hoofdbestuur op te dragen uitvoering te geven aan het voorstel van een door de werkgroep voorgesteld organisatie-model van het jongerenverband, in nauwe samenwerking met de door de ALV in Breda in het leven geroepen commissie.

En gaat over tot de orde van de dag.

De beide werkgroepen hebben bij de door hen voorgestelde besluiten zeer uitvoerige toelichtingen geschreven. Zo uitvoerig, dat het in deze Congresdemocraat niet meer was in te passen.

De toelichtingen op beide voorstellen zullen aan de congresgangers ter hand worden gesteld.

*Congresstuk T C D 6
vindt u op blz. VIII*

CONGRESSTUK T C D 7

KONKLUSIES OVER BESLUITVORMING

Het Hoofdbestuur heeft met erg veel waardering kennis genomen van de resultaten van de werkzaamheden van de Hoofdbestuurs-commissie Besluitvorming. Deze resultaten zijn voor het eerst gepresenteerd in de Democraat 8/78 en zijn daarna voorzien van reacties van een aantal leden (zie o.m. Democraat 1/79-blz.26). Dit alles overwegende is het Hoofdbestuur tot een aantal voorstellen aan het Congres gekomen, dat u hieronder aantreft. Bij deze voorstellen speelt een belangrijke rol, dat het HB zolang mogelijk optimaal wil blijven beantwoorden aan de criteria die de commissie zelf voor haar oplossingen stelt. Dit betekent, dat

niet uitgesloten moet worden, dat in een later stadium - bijv. als D'66 meer dan 20.000 leden zal hebben een verdere aanpassing van de procedures gewenst is. In deze fase volstaat het Hoofdbestuur echter graag met het volgende.

De criteria, die de commissie heeft geformuleerd voor haar voorstellen, zijn naar hun geest en hun formele inhoud zozeer tekenend voor onze partij, dat het Hoofdbestuur ze onverkort aan het congres wil presenteren.

Deze criteria luiden als volgt:

- het besluitvormingsproces moet zo gelijk mogelijk toegankelijk zijn voor alle leden
- het proces moet eenvoudig en doorzichtig zijn
- het moet administratief en organisatorisch zo eenvoudig mogelijk zijn en op zijn minst niet reeds op het eerste gezicht onuitvoerbaar.
- het moet een voortvarende besluitvorming niet meer belemmeren dan nodig is voor de participatie van alle leden
- het moet stimulerend en inspirerend werken voor de leden.

Voorts onderschrijft het Hoofdbestuur van harte de gedachte, dat de ALV's essentieel zijn voor het functioneren van een partij met de achtergronden van D'66. Een ALV met een andere grondslag dan een volstrekte openheid, participatie en beslissingsbevoegdheid zal daarom zolang mogelijk vermeden moeten worden. Wel moet er voor worden zorg gedragen, dat de ALV's met overzichtelijke en belangrijke besluitvormingsprocessen aan de slag kunnen en niet belanden in een wirwar van besluitjes; ook dat is een eis van functionerende democratie. Dit leidt ertoe, dat de belangrijke besluiten zich op overzichtelijke wijze moeten aftekenen en dat de besluitvorming daaromtrent helder en begrijpelijk moet zijn. Het Hoofdbestuur sluit zich dan ook aan bij de volgende algemene conclusies van de commissie:

- a) handhaaf de ALV als hoogste partij-orgaan
- b) verbeter de methoden van voorbereiding, o.m. door deze over een veel langere periode uit te strekken. De voorbereiding biedt de leden veel betere kansen op actieve participatie dan de ALV zelf; het vooroverleg leidt tot een kristallisatie van standpunten en tot een concentratie van de ALV-diskussies op kernvragen
- c) schep ruimte voor een zinvoller functioneren van de ALV zelf door selectie van alleen die voorstellen die op zulke kernvragen betrekking hebben
- d) schep ruimte voor secundaire besluitvormingswegen voor die zaken die niet op de agenda van de ALV

konden worden geplaatst of die niet op de ALV konden worden afgerond.

Het Hoofdbestuur komt op grond hiervan tot de volgende stellingen:

1. Het is van groot belang, dat ruim van te voren belangrijke onderwerpen van een congres worden vastgelegd, opdat de leden zich kunnen voorbereiden op de discussie er over. Het vaststellen van deze onderwerpen is niet alleen een zaak van het Hoofdbestuur.
2. Als deze items eenmaal vastliggen moet de discussie er over ter voorbereiding van een congres goed begeleid in de afdelingen plaats vinden, opdat op een congres ook werkelijk over de belangrijke verschillen van opvatting besluitvorming kan plaats vinden.
3. Een zwaarwegend onderdeel hiervan het bijeenbrengen, ordenen en samenvoegen van de amendementen.
4. Dit alles moet gezien worden in het licht van het grote belang, dat D'66 hecht aan haar ALV's.

Het Hoofdbestuur legt daarom aan het congres de volgende resolutie voor:

HB-RESOLUTIE 2

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 23 en 24 maart 1979 te Amsterdam, heeft met waardering kennis genomen van de nota van de Kommissie Besluitvorming

Overweegt

dat de besluitvormingsprocessen binnen D'66 moeten voldoen aan de volgende criteria:

- het besluitvormingsproces moet zo gelijk mogelijk toegankelijk zijn voor alle leden
- het proces moet eenvoudig en doorzichtig zijn
- het moet administratief en organisatorisch zo eenvoudig mogelijk zijn en op zijn minst niet reeds op het eerste gezicht onuitvoerbaar
- het moet een voortvarende besluitvorming niet meer belemmeren dan nodig is voor de participatie van alle leden
- het moet stimulerend en inspirerend werken voor de leden;

Overweegt

dat de Algemene Ledenvergadering van D'66 met haar eigen wijze van functioneren en haar maximale openheid en participatiemogelijkheden, een zeer getrouwe afspiegeling is van de partijopvattingen over democratie en gelijkwaardigheid van mensen;

Tekent hierbij aan

dat de groei van de partij het noodzakelijk maakt organisatorische maatregelen te treffen, die de hiërboven weergegeven wijze van functio-

neren ook in de toekomst waarborgen;

Draagt het Hoofdbestuur op:

1. over de belangrijke discussieonderwerpen van een congres minstens een half jaar vóór dat congres overleg te plegen met de Adviesraad;
2. een congresvoorbereidingscommissie in te stellen, die onder verantwoordelijkheid van het Hoofdbestuur, zorg draagt voor een partijdiskussie over de onder 1. vastgestelde onderwerpen, die de participatie van zoveel mogelijk leden waarborgt en die de essentiële beslispunten helder aan het daglicht brengt;
3. voorzieningen te treffen, die het mogelijk maken, dat de rapportagecommissie haar ordeningstaak met betrekking tot de ingediende amendementen effectiever kan vervullen dan tot op heden het geval is;

en gaat over tot de orde van de dag.

CONGRESSTUK T C D 8

ADVIESCOMMISSIE

KANDIDAATSTELLINGEN

De gang van zaken rondom de kandidaatstelling voor het Europees Parlement heeft enigmatische aangetoond, dat de Algemene Ledenvergadering er op het afgelopen najaarscongres verstandig aan heeft gedaan art. 108 aan het Huishoudelijk Reglement toe te voegen. Op grond daarvan is het Hoofdbestuur nu verplicht eenmaal per jaar een voorstel te doen omtrent het al dan niet instellen van een adviescommissie voor kandidaatstellingen voor landelijke verkiezingen en de samenstelling van die commissie.

Het instellen van een dergelijke adviescommissie geschiedt ditmaal vanwege de mogelijkheid van tussentijdse verkiezingen bij de val van het kabinet. Het instellen van de commissie behoeft niet te worden opgevat als de uitspraak van een politieke verwachting van zo'n val van het kabinet en de gevolgen daarvan. Het is een organisatorische voorziening, die het Huishoudelijk Reglement van de Algemene Ledenvergadering vraagt.

Het Hoofdbestuur is van mening, dat bij de komende Tweede Kamerverkiezingen een dergelijke adviescommissie gewenst is. Het is lang niet onmogelijk, dat het aantal kandidaten groot en de bekendheid van een deel ervan bij de leden gering zal zijn. Het is dan niet alleen moeilijk voor de leden om gefundeerd te oordelen, maar voor minder bekende en wel geschikte kandidaten bovendien vrijwel ondoenlijk om tussen de

'gevestigde' namen te komen. Een adviescommissie zal zowel de leden gefundeerd kunnen informeren als aandacht kunnen besteden aan minder bekende kandidaten.

Wat de samenstelling van de commissie betreft, is er een aantal varianten denkbaar. De commissie moet objectiviteit koppelen aan kennis van de eisen die de te verdelen plaatsen stellen. Bovendien dienen in de commissie personen zitting te hebben, die het opereren van mensen op allerlei niveau's kunnen volgen. Deze commissie legt verantwoording af aan de Algemene Ledenvergadering over het vervullen van haar taak.

Op grond van het bovenstaande legt het Hoofdbestuur de Algemene Ledenvergadering het volgende conceptbesluit voor.

HB-RESOLUTIE 1

De Algemene Ledenvergadering van D'66 in congres bijeen op 23 en 24 maart 1979 te Amsterdam

overwegende

dat de samenstelling van kandidatenlijsten voor landelijke verkiezingen niet naar behoren kan geschieden als de leden niet beschikken over ruim inzicht in de politieke en inhoudelijke kwaliteiten van kandidaten;

dat in een snel groeiende partij als D'66 dit inzicht steeds moeilijker te verwerven is voor individuele leden;

besluit

tot het voorjaarscongres 1980 een adviescommissie in te stellen op grond van artikel 108 van het Huishoudelijk Reglement en de commissie op te dragen hetgeen voor voorkomende gevallen in dat artikel is vastgelegd;

besluit

dat de commissie een lijst van twintig namen in een aanbevolen volgorde zal vaststellen

besluit

in de commissie vijf personen te benoemen bij afzonderlijke verkiezing

besluit

een reservelijst van vijf personen voor de commissie bij bovenvermelde verkiezing vast te stellen voor het geval dat één van de leden van de commissie zich kandidaat stelt voor de desbetreffende verkiezing

draagt de commissie op

over de criteria, die zij bij de lijstsamenstelling hanteert, overleg te plegen met de voorzitters van de Tweede Kamerfractie en het Hoofdbestuur.

In het congresboek zal een voordracht voor deze commissie worden opgenomen.

CONGRESSTUK T C D 6

Ter vervanging van de huidige paragraaf 3.1 uit het BELEIDSPROGRAM stelt het Hoofdbestuur de volgende tekst voor:

HOOFDSTUK 3

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Ruimtelijke ordening

Inleiding

3.1.1.

Ruimtelijke ordening is één van de instrumenten waarmee het welzijn van de samenleving kan worden bevorderd. Het scheidt de ruimtelijke voorwaarden voor menselijke activiteiten, zoals wonen, werken en het gebruik maken van voorzieningen in hun onderlinge samenhang en voor de mate waarin het leefmilieu gezond, aantrekkelijk en veilig kan zijn. Het Ruimtelijk-Ordeningsbeleid dat D'66 voorstaat moet de ruimtelijke voorwaarden scheppen, waarbinnen zich een wijze van samenleven kan ontwikkelen waarin alle individuen gelijkwaardige ontplooiingsmogelijkheden hebben. Wij moeten daarbij beseffen, dat het natuurlijke milieu beperkingen heeft en dat zijn hulpbronnen eindig zijn.

In het huidige beleid kunnen de volgende knelpunten ge-signaleerd worden.

- Een snel toenemend beslag op de aanwezige ruimte per hoofd van de bevolking voor sociale en economische activiteiten. Steden en dorpen breiden zich sterk uit; dit geldt eveneens voor bedrijfsterrainen. De toenemende afstanden tussen met name wonen en werken brengen een steeds groeiende verplaatsingsbehoefte met zich mee. Deze heeft een steeds meer ruimte-op-slokkende en -versnipperende infrastructuur voor verkeer en vervoer tot gevolg. Deze ontwikkelingen gaan direct en indirect ten koste van in natuurlijk en landschappelijk opzicht waardevolle gebieden.
- De behoefte aan ruimte voor het wonen blijft zich uitbreiden. Dit betekent voor stedelijke gebieden, dat door de steeds afnemende bevolkingdichtheid per ha., het draagvlak voor allerlei hoogwaardige voorzieningen (bijv. openbaar vervoer, onderwijs, musea) steeds meer uitgehold wordt. De neergang van de steden wordt nog versterkt doordat vooral de sociaal sterkeren (vaak gedwongen) de steden verlaten. In landelijke gebieden betekent de suburbanisatie naast de al gesignaleerde en nog te noemen problemen veelal een sociale ontwrichting van kleinere kernen.
- De steeds toenemende verplaatsingsbehoefte, die vooral een sterke groei van het autoverkeer tot gevolg heeft, leidt tot een onverantwoord energiegebruik en een toenemende overlast.
- Het huidige ruimtelijke ordeningsbeleid is afgestemd op een verdere ontwikkeling van de samenleving langs de gebaande paden van de industrialiserende samenleving. Een vergroting van de maatschappelijke ontplooiingsmogelijkheden voor alle mensen wordt in toenemende mate geremd door een voor een groot deel op automobiliteit gebaseerde en afstanden-vergroterende ruimtelijke ordening en zal bovendien steeds meer individuen tot autogebruik dwingen met alle genoemde ongewenste gevolgen met name voor diegene die van een auto verstoken zal blijven.

Doelstellingen

3.1.2.

Dit alles in aanmerking genomen, hanteert D'66 de vol-

gende hoofddoelstellingen voor het ruimtelijk ordeningsbeleid.

1. Het zoveel mogelijk concentreren en integreren van sociaal-economische activiteiten als wonen en werken (tenzij dit ernstige overlast veroorzaakt) gebruik makend van de bestaande voorzieningen in en nabij de steden. Hierbij dient de groei van het individuele ruimtegebruik teruggedrongen en een aantrekkelijk woon-werk-voorzieningen-milieu gecreëerd te worden; regionale stedelijke structuren dienen gebaseerd te zijn op het gebruik van het openbaar vervoer.
2. Veilig stellen en verbeteren van de ecologische en -indien verantwoord- recreatieve waarden van natuur en landschap, waarbij natuurgebieden en waardevolle landschappen als de Veluwe, Mergelland, IJsselmeer (Markermeer!), de Zeeuwse wateren en de Wadden zorgvuldig worden beheerd en beschermd; open ruimten van grote schaal dienen door een zorgvuldig begeleid inrichtingsbeleid enerzijds als landschap beschermd te worden en anderzijds een bijdrage te leveren aan het oplossen van problemen van de steden, in met name rekreatief opzicht.

Stedelijke gebieden

3.1.3.

In stedelijke gebieden zal dit tot de volgende maatregelen moeten leiden:

- een compleet inrichtingsbeleid waarvan de stadsvernieuwing een integrerend onderdeel uitmaakt, zodat een gevarieerde bevolkingssamenstelling kan worden behouden of verkregen. Ook getalsmatig zal de stadsbevolking zich moeten stabiliseren (voldoende en gevarieerd bouwen).
- versterking van de woonfunctie van binnensteden met behoud van de verscheidenheid van functies.
- het bouwen van een aantrekkelijk woonmilieu in hoge dichtheden met zonodig dubbel ruimtegebruik (d.w.z. parkeren onder de woningen) als voorwaarde voor een hoogwaardig voorzieningennivo in en rond de steden.
- een hoogwaardig openbaar vervoerssysteem, dat een daadwerkelijk alternatief vormt voor het grootste deel van het autovervoer, gekoppeld aan een selectief parkeerbeleid in de steden.
- de aanleg en bouw van parkeervoorzieningen aan de toegang tot en aan de randen van stedelijke gebieden, gekoppeld aan het openbaar vervoer ("park and ride" en "kiss and ride").
- aandacht voor de veiligheid van de zwakste verkeersdeelnemers: aanleg van fietsroutes en voetgangersgebieden.
- de nodige uitbreidingen van woongebieden dienen in of direct grenzend aan stedelijke gebieden en in de nabijheid van openbaar vervoersvoorzieningen te worden gerealiseerd.

Landelijke gebieden

3.1.4.

Bundeling van stedelijke bebouwing mag niet ten koste van bestaande kleine kernen gaan. Terwille van het behoud van bestaande voorzieningen zijn relatief beperkte ontwikkelingen noodzakelijk. In kleine kernen dient sterkere groei dan voor de opvang van de eigen bevolking nodig is, voorkomen te worden.

Om aantasting van nog open ruimten te vermijden, heeft bouwen in de kernen de voorkeur boven het bouwen aan de randen van dorpen en stadjes. Onder alle omstandigheden is aanpassing aan de bestaande karakteristieke omgeving noodzakelijk.

Gestreefd dient te worden naar integratie van agrarische belangen en die van natuur- en landschapsbeheer en -behoud.

Grensgebieden

3.1.5.

Ruimtelijke ordening is grensoverschrijdend. Het nationale ruimtelijke ordeningsbeleid dient in een internationaal kader geplaatst te worden. In grensgebieden zal door de naburige overheden een samenhangend beleid gevoerd moeten worden. Ook in EEG-verband moet hieraan het nodige worden gedaan.

Wettelijke regelingen

3.1.6.

Beslissingsbevoegdheden in het kader van de ruimtelijke ordening dienen zoveel mogelijk bij het laagste bestuurlijke nivo te liggen. Alleen indien en voor zover de plannen zorg en verantwoordelijkheid van de plaatselijke overheid beduidend te boven gaan, kunnen deze bevoegdheden door hogere bestuurlijke organen worden overgenomen.

Indien bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen onder de volledige verantwoordelijkheid van hogere overheden vallen (bijv. vliegvelden), dan dient de mogelijkheid voor die overheid te bestaan hiervoor de benodigde bestemmingsplannen te vervaardigen.

Overleg met plaatselijke en regionale overheden dient daarbij verzekerd te zijn. In dat licht bezien wordt aan (globale !) streekplannen en nationale planologische kernbeslissingen grote betekenis toegekend. Openheid en openbaarheid zijn daarbij onontbeerlijk.

De Zuidelijke IJsselmeerpolders dienen zo snel mogelijk een normale bestuurlijke structuur te krijgen en onder de wet op de ruimtelijke ordening te vallen. Voor het IJsselmeergebied (Klein-IJsselmeer, Markermeer, IJmeer en aangrenzende kustgebieden) dient een bestuurlijke structuur gecreëerd te worden die een goed afgestemd inrichtings- en beheersbeleid kan waarborgen.

Participatie

3.1.7.

In een zo vroeg mogelijk stadium moet de bevolking bij de beleidsvoorbereiding worden betrokken, in het bijzonder bij de stadsvernieuwing. De inbreng van burgers bij wettelijke plannen dient van wezenlijke invloed te zijn op de besluitvorming. Het bestuur dient zich steeds ten aanzien van de hierbij genomen beslissingen te verantwoorden.

Bij de samenwerking tussen de verschillende bestuurlijke nivo's (komplementair bestuur) dient uiterste zorg aan de democratische besluitvorming op die verschillende nivo's en aan de controle daarop te worden besteed. Bestaande beroeps- en bezwaarschriftenprocedures dienen onverkort te worden gehandhaafd (Kroonberoep!). De looptijden van deze procedures moeten tot voor een goed functionerend bestuur en verontruste burgers aanvaardbare perioden worden teruggebracht (vooroverleg en kroonbesluiten aan termijnen binden).

CONGRESSTUK T C D 9

VOORSTELLEN VOOR DE LANDELIJKE ORGANISATIESTRUCTUUR

Toelichting: In oktober 1978 heeft het hoofdbestuur een advieskommissie landelijke organisatie in het leven geroepen en tot taak gegeven:

- de bestaande regionale organisatieproblemen in de partij nader te inventariseren
- op basis van deze inventarisatie een structuur voor de regionale organisatie en een communicatiemodel te ontwerpen
- voorstellen uit te werken om de voorgestelde structuur in te voeren en te evalueren
- aanbevelingen te doen om de basiselementen van deze structuur in bepalingen van het Huishoudelijk Reglement onder te brengen.

In deze commissie hebben zitting:

Frans Rogier, vice-voorzitter organisatie DB
 Jan Dekker, lid Adviesraad
 Onno Drukker, HB-lid namens de regio Zuid-Holland
 Wim de Jonge, secretaris-organisatie DB
 Jan van den Hazel, tweede penningmeester DB
 Tjeu Kusters, vice-voorzitter regio-bestuur Limburg
 Henk Schipper, HB-lid namens regio Overijssel
 Henk van der Wende, oud bestuurslid regio Utrecht.

De commissie heeft zich de afgelopen maanden allereerst bezig gehouden met de inventarisatie van de regionale organisatievormen en heeft hiervan een zeer complex en heterogeen beeld gekregen, dat niet in enkele hoofdlijnen valt samen te vatten. Ledendichtheid, afstanden, geografische omvang, aantal gemeenteraadsfrakties etc. spelen hierbij een rol. In alle regio's is sprake van twee of meer bestuurslagen en andere samenwerkingsverbanden. De commissie heeft ervan afgezien een volledig inventarisatie-verslag samen te stellen, omdat het beeld te complex is en het onmogelijk is alle specifieke oplossingen in een dergelijk verslag tot hun recht te laten komen. De commissie heeft een aantal overwegingen geformuleerd, die in een algemene inleiding zijn opgenomen. Vervolgens zijn een aantal uitgangspunten voor de partij-organisatie opgesteld en is de organisatiestructuur in hoofdlijnen uitgewerkt. De commissie heeft ervan afgezien deze structuur in detail uit te werken, omdat naar hun mening de uitgangspunten en de structuur eerst in brede lagen van de partij ter discussie moeten worden gesteld. Dit standpunt is door het Hoofdbestuur overgenomen en in onderstaande Hoofdbestuur-resolutie 3 verwoord. Allereerst treft u het verslag van de commissie aan:

ALGEMENE INLEIDING

Organisaties - zo ook politieke partijen - kunnen worden opgevat als doelgerichte combinaties van mensen en middelen. Deze korte definitie wijst er al meteen op dat organisatieproblemen tenminste voor de helft menselijke problemen zijn. Structuren, hoe doelgericht en zorgvuldig ze de onderlinge communicatie en besluitvorming van velen ook trachten te regelen, zijn hulpmiddelen. Hoe onmisbaar deze hulpmiddelen ook zijn, de toepassing ervan is en blijft in meer dan één opzicht mensenwerk. Een politieke partij die de menselijke maat, de onderlinge solidariteit en medeverantwoordelijkheid hoog in zijn vaandel voert, zal zich deze aktiebeginselen ook bij de vormgeving en het zinvol doen functioneren van de eigen organisatie voortdurend bewust moeten zijn.

D'66-ers zijn mensen van nu, verenigd in een partij van nu. De vereniging D'66 behoort in de eerste plaats een sociaal systeem te zijn. De ervaring heeft inmiddels geleerd dat sociale systemen anders functioneren dan mechanische constructies. Het resultaat van gezamenlijke activiteiten is daarbij sterk afhankelijk van de manier waarop sociale processen zich binnen de partij kunnen ontwikkelen. Het functioneren als een doelgericht samenwerkingsverband in bovenbedoelde zin veronderstelt een zekere eenheid in denken en handelen van de leden binnen de partij. Het vraagt ook herkenbare en overzichtelijke communicatie- en besluitvormingspatronen

7. Steunorganen t.b.v. fracties in vertegenwoordigende lichamen.

De fracties in vertegenwoordigende lichamen op provinciaal en gemeentelijk niveau behoeven, zeker bij een geringe omvang, voor de uitvoering van hun politieke taak advies en ondersteuning. Voor deze taak kunnen de ledenvergaderingen op overeenkomstig niveau een steunorgaan in het leven roepen. De ledenvergadering treft organisatorische maatregelen voor een duurzaam functioneren van deze organen. Deze steunorganen mogen echter nimmer de beslissingsbevoegdheid van de betreffende ledenvergaderingen uithollen. De fractieleden rapporteren over hun werk in de vertegenwoordigende lichamen aan de betreffende ledenvergaderingen.

8. Dienstverlenende organen.

Voor dienstverlening op politiek-wetenschappelijk gebied en t.b.v. politieke scholing en vorming fungeren de Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66 en het Politiek Scholings- en Vormingsinstituut D'66, die afzonderlijke rechtspersonen zijn. Deze organen functioneren primair op landelijk niveau. De ALV kiest de besturen en de communicatie met deze besturen wordt onderhouden door het Hoofdbestuur.

9. Bijzondere organen.

Voor bijzondere taken kent de partij een aantal bijzondere organen, zoals rapportagecommissie, geschillencommissie etc., die door de ALV worden benoemd en primair op landelijk niveau opereren.

HB RESOLUTIE 3

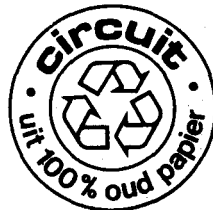
De Algemene Ledenvergadering van D'66 op 23 en 24 maart 1979 bijeen in Amsterdam

- neemt kennis van het interim-rapport van de Commissie Landelijke Organisatie
- overweegt dat de in dit rapport vermelde uitgangspunten voor de partijorganisatie en de uitwerking van de organisatie-structuur in hoofdlijnen een discussie in brede lagen van de partij vergen alvorens tot besluitvorming kan worden overgegaan

BESLUIT

- a. de regio's en afdelingen op te dragen dit rapport in de komende maanden te bespreken, van commentaar te voorzien en vóór 1 juli 1979 hun bevindingen te rapporteren aan het hoofdbestuur;
- b. het hoofdbestuur op te dragen rekening houdend met deze rapporteringen gedetailleerde voorstellen voor de partij-organisatie uit te werken en wijzigingsvoorstellen voor het Huishoudelijk Reglement voor te bereiden en aan het najaarscongres 1979 voor te leggen

en gaat over tot de orde van de dag.

VOOR UW AANTEKENINGEN (of tekeningen)
TIJDENS HET CONGRES

CONGRESSTUK T C D 10

In de programmacommissie is een vacature ontstaan door het aftreden van Aad Nuis als lid van deze commissie. Conform het bepaalde in artikel 39 van het Huishoudelijk Reglement, draagt het Hoofdbestuur ter benoeming voor:

ERNST VAN ALTENA uit LANDSMEER

Principieel praten is wel mooi, maar je verandert er de samenleving niet mee..!

Miljoenen Nederlanders willen een andere samenleving. Een samenleving met vrede. En zonder discriminatie. Een samenleving met een schoner milieu. Met meer inspraak. Meer democratie. En met meer kansen voor iedereen.

Dat vraagt verandering. Daarvoor is idealisme nodig. En strijd. Maar vooral macht. De macht van het aantal. De macht van het kapitaal. Het is dus wel even belangrijk om na te gaan, aan wie u uw (spaar)geld toevertrouwt.

De Algemene Spaarbank voor Nederland (de ASN) is voortgekomen uit de kring van de moderne arbeidsbeweging. Opggericht met het doel een vinger te krijgen in de financiële pap. Een vinger die zou kunnen en moeten uitgroeien tot een vuist in de strijd voor een betere samenleving.

De ASN, opgericht door het NVV en de Centrale, verloochent haar afkomst niet. Zij belegt de haar toevertrouwde 180 miljoen gulden van zo'n 55.000 rekeninghouders binnen de daartoe voorgeschreven richtlijnen, waarbij haar voorkeur uitgaat naar projecten van algemeen en sociaal belang. De ASN geeft dus rente zonder bijmaak!

**Algemene Spaarbank
voor Nederland**
Niet praten, maar doen... uit principe!

De ASN groeit gestaag. Maar om een vuist te kunnen maken is aanzienlijk meer nodig.

Wilt u meer weten over de ASN en haar vele spaarmogelijkheden? Stuur haar dan de hieronder afgedrukte bon ingevuld toe in een envelop met als adres:

Algemene Spaarbank voor Nederland,
Antwoordnummer 1188, 2500 WB Den Haag
(een postzegel is dan niet nodig!) Ook kunt u bellen: 070 - 47 01 81 (3 lijnen). Of bezoeken: Rijnstraat 28 in Den Haag (van 8.30 uur tot 17 uur).

Naam en voorletter(s): _____

Adres: _____

Code en woonplaats: _____

Wenst nadere inlichtingen over:

- * de ASN in het algemeen
- de ASN-spaarrekeningen, gekoppeld aan de postrekening
- wenst tevens een formulier om een postrekening te openen
- het giraal-sparen (= sparen zonder boekje)
- de VROEG-BIJ-rekening (een unieke regeling voor jeugdigen van 0 t/m 17 jaar)
- het jeugdsparen De Zilvervloot (een regeling voor jeugdigen van 15 t/m 20 jaar)
- het termijnsparen (met opzegtermijn)
- het depositosparen (met een vaste looptijd)
- spaardeposito-bewijzen (met een vaste looptijd)

*svp aankruisen hetgeen u wenst

06

Hij ziet het goed dat West-Europa het eerst in aanmerking komt als een mogelijk slagveld, maar realiseert zich blijkbaar niet dat, van wie de wapens ook afkomstig zullen zijn, de West-Europeanen, dus ook wij, daarvan het slachtoffer zullen zijn. En wie is nu de meer agressieve partij als wij ons 'defensie'-budget met 3% verhogen (bovenop de inflatiecorrectie, dus een reële verhoging) en Roemenië zijn bijdrage aan het Warschau-pakt weigert te verhogen?

Ik moet hem toegeven dat (theoretisch) het gebruik van kernwapens aan een hele rij restricties gebonden is. Maar als bekend is dat bij de NATO-oefening Saxon-drive van vorig jaar ook een 'oefening' met kernwapens plaatsgevonden heeft (Hervormd Nederland 18-11-'78), wie geeft ons dan de garantie dat bij een treffen te velde de commandanten niet op een bepaald moment het beslissingsrecht in eigen hand nemen? De verspreiding van tactische 'vecht'-atoomwapens onder alle krijgsmachtonderdelen geeft daarvoor ruime gelegenheid.

Als democraten in Nederland zich achter het betoog van J.G. Keppler stellen maken zij de opmerkingen van W. Micke wel erg ongeloofwaardig.

NIEUWS

uit de regio

REGIO NOORDHOLLAND

Het regiobestuur nodigt leden en belangstellenden in Noordholland uit voor een

ALGEMENE REGIO VERGADERING

op 10 maart in ontmoetingscentrum

"de Nieuwe Slof" Kerkstraat 46,

BEVERWIJK

aanvang 10.30 uur

Tijdens de ochtendzitting zullen de kandidaten voor de Adviesraad zich presenteren.

Tussen 12.30 en 14.00 uur zullen de stembussen open zijn.

+ 16.00 uur uitslag verkiezingen.

Het politieke onderwerp: ANZKG

De agenda zal aan alle leden van de regio Noordholland worden toegezonden.

An Loot, secretaris
regio Noordholland
Eemnesserweg 29 A
Blaricum, tel. 02153-11856

REGIO ZUID-HOLLAND

De nieuwe structuur van de regio

De hieronderstaande nieuwe structuur is aangenomen op het regiocongres op 20 januari jl. In samenwerking met sub-regio-besturen (voor zover aanwezig) en afdelingsbesturen is het regiobestuur thans bezig met deze herstructurering. De volgende structuur wordt nagestreefd:

1. het regiobestuur is geherstructureerd zodanig dat het bestaat uit vier door de Algemene Regiovergadering gekozen functionarissen (voorzitter, secretaris gericht op de Provinciale Staten, secretaris gericht op de partij, penningmeester) aangevuld met één vertegenwoordiger van elk der vijf subregio's.

Taken van de regio: achterban voor provinciale statenfractie en schakel tussen afdelingen en hoofdbestuur.

2. Elke subregio heeft een subregioraad bestaande uit één, liefst vaste, vertegenwoordiger van elke afdeling (lid van het afdelingsbestuur) in die subregio. Het is aan deze subregioraad te beslissen of een subregio actief wil worden door een subregiovergadering bijeen te roepen, die een subregiobestuur kan kiezen. De subregioraad heeft ook de vrijheid zich te beperken tot ad-hoc activiteiten zoals

- het bijelkaar brengen van politieke vertegenwoordigers in dat gebied
- het organiseren van bijeenkomsten over specifieke onderwerpen
- het elkaar doen bijstaan van afdelingen bij verkiezingscampagnes

De subregioraad heeft in elk geval drie taken:

- het uit haar midden verkiezen van de vaste vertegenwoordiger in het regiobestuur
- het zorgdragen dat elk gebiedsdeel van de subregio ondergebracht is bij een afdeling (geen witte vlekken)
- subregionale verkiezing van Adviesraadleden.

De subregio functioneert nooit als vierde bestuurslaag; zij kan afdelingen helpen bij intergemeentelijke zaken en het regiobestuur bijstaan bij het onderhouden van het contact met de 60 afdelingen in Zuid-Holland.

De problematiek van de afgrenzing van de subregio's (welke afdeling hoort waarbij) zal ook op korte termijn worden aangepakt in de subregio-raden in samenwerking met het regiobestuur.

Samenstelling regiobestuur

voorzitter: Ruud Stam, Merelstr.194,
Leiderdorp, 071-410126 (thuis)
Bezuïdenhoutseweg 195, Den Haag,
tel. 070-858303 (kantoor)

secretaris-organisatie: Truus Rexwinkel, Willem de Zwijgerstr. 13, Delft, 051-124286

secretaris-politiek: Herman van Ommen, Graaf Janlaan 15, Leidschendam, 02503-14141

penningmeester: Ed Berkhout, Roelofsstr.28, 070-249587.

Regio HB lid en plv. regio HB lid:

Onno Drukker, Joris Minneepad 19, Rotterdam, 010-204466

Piet Zoun, Akkerwinde 327, Capelle a/d IJssel, 010-512118 (plv.lid)

Onno Drukker houdt zich hoofdzakelijk bezig met Haaglanden, Midden-Holland en Leiden Bollenstreek; Piet Zoun met Rijnmond en Drechtsteden.

Verkiezingen leden Adviesraad

Vóór 1 april a.s. moeten de nieuwe leden van de Adviesraad gekozen zijn.

Per subregio zullen de verkiezingen plaatsvinden en wel volgens onderstaande aantallen, conform de landelijke verdeelsleutel:

Haaglanden	: 4	Rijnmond:	3
Midden-Holland	: 1	Drechtsteden:	1
Leiden/Bollenstreek:	2		

Candidaatstelling voor alle subregio's is centraal ondergebracht bij Truus Rexwinkel, secretaris organisatie van de regio. Formulieren voor de kandidaatstelling zijn bij haar te krijgen.

Campagne

als campagnecoördinator voor Zuid-Holland is Hans Bloemen bereid gevonden. Zijn adres: Octant 135, Dordrecht, 078-177241.

OPROEP I

De fractie in de provinciale staten van Zuid-Holland heeft te weinig ondersteuning van actieve leden die mee willen denken en werken.

Zo u tijd over hebt en u op een deel van het werk wilt storten, laat dat dan even weten aan Herman van Ommen, secretaris-politiek van de regio.

OPROEP II

Ook dit jaar zijn er voor de afdelingen gelden te verdelen. Willen alle penningmeesters van afdelingen zich melden bij Ed Berkhout, penningmeester van de regio.

Ruud Stam, voorzitter
regio Zuid-Holland.

REGIO NOORD-BRABANT

De Statenfractie heeft besloten tenminste 1 maal per jaar in iedere subregio een fractievergadering te houden om het contact met de leden te bevorderen. De eerste 'regionale' fractievergadering zal worden gehouden in:

ETTEN-LEUR "De Linde" Markt 82
op maandag 12 maart, aanvang 19.30 u.

Agendapunten zijn:

reorganisatie binnenlands
bestuur
General Electric.

Marja van Empel
medewerkster Staten-
fractie Noord-Brabant

REGIO UTRECHT

Het regiobestuur Utrecht nodigt de leden van D'66 in de regio Utrecht uit tot het bijwonen van een Algemene Regio Vergadering, die gehouden zal worden op

WOENSDAG 14 MAART 1979 om 20.00 uur

in het JAARBEURSCONGRESCENTRUM
te UTRECHT.

De voorlopige agenda luidt als volgt:

1. opening
2. vaststelling agenda
3. ingekomen stukken en mededelingen
4. verslag Provinciale Statenfractie
5. verslag Adviesraad
6. verslag Hoofdbestuur
7. financiën: jaarrekening 1978
verslag kascommissie
8. presentatie kandidaten Adviesraad
De telling van het aantal leden van D'66 heeft uitgewezen dat de regio Utrecht recht heeft op 5 zetels in de vóór 1 april a.s. nieuw te vormen Adviesraad. Kandidaten kunnen zich tot 10 maart aanmelden bij het regiosecretariaat, Obbinklaan 48, 3571 NH Utrecht
9. voorbespreking Algemene Ledenvergadering
Voor agenda en congresstukken van de ALV van 23 en 24 maart a.s. wordt verwezen naar de congres-Democraten
10. wat verder ter tafel komt
11. rondvraag
12. sluiting.

Gert Jan Röhner, secretaris
regio Utrecht
Obbinklaan 48
Utrecht, tel. 030-715002

REGIO OVERIJSSSEL

REGIOCONGRES

Het regiobestuur nodigt de leden in Overijssel uit voor een

ALGEMENE REGIO VERGADERING

die gehouden zal worden op

zaterdag 10 maart a.s. in restaurant
Cosa, Markt 2, te Hengelo (0v).

aanvang 13.00 uur.

Het ligt in de bedoeling om op deze ARV voorbereidend werk te doen voor de a.s. ALV.

Tevens zullen de leden van de Adviesraad door de regio worden gekozen, resp. herkozen.

N.B. VOORNOEMDE ARV KOMT IN DE PLAATS VAN HET SUBREGIOCONGRES TWENTE ZOALS VERMELD IN DE VORIGE DEMOCRAAT.

Het regiobestuur is met de subregio-besturen overeengekomen om de vergaderplaats voor een ARV in de toekomst te laten rouleren, b.v. Zwolle Deventer e.d.

n.b. de leden behorend tot de subregio Twente worden verzocht op bovengenoemde ARV reeds om 12.45 uur aanwezig te zijn i.v.m. verkiezing van een nieuw bestuurslid.

KANDIDAATSTELLING ADVIESRAAD. Volgens de nieuwe verdeelsleutel wint Overijssel één zetel en krijgt hiermede dus 4 zetels in de Adviesraad. Er is een verkiezingscommissie benoemd met als contactpersoon:

Paula Veen, Bentelosestraat 50,
Bentelo, tel. 05472-378).

Hier kunt u zich tot 8 maart candidaat stellen, voor zowel Adviesraad als subregiobestuur Twente.

STUDIEDAG PROVINCIALE HERINDELING

Het regiobestuur nodigt hierbij zowel de leden van de regio OVERIJSSSEL als van GELDERLAND uit voor een

"STUDIEDAG over PROVINCIALE HERINDELING en de BESTUURLIJKE REORGANISATIE

op ZATERDAG 17 maart a.s. in Hotel Royal, Brink 94, te Deventer

Aanvang 14.00 uur. Doel: Advisering van de 2e Kamerfractie, de beide Statenfracties en de gemeenteraad-fracties.

In principe verlenen de volgende inleiders hun medewerking:

Laurens Jan Brinkhorst, 2e Kamer
Jan Dirk Ketwich Verschuur, werkgroep

Staatsrecht
Stephen Tattersall, Statenfractie
Overijssel

Aad Nuis of Rob van Baren, Statenfractie
Gelderland

NIEUWE AFDELING OPGERICHT

Op 1 februari jl. is in Wierden een nieuwe afdeling opgericht. Bij de oprichting telde de afdeling + 30 leden. Het bestuur is als volgt samengesteld:

Ely Brouwer, voorzitter
Hans Kiekebelt, secretaris,
Melissehof 31, Wierden
tel. 05496-3310
Edo van Marle, penningmeester
Joke Vries-Walbeke, lid

SUBREGIO SALLAND

Op 9 januari jl. koos de subregio een nieuw bestuur, t.w. Marinus van Rhijn, voorzitter
Nettie van den Elzen-Hollaar, secretaris, Oude Larenseweg 71, Epse, tel. 05759-2541
Marinus Beumer, penningmeester en als leden Chapel en Klooster.

REGIO GELDERLAND

Zoals reeds aangekondigd houden wij op 10 maart a.s. onze Algemene Regiovergadering in Riche National, Willemplein 38 in Arnhem.

Op de agenda staan o.m. presentatie en verkiezing van de leden van de Adviesraad de verkiezing van een regiosecretaris en een regiovoorzitter ad interim.

Dit laatste acht het regiobestuur noodzakelijk omdat Werner Uerz zijn werkkraft wil besteden aan de campagne voor het Europese Parlement. Kandidaten voor de genoemde functies

kunnen zich tot 8 maart opgeven bij:

Theo Wentink, Bakerwaardseweg 7,
Bronkhorst.

Na de lunch zal mr. W.J. Geertsema, Commissaris der Koningin in Gelderland een inleiding houden over "Provinciale en gemeentelijke herindeling" en zitting nemen in een forum, waarin verder het Gelderse Statenlid Rob van Baaren, een nog aan te zoeken raads-lid en een Statenlid van Overijssel deelnemen. Vanzelfsprekend zijn belangstellenden uit andere regio's hierbij van harte welkom.

De uitgebreide agenda ontvangen de Gelderse leden via het regionieus.

De toegangsprijs is met f. 2,50 laag gehouden om een grote opkomst van de leden te bevorderen. Voor een kosten-dekkende ARV zijn minimaal 120 deelnemers nodig. U KOMT DUS OOK!

UIT DE REGIO BRABANT

van de afdeling Cuijk

AKTIE VOLKSTUINEN

Het gegeven was, dat er door enkele mensen, o.a. bij onze raadsleden, reeds jaren gepleit werd om te komen tot de aanleg van volkstuinen te Cuijk. Het gemeentebestuur wees dit steeds weer af met het argument dat die behoefte niet aangetoond was. Met dit voor ogen hebben wij als afdeling gezegd: laten wij dit dan eens gaan onderzoeken.

Wij hebben een enqueteformulier ontworpen, met een stukje voorgeschiedenis daarop, met een strookje waarop men kon aangeven of men wel of niet behoefte had aan een volkstuin (motiveringen/opmerkingen waren welkom, niet verplicht).

Het was ons onmogelijk om huis aan huis te enqueteren, maar verspreid over de voornaamste woonwijken hebben wij 935 formulieren afgegeven op 14-9-1978. Bovendien hebben wij deze aktie ook laten vermelden in de plaatselijke pers (van de voren!) zodat ook de mensen, die geen formulier kregen, konden reageren (is ook gebeurd).

Wij hebben de formulieren 4 dagen later weer opgehaald. Hoewel dit natuurlijk extra werk betekende hebben wij dit met opzet gedaan om de mensen de gelegenheid te geven er rustig over na te denken en ze niet aan de deur te overvallen'.

Wij hebben ca. 230 formulieren teruggekregen, waarbij 191 mensen verklaarden, dat zij behoefte hadden aan een volkstuin; ca. 40 mensen motiveerden dit antwoord of hadden andere opmerkingen.

Op 22 november 1978 hebben wij, d.w.z. bestuur en fractie, een uitvoerige brief geschreven aan het gemeentebestuur, waarin wij het resultaat mededeelden. Wij stelden hierin dat de

behoefte nu wel duidelijk was aange-toond, dat nu het woord was aan het gemeentebestuur om op korte termijn aan die verlangens tegemoet te komen; tevens hebben wij wat suggesties gedaan betreffende terreinen. Deze brief hebben wij ook in afschrift gezonden aan de plaatselijke pers, die dit ook in hun bladen hebben opgenomen.

Op 23 oktober 1978 ontvingen wij van het gemeentebestuur een berichtje, waarin zij de ontvangst bevestigden van onze brief en stelden, dat zij een onderzoek zouden instellen. Dit antwoord verbijsterde ons en deze "verbijstering" hebben wij uitgespeeld tijdens de behandeling in de instantie van de gemeentebegroting 1979. Bij de behandeling in 2e termijn bleek ons, dat het gemeentebestuur volkomen overstag was gegaan, en, aan het zoeken was naar mogelijkheden. Zij merkten daarbij wel op, dat zij dit wilden bespreken met een volkstuinvereniging (i.o.). Wij hebben het gemeentebestuur geprezen voor hun ommezwaai en gezegd, dat wij het initiatief zouden nemen om tot de oprichting van een dergelijke vereniging te komen.

In december 1978 hebben wij aan de ons bekende 191 mensen een brief geschreven, waarin wij ze hebben uitgenodigd op een door D'66 belegde vergadering, te houden op 16 januari 1979. Tevens hebben wij deze vergadering wederom aan de plaatselijke pers doorgegeven om ook anderen op de hoogte te stellen. Ook hebben wij toen ingelicht het Algemeen Verbond van Volkstuinverenigingen te Amsterdam en de Kon.Ned.Mij. voor Tuinbouw en Plantkunde. Voor 16 januari hebben wij nog een aantal mensen bezocht, die op hun "enquete-formulier" vermeld hadden, dat zij wel iets wil-

den doen 'in de organisatie'.

Op die vergadering van 16 januari is besloten tot de oprichting van een volkstuinvereniging en hebben zich 6 mensen gemeld, die als voorlopig bestuur fungeren, dit met instemming van die vergadering. Dit bestuur is al in gesprek met het gemeentebestuur, juist ook omdat, hoe voortvarend nu, de raad in zijn vergadering van 22 januari een aantal terreinen heeft bestemd voor volkstuinen.

In een vrij korte termijn hebben wij dus bereikt, dat er volkstuinen komen, mede ook door het gemeentebestuur onder druk te zetten met feiten. Het heeft veel werk betekend, maar het resultaat is goed en het heeft D'66, mede ook door de publiciteit, veel goodwill opgeleverd.

Piet Schoonhoven
secretaris afd. Cuijk

SUBREGIO DRECHTSTEDEN

Wat is het VOD?

Het Vaste overlegorgaan Drechtsteden (VOD) is een instituut onder de vleugels van het bestuur van de subregio Drechtsteden. Lid van het VOD zijn alle gemeenteraadsleden uit de Drechtsteden, een vertegenwoordiger van de afdelingen die geen eigen raadslid hebben en het lid van de D'66 fractie in de Provinciale Staten, dat in de Drechtsteden woont. Het VOD staat onder voorzitterschap van een onafhankelijk lid van D'66. De secretariaatswerkzaamheden worden verricht door het bestuur van de subregio, die haar vice-voorzitter als afgevaardigde van het bestuur in het VOD heeft zitten. Financieel wordt het VOD gesteund door het subregiobestuur, dat o.g.v. de artt. 95/92 van het HR een eigen financieel beheer voert.

Wat doet het VOD?

In het VOD worden gemeenschappelijke standpunten bepaald, wordt - wat heel belangrijk is - onderling informatie m.b.t. door raadsleden gevolgd en te volgen strategieën en tactieken uitgewisseld, wordt empirisch onderzoek gedaan en vindt filosofische bezinning plaats.

Waar is het VOD nu mee bezig?

1. Er is een onderzoek gestart naar de gemeenschappelijke regelingen in de Drechtsteden. Wat kosten ze, wat is het nut en hoe is de democratische controle erop, zijn enkele kernvragen uit het onderzoek.
2. Er is gefilosofeerd over de provinciale herindeling. Geen lijnen op een kaart, maar herverdeling van taken moet het uitgangspunt zijn. Dit wordt nu onderbouwd en binnenkort treedt het VOD hiermee in de openbaarheid.

3. Er zal een onderzoek gestart worden naar de openbaarheid van Commissies van Advies en Bijstand in de onderscheidelijke gemeenten in de Drechtsteden.

Ik schrijf dit stukje daarom, omdat deze structuur de onderlinge betrokkenheid en de samenwerking op alle gebieden in de subregio, bevordert, ook buiten het VOD (bijv. campagnes, organisatie van een subregiocongres). Om betrokkenheid te waarborgen acht ik het niet verstandig om met grotere eenheden dan een subregio te werken. Vandaar dat ik alle D'66 afdelingen en subregio's in het land wil stimuleren te komen tot een dergelijke structuur. Het subregiobestuur Drechtsteden zal u graag van advies dienen. De partij is er goed mee !!

subregio Drechtsteden
A.H.Westerman, voorzitter
Sterrenlaan 43, Puttershoek
01856-2725

REGIO ZUIDELIJKE IJSSELMEER-POLDERS

Het regiobestuur nodigt de leden in de Zuidelijke IJsselmeerpolders uit voor een ALGEMENE REGIOVERGADERING te houden op vrijdag 16 maart in de AGORA te LELYSTAD, aanvang 20 uur.

Vóór de pauze zal SUZANNE DEKKER, nr. 2 op onze kandidatenlijst voor het Europees Parlement, een inleiding houden over de komende Europese verkiezingen. Daarna kan hierover gediscussieerd worden.

Na de pauze (+ 21.30 uur) huishoudelijk gedeelte, waarin ondermeer het regiobeleidsplan, verslaggeving en de verkiezing van het Adviesraadlid en de regiobestuurleden.

Vacatures en kandidaatstelling.

Barend van Dam (voorzitter), Siegfried Frans (secretaris) en Peter Oosterhuis stellen hun plaats in het bestuur beschikbaar, tevens is er nog de vacature Doorhof.

Bertie Wooldrik blijft HB lid en Boudewijn Coppens penningmeester. Barend van Dam stelt zich niet herkiesbaar als lid van de Adviesraad; we zoeken ook een plaatsvervangend lid voor de AR.

Voor alle genoemde functies kunt u zich tot 2 x 24 uur voor aanvang van de ARV kandidaat stellen, zie ook Statuten en Huishoudelijk Reglement, gepubliceerd in de Democraat 9/78. Inzenden naar Schouw 49-15, Lelystad tel. 03200-40367.

N.B. U ontvangt geen persoonlijke uitnodiging voor deze vergadering !! Wel zullen de betreffende stukken bij uw afdelingssecretariaat ter inzage liggen vanaf 1 maart.

Op VRIJDAG 16 MAART al ook de zgn. "Europabus" in Lelystad zijn; van 10.00 tot 18.00 uur. Zie hiervoor t.z.t. de plaatselijke pers en ga er eens kijken !

Boudewijn Coppens

Suzanne Dekker

- geboren in Amsterdam op 31 oktober 1949,
- ging in 1967 Rechten studeren en liep onder meer Europees Recht bij Laurens Jan Brinkhorst,
- deed haar doctoraal in 1971 met een scriptie over het referendum, liep drie maanden stage in Straatsburg en werkte een aantal jaren op een advocatenkantoor,
- werkt sinds 1976 op de afdeling energievoorziening van het ministerie van Economische Zaken,
- is coördinator van de SWB-werkgroep Energie en lid van de werkgroep Buitenland en Defensie,
- was de enige vrouwelijke D'66-kandidaat voor het Europees parlement en staat als nummer 2 na Aar de Goede op de lijst van de Democraten.

Tot zover was Suzanne Dekker al eerder bekend in de partij. Een aantal van de hierboven vermelde 'personalialia' stonden, met haar adres en telefoonnummer, in de Democraat van november 1978, samen met die van 21 mannen die met haar wilden strijden om een zetel in het nieuwe Europees parlement, dat wij op 7 juni a.s. gaan kiezen. Suzanne werd tweede op de lijst.* Omdat je de enige vrouw was onder de kandidaten?

Mannenpolitiek

'Dat zal ongetwijfeld een rol hebben gespeeld. Ik vind het eigenlijk wel jammer dat niet meer vrouwen zich kandidaat hebben gesteld. Ik ben het overigens wel gewend om als enige vrouw in een mannenclub te zitten. Zowel op Economische Zaken als in werkgroepen van D'66. Maar dat komt natuurlijk omdat energievoorziening en alles wat daarmee

* De volledige kandidatenlijst voor het Europees parlement vindt u op pagina 13 van de vorige Democraat (februari 1979). In datzelfde nummer op pagina 8 vindt u een samenvatting van de rede waarmee Aar de Goede het lijsttrekkerschap voor de Europese verkiezingen aanvaardde. In het najaar van 1977 verscheen van hem een portret van een partijganger. De kandidaten Herman Schaper en Werner Uerz, respectievelijk nummer 3 en 5 op de lijst, geven in dit nummer een kort statement weg. De kandidaat Doeke Eisma (nummer 4) was door ziekte verhinderd zulks te doen, maar wellicht zien we hem in een volgend nummer. Ongetwijfeld zullen alle kandidaten aanwezig en aanspreekbaar zijn op het voorjaarscongres in Krasnapolsky op 23 en 24 maart a.s.

DE DEMOCRAAT IN GESPREK MET SUZANNE DEKKER

annex is nog altijd als een mannenzaak wordt gezien. Mannen verwachten geen vrouw in gezelschappen die zich met dat soort zaken bezig houden. Sommigen denken echt even dat je verdwaald bent en zijn dan aandoenlijk behulpzaam. Ik geniet wel van die verwarring als ze merken dat ik daar echt thuishoor. Wij vrouwen worden geacht maatschappelijk werk te doen, en cultuur enzo. Als je erover gaat praten, dan is er geen discriminatie meer en iedereen is zêër geëmancipeerd, maar zolang je er niet over praat zijn er andere tekenen.'

Zoals bijvoorbeeld?

PORTRET

van een partijganger

'Nou, ik vind het erg goedkoop om je in je spreken heel geëmancipeerd op te stellen; terwijl uit je gedrag blijkt dat je eigenlijk heel anders denkt. Neem nou onze partij. Voor een partij die zoveel vrouwelijke kiezers kent - meer dan 60% van de stemmen - besteedt D'66 relatief weinig aandacht aan de emancipatie van vrouwen. Vrouwen spelen een beperkte rol in de partij. Er zitten nauwelijks vrouwen in het hoofdbestuur.'

We hebben net een landelijke emancipatedag achter de rug.

'Die kwam dan ook geen dag te vroeg. En wat dat hoofdbestuur betreft. Je gaat natuurlijk zeggen dat vrouwen zich dan maar in grotere getale kandidaat moeten stellen, maar zo eenvoudig is het niet. Je neemt als vrouw al een extra stap als je partij kiest. Er moet ook een soort klimaat zijn, waarin je zo'n stap gemakkelijk wordt gemaakt. En ik vind eigenlijk niet dat dat klimaat

'Je bent een kritische partij en dan is het ook heel goed dat je onder elkaar kritisch bent, dat kan alleen maar tot een zuivering van de geesten bijdragen. Als je elkaar bij voortdurende allemaal even aardig staat te vinden schiet je ook niet zo vreselijk veel op.'

in D'66 zo duidelijk aanwezig is.' Maar er wordt van alles aan gedaan om dat te verbeteren.

'Door vrouwen vooral. Ik was van plan om me kandidaat te stellen voor Europa, maar het laatste duwtje, daags vóór de sluitingsdatum, was het telefoontje van een van de vrouwen uit de partij. Kijk, het feit dat ik in mijn werksituatie als vrouw nog een unicum ben, is eigenlijk het beste pleidooi voor een tijdelijke voorkeursbehandeling voor de vrouw. Zij heeft dat duwtje in de rug nodig. De emancipatie is voor mij binnen de partij wel verdiept. Deling van ervaring, activiteit van vrouwen onder elkaar, het blijft niet alleen iets voor jezelf. Trouwens, mijn lidmaatschap van de partij heeft direct te maken met emancipatie.'

Wanneer en waarom ben je D'66'er geworden?

'Ik ben het al van mijn geboorte af. Dat wil zeggen: ik kan me niet voorstellen dat ik ooit anders ben geweest. Alleen heb ik pas binnen D'66 ontdekt wat dat is. Ik zou ook nooit lid van een andere partij geworden zijn. Maar laat ik maar bij het begin beginnen.'

Internationaal gericht

'Mijn vader was bij de Marine, mijn moeder een Engels sprekende Françaïse. Hoewel in Amsterdam geboren, woonde ik de eerste jaren van mijn leven in het buitenland. Als vierjarige kwam ik in Den Helder op een kleuterschool, terwijl ik maar een paar woorden Nederlands sprak. Dat heb ik daar moeten leren en ik was te trots om te laten merken dat ik niet wist hoe iets in het Nederlands heette. Ik denk dat dat heel belangrijk voor je is, zo'n fase in je ontwikkeling. Je leert je ergens invechten. Even belangrijk, maar dan in tegenovergestelde richting, was een driejarig verblijf op een meisjesinternaat ter afsluiting van mijn middelbare schooltijd. Mijn vader was toen in Londen gedetacheerd en mijn ouders vonden het beter dat Suzanne een Nederlands diploma haalde. Het was een afgeschermd wereldje. We hadden enorme lol, maar geen

'Een van de aantrekkelijkste kanten van onze partij is dat zij zoveel ruimte biedt aan iedereen. Ik zou het daarom jammer vinden als er een jongerenafdeling binnen D'66 kwam.'

kranten en geen TV. De directrice vond het leven al droevig genoeg, daar hoefde niet nog 'ns al die ellende van het nieuws bij. En hoe-wel er thuis wel over politiek werd gesproken begint mijn echte politieke interesse pas in 1967.'

Toen deed je eindexamen en ging in Groningen rechten studeren. Waarom rechten en waarom Groningen?

'Om met dat laatste te beginnen: vanuit Zeist had ik enig zicht op Utrecht. Die UVSV, de vrouwelijke pendant van het corps, zag ik niet zo zitten. Leiden leek me ongeveer hetzelfde en de andere universiteiten kwamen van huis uit niet in aanmerking. Dus werd het bewust Groningen en daar heb ik geen spijt van. Zeker toen was Groningen nog een non-conformistische club. En waarom rechten? Ja, omdat ik dat leuk vond. Tenminste dat dacht ik, maar ik vond het achteraf leuk om heel andere redenen. Van jongsaf wilde ik al meedoen met alles wat er gebeurt, er bij betrokken zijn. En ik dacht: als je rechten studeert krijg je een blauwdruk van de maatschappij. Nou, dat weet ik nu wel beter. Saai en vervelend was het. Er waren wel leuke dingen. De colleges staatsleer van professor 'sJacob waren enig. Hij had tijd voor zijn studenten, wist verschrikkelijk veel en was daarbij ontroerend bescheiden. En Laurens Jan Brinkhorst natuurlijk. Ik herinner me uit die tijd dat we met de mensen die

Zo'n referendum brengt de mensen duidelijk in beweging om zich uit te spreken. De opkomst is zeer hoog. Na mijn doctoraal wilde ik graag de leergang buitenlandse betrekkingen doen van het Genootschap voor Internationale Zaken. Die duurde toen zes maanden. In het najaar begon er een cursus voor mensen die in de buitenlandse dienst wilden. Maar in mijn jaar begon voor 't eerst ook een voorjaars-leergang voor mensen die dat vanuit hun gerichtheid, hun werk, of uit pure belangstelling deden. Ik vond dat leuk. De mensen waren zeer gemotiveerd en er was een grote mate van vrijheid. Om de tijd tot het begin van die leergang te overbruggen heb ik een stage gedaan bij de Raad van Europa - drie maanden in Straatsburg - en bij de Commissie van de Mensenrechten. Het was mijn oriëntatie op het internationale vlak.'
Je was toen nog geen lid van onze partij?

'Neen, dat kwam pas veel later. Ik was wel geïnteresseerd in wat er gebeurde ook op politiek gebied, maar lid worden van een partij betekend voor mij meer dan alleen maar het programma onderschrijven en contributie betalen. Ik moet, ook in mijn werk, het gevoel hebben dat ik ergens aan bijdraag, dat ik wezenlijk ergens mee bezig ben. Daarom ging ik in de advocatuur. Ik was bang voor het ambtenarengedrag, dacht dat ik me daar niet goed genoeg gemotiveerd zou voelen. Tot ik in 1976 de baan kreeg op Economische Zaken, waarin ik na twee dagen al aan de conferentietafel zat, in Parijs bij de Noord-Zuid dialoog.'

Partij zonder vleugels

'En al die tijd groeide ik heel langzaam naar D'66. Of eigenlijk, ik wist niet dat het D'66 was, want ik had daar een heel ander beeld van. Hetzelfde beeld dat veel mensen nu nog hebben, bijwag van een andere

partij. Nu langzamerhand beginnen meer mensen te begrijpen dat wij echt een eigen koers varen. Voor mij was tenslotte D'66 de enige partij waarop ik überhaupt wilde stemmen. Sinds ik lid ben geworden, tijdens het congres in Zwolle vorig jaar, heb ik geen enkele concessie hoeven te doen. Ik ben benieuwd of dat zo kan blijven, maar intussen is het toch maar zo. In welke partij vind je dat, dat je je eigen gedachten op een perfecte manier hoort verwoorden door je politiek leider? Er is een bevrijdend iets in die partij, iets waardoor je je kunt ontplooiën zoals je bent en dat toch past in die partij.'
Maar jij onderkent toch ook wel richtingen, vleugels binnen de partij? Zou je je terwille van de duidelijkheid daar niet over willen uitspreken? Aan welke kant sta jij nou?

'Echte duidelijkheid is voor mij niet vaste paden en muurtjes en hekjes en bruggetjes. Duidelijkheid is voor mij dat je de democratische doelstellingen in het oog houdt en dan naar wegen durft te zoeken die nog niet gebaad zijn, paden te ontdekken die naar die doelstellingen

'Je mag best fouten maken, als je het maar met overtuiging doet'.

voeren, waarop misschien nog nooit iemand voor je heeft gelopen.'
Het klinkt als een roman, maar wat moeten de lezers van de Democraat hiermee? Ik vraag dit omdat soms lezers mij brieven schrijven over schijnheilige vraagstellingen en nietszeggende antwoorden daarop. 'Goed, dan zal ik heel duidelijk zeggen wat ik vind. In dit overgeorganiseerde, overgesocialiseerde kruideniersland, viert de grote middelmaat hoogtij. Als je iets wilt organiseren of ondernemen ontmoet je eerst tien ambtenaren die zeggen dat het niet kan en daarna weer tien die zeggen dat het niet mag. En daar komt de grote matheid vandaan. Blijf zitten waar je zit en verroer je niet. Dit land is netjes. Alleen het woord al - netjes -, niet te vertalen. Draag vooral geen eigen gedachten, ideeën of wensen aan, want je krijgt de kous op de kop. En dat is nou wat D'66 wel doet. Daarom wordt D'66 ook nooit een hele grote partij, maar we zijn wel nodig. Dat kleine aantal mensen, dat in staat is om te relativieren en dat land af en toe eens een injectie te geven, dat is D'66. Daarom hoop ik wel dat de partij groot wordt, want dat betekent dat veel mensen zich los kunnen maken van vastgeroeste denkpatronen en stramienen. Als men dat losmaken elitair vindt, dan mag D'66 van mij best elitair worden. Als je je zo gedraagt, maak je natuurlijk wel wat los. Het eeuwige lied van

'Ik heb geen koudwatervrees voor samenwerking met wie dan ook. Ons centraal stellen van de mens en ons respect voor het individu en zijn persoonlijke ontplooiing zijn voor mij volkomen tegengesteld aan het collectivisme en aan de meerderheidsstrategie van de PvdA.'

bij hem Europees Recht liepen een excursie maakten naar Straatsburg. Laurens Jan hing toen voortdurend aan de telefoon met Nederland in discussie over het linkse schaduwkabinet. Dat moet dus in 1971 geweest zijn. Die paar jaar studie was voor mij echt een tijd van formatie, van een richting bepalen in je leven. Ik vond het eigenlijk ook niet zo belangrijk wat ik studeerde. Ik haalde redelijke resultaten met telkens een aantal weken stomen. En vanuit Groningen bekeek ik de wereld. Werd reisleidster bij de NBBS. Zat soms maandenlang in Zwitserland of Oostenrijk. Iedereen zei - dat wordt nooit wat met die studie. Dat soort opmerkingen en het letterlijk afstand nemen motiveerden mij zeer. Ik maakte een doctoraalscriptie over het referendum en de directe volksdemocratie. Daar was voor het laatst over geschreven in de jaren 1916-17. Je weet dat het vooral in Zwitserland nog heel actief wordt gehanteerd en met goede resultaten.

de VVD is dat D'66 niet weet te kiezen. Dat slaat wel aan in die club. Zeggen dat je zelf zo'n goed Europees programma hebt, waarvan iedereen overigens weet dat het hoofdzakelijk is opgesteld door de Engelse liberals, en waarvan velen zich afvragen welke liberalen dat straks in Europa moeten uitvoeren. Maar waarom moeten wij voor dat programma kiezen? Omdat we dan internationaal met elkaar samenwerken en de conclusie voor de hand ligt dat je dan nationaal ook wel kunt samenwerken? Nog daargelaten dat D'66 de VVD niet verkettert - we wilden alleen niet samen in één regering, omdat ons dat na bestudering van programma's niet wel mogelijk leek -, is die gevolgtrekking via internationale samenwerking naar nationale samenwerking nogal vreemd. Gaat de VVD met de PvdA samenwerken omdat de Engelse partners ook samen in één regering zitten? De vraag is natuurlijk: Wie zijn partners in Europa? En dan staan de Engelse liberalen echt veel dichterbij D'66 dan onze conservatieve VVD. Was het Schwartz niet die de VVD de "Dutch conservative party" noemde?

'Het is verkeerd om je volkomen met hart en ziel ergens in te storten. Je moet reflecteren, jezelf kunnen zijn, iets met je handen doen, bijvoorbeeld koken, iets doen wat haaks op je werk staat, gewoon mens zijn'

Europa broodnodig

Nou zitten we ineens midden in Europa. Je hebt al gezegd dat je solidariteit met vrouwen je de laatste duw naar de candidaatstelling gaf. Vertel er eens wat meer over. 'Ik geloof in Europa. Er zijn ook in onze partij mensen die met een heel geleerd gezicht zeggen dat ze Europa niet zo zien zitten. Verder zeggen ze meestal niets. Ik vind - en ik denk dat iedereen die bij de Noord-Zuid dialoog aan tafel heeft gezeten dat kan beamen - dat de wereld kijkt naar Europa, wacht op Europa zelfs. Veel niet-Europeanen denken trouwens dat we al veel verder zijn dan we zijn. Een Amerikaan dacht in volle ernst dat we al die verschillende soorten geld in Europa alleen nog uit folkloristische overwegingen hanteerden. Leuk voor de toeristen. Het probleem is dat wij onder elkaar Europa zo moeilijk tot leven kunnen brengen. Er zijn ook geen echte Europese issues, zoals je die in de vaderlandse politiek hebt. Maar de ontwikkeling naar een ingrijpen in de dingen op wereldniveau is onvermijdelijk. Neem alleen al de werkgelegenheid. En het voedselprobleem. Om van de energiebronnen nog maar niet te spreken. Juist omdat het zo moeilijk gaat hebben we Europa hard nodig. Want als we die vergaderafels in Brussel en Straatsburg niet hadden zou het nationaal eigenbelang limietloos hoogtij gaan vieren. Het is nog niet perfect, maar hoe zou het wezen zonder? Zo mag je het ook

'Jan Terlouw is duidelijk iemand met een scherpe ordening van geest. Wezenlijke gedachten kan hij in eenvoudige bewoordingen duidelijk en volledig weergeven.'

wel eens bekijken. Soms is het een wonder dat ze nog bij elkaar zitten, die strijders van de slagvelden uit de eerste helft van deze eeuw. Je doet van die prachtige uitspraken. Je hebt vast ook nog een mooie uitsmijter.

'Neen, ik wil alleen nog twee dingen kwijt. Ten eerste: veel mensen zijn bang dat straks nationale politiek de inzet wordt bij de Europese verkiezingen. D'66 probeert dat beslist te vermijden. Maar het blijven wel Nederlandse partijen die meedoen en geen Europese. Daarom wordt 7 juni toch ook een soort graadmeter voor de acceptatie van de eigen partij in het land. En daar hoeven wij niet bang voor te zijn.

En het tweede en heel ander punt is dit: Europa mag nooit een dictaat van bovenaf worden. Daarom moeten we ook in ons land het accent gaan leggen op kleinere leefgroepen. Onze gemeenten worden steeds belangrijker. Daar moet de democratie beginnen.' Suzanne Dekker voert campagne door het hele land. Wilt u meer weten ga dan vooral naar haar luisteren als ze bij u in de buurt is.

Stijn Verbeek

ABORTUS

Heet van de naald een eerste reactie op het ontwerp van Wet Afbreking Zwangerschap. Veel is reeds bekend geworden, maar nu de letterlijke tekst op tafel ligt blijkt de betutteling van vrouw en arts erger te zijn dan uit de eerste verstrekte gegevens kon worden afgeleid.

Vrouw en arts, aldus de Memorie van Toelichting, hebben ieder hun eigen verantwoordelijkheid. Evenwel, volgens artikel 5b dient de geneeskundige zich te vergewissen of de vrouw die om afbreking van de zwangerschap verzoekt wel in het besef is van haar verantwoordelijkheid voor ongeboren leven en van de gevolgen voor haar zelf en de haren. Waar blijft dan de eigen verantwoordelijkheid van de vrouw, als een medicus dat voor haar moet bepalen?

Artikel 3 verbiedt de afbreking van de zwangerschap vóór de zesde dag nadat de vrouw de geneeskundige heeft bezocht en haar voornemen met hem heeft besproken. Dat lijkt op het eerste gezicht niet onredelijk: er moet immers worden bekeken of er geen contra-indicaties zijn. Boven-

STICHTING WETEN SCHAPPELIJK BUREAU

dien consulteert de vrouw in de meeste gevallen haar huisarts of een andere hulpverlener uit de eerste lijn; er verlopen dus altijd wel enkele dagen alvorens de abortus kan plaatsvinden.

Zowel uit artikel 16 als uit de Memorie van Toelichting blijkt echter dat het niet gaat om hulpverleners uit de eerste lijn, maar expliciet om de arts die de abortus zal uitvoeren. Deze medicus - die de vrouw voor het eerst van zijn leven ziet - kan natuurlijk zorgvuldiger tot een besluit komen dan de huisarts, die

het gezin vaak al wat jaren kent ... Deze gang van zaken druist in tegen de normale gang van zaken in de gezondheidszorg. Ze is daarom verontwaardigd omdat de nazorg toch weer in de eerste lijn zal moeten plaatsvinden, in het bijzonder wat betreft de anticonceptie.

Het is trouwens opvallend, dat in het wetsontwerp nauwelijks over anticonceptie wordt gesproken. Ieder die maar iets te maken heeft met de vrouw in nood door een ongewenste zwangerschap weet, dat het aantal abortussen alleen zal dalen bij een goede voorlichting en een juist gebruik van voorbehoedmiddelen.

De CDA-VVD-betutteling van vrouw en hulpverlener heeft weinig te maken met zorgvuldig handelen, maar richt zich in de praktijk tegen de minder draagkrachtige buitenlandse vrouwen. De commercie van de pensionhouders en -houdsters zal er wel bij varen. De verplichte opname in een ziekenhuis berust op de onbewezen stelling dat bij een abortus na drie maanden de vrouw veiliger is in het ziekenhuis. Buitenlandse cijfers tonen het tegendeel aan. Deze betutteling mist iedere grond.

De Algemene Maatregel van Bestuur,

de voorschriften waaraan de klinieken moeten voldoen, ademt dezelfde betuttelende geest.

Artikel 15: Algemene narcose mag in een kliniek niet worden gegeven. Het zou begrijpelijk zijn, dat de eis zou worden gesteld dat een algemene narcose door een bevoegd anesthesist wordt gegeven (zoals in de praktijk het geval is); maar deze specialist kan natuurlijk niet bepalen of een algemene narcose in een kliniek wel of niet kan plaatsvinden.

Daarnaast zijn er triviale voorschriften, zoals: instrumenten en verdere apparatuur dienen deugdelijk te worden gesteriliseerd.

Een merkwaardige voorwaarde voor een vergunning vermeldt artikel 17, lid 3: De kliniek draagt er zorg voor dat de vrouw als mondige wordt benaderd alsmede dat een regeling voor een onafhankelijke behandeling van klachten tot stand komt. Onafhankelijkheid van wie? Van de vrouw?

Vóór een kliniek een vergunning krijgt moeten er procedureregels worden vastgesteld voor het verkeer tussen de hulpverleners - onder wie maatschappelijk en psychologisch geschoolde deskundigen - waarin het functioneren in de kliniek wordt omschreven. De administratie dient op dusdanige wijze te zijn ingericht dat te allen tijde inzicht in het functioneren kan worden verkregen. Langs een achterdeur wordt zo de vierschaar weer binnengehaald.

Een betuttelend, niet-principiëel, voor D'66 onaanvaardbaar wetsontwerp.

Fred Bol,
lid Werkgroep Abortus

EEN ARBEIDSLOOS INKOMEN ????

Emancipatiedag en hoe verder?

Zaterdag 20 januari hadden zo'n 180 D'66-ers gevolg gegeven aan de oproep om te komen praten over de positie van de vrouw op de arbeidsmarkt en het oprichten van regionale werkgroepen emancipatie.

Mevrouw Nelleke Schoemaker betoogde in haar inleiding dat economische onafhankelijkheid een voorwaarde is voor emancipatie en dat daarom arbeid een belangrijk middel daartoe is. Die noodzaak tot economische onafhankelijkheid moet doorklinken in opvoeding en onderwijs. De scheiding tussen typisch vrouwelijke en typisch mannelijke beroepen moet worden opgeheven.

Wil de vrouw ruimere toegang tot de arbeidsmarkt krijgen, dan zullen er meer vormen van deeltijdarbeid moeten komen ook op hoger niveau en met de plichten en rechten, die ook voor full-time arbeid gelden. Bij

WETEN SCHAPPELIJK BUREAU

deze overwegingen moet ook het weten betrokken worden dat 1/3 van de buitenshuiswerkende vrouwen dit doen uit financiële noodzaak om zichzelf of hun kinderen te onderhouden en het feit dat steeds meer huwelijken op echtscheidingen uitlopen (1 op 4). Echter meersoortige arbeid scheppen voor de vrouw is slechts een gedeeltelijke oplossing. Want de 3-dubbele belasting van huis, opvoeding en werk blijft. Daarom moet bij het probleem van de positie van de vrouw op de arbeidsmarkt de herverdeling van arbeid - binnen en buitenshuis - en het vrijwilligerswerk betrokken worden.

Maarten Engwirda noemde het tot dusver gevoerde regeringsbeleid ter versterking van de positie van de vrouw op de arbeidsmarkt zwak, passief en huichelachtig.

Zijns inziens zou een beter overheidsbeleid zich in ieder geval moeten richten op meer gelden voor het aanvullende werkgelegenheidsbeleid voor sociale werkgelegenheid voor vrouwen te bestemmen, meer deeltijdbanen bij de overheid te scheppen, meer subsidies voor her- en omscholing, speciale bemiddelaars bij de arbeidsbureau's voor vrouwen en meer subsidie voor kinderdagverblijven.

Ook bij werkgevers en vakbonden moet er een mentaliteitsverandering plaats vinden. Maarten Engwirda bepleitte verder voor meer onderzoek naar de positie van de vrouw op de arbeidsmarkt, op universiteiten.

In een verplichte 5-urige werkdag zag hij niet veel.

Voor D'66 ligt er een enorme uitdaging om zich in alle geledingen intensiever met emancipatie bezig te houden.

In de discussie werd gewezen op het feit, dat de meeste voorgestelde maatregelen slechts aanpassing betekenen aan de bestaande arbeidsmoraal maar geen nieuwe visie ontpleooiden op werk, arbeid en loon. Tot slot van de morgen gaf de discussieleidster, Lies van Doorne, de punten aan waarop binnen D'66 doorgedacht moet worden om zo te komen tot de aanvulling van het Beleidsprogram:

een nieuwe visie op arbeid, waarin arbeidsloos-inkomen als lange termijn beleid wordt uitgezet + de weg erheen.

Rekening moet dan gehouden worden met

- de gevaren van deeltijdarbeid voor een volwaardige deelname van de vrouw aan de arbeidsmarkt
- de noodzakelijke economische onafhankelijkheid van de vrouw
- de mentaliteitsbeïnvloeding waarbij het deelnemen aan het 'buitengeburen' door vrouwen en aan het kleinschalig 'binnengeburen' door mannen een vanzelfsprekend iets gaat worden
- de voorbereiding hierop door onderwijs en opvoeding.

's Middags zette Ellen Scheerder de mogelijkheden van regionale werkgroepen emancipatie uiteen:

- geïnteresseerden in emancipatie en D'66 op regionaal niveau verenigen
- een oefenplaats in de politiek zijn voor D'66 leden
- statenleden ondersteunen in hun emancipatiebeleid
- een herkenningspunt zijn voor andere vrouwengroepen. Dit is belangrijk voor deelname aan b.v. vrouwenfestivals of demonstraties (b.v. voor abortus)
- het inhoudelijk voorbereiden van landelijke emancipatie-studiedagen
- het inhoudelijk uitwerken wat op landelijke emancipatie-studiedagen naar voren is gekomen

Zij legde er de nadruk op dat iedere groep zelf moet bepalen waar zij zich mee bezig wil houden.

Acht regionale groepen werden opgericht. De contactadressen staan hieronder vermeld.

In de slottoespraak zei Jan Terlouw dat hij de noodzaak zag van een bepaalde vorm van aparte organisatie voor vrouwen binnen D'66. "Veel meer vrouwen zullen zich bewust moeten worden van hun achtergestelde positie, wil de vrouwenemancipatie een kans maken".

REGIONALE CONTACTADRESSEN EMANCIPATIE EN D'66

Friesland: Marian Visch-Hilbrink
Bosdine 30, Sneek, 05150-16481
Groningen: Hanelize Stroeven
P.Campersingel 69, Groningen,
080-180352

Drenthe: Ger en Carla Strijker,
Grutto 56, Hoogeveen, 05280-63147
Overijssel: Annie Greuter,
Sallandstraat 14, Zwolle, 05200-10030
(hierbij hoort ook IJsselmeerpolders)
Gelderland: Wil Bosman
A. Kuiperstraat 13, Culemborg,
03450-4785

Joke Onnes-v.d. Noorda, Slangenborg
13, Ugchelen/Apeldoorn, 055-234387
Aly van Roekel, Potgieterstraat 5,
Lichtenvoorde, 05443-2346
Utrecht: Annemiek Hagens
Ganzenstraat 180, Amersfoort
033-26742

West-Brabant: Corry Moolhuysen,
Pastoriestraat 1, Made, 01626-2993

Oost-Brabant: Ben Beun
Lauwe 318, Uden, 04132-63680
Limburg: Lia Haalman
J.K.Teynenlaan 35, Geleen, 04494-43119
Zeeland: Ineke Hertogs-van Dort
G.v.Prinsterenlaan 7, Vlissingen
01184-60732
Noordholland: Ineke v.d. Steur
Bergerweg 41, Alkmaar
Zuid-Holland: Ybje Poppinga
Uiterstegracht 9, Leiden, 071-140229
Polly Bloem-Hagenaars
Oosteinde 33, Voorburg, 070-862255

Er zal een nieuwsbulletin worden uitgegeven, waar o.a. de activiteiten van de diverse regionale emancipatiegroepen vermeld zullen worden. Diegenen die hier interesse voor hebben, worden verzocht contact op te nemen met Carel van Sitteren, 020- 241492.

De regionale werkgroep Emancipatie in Utrecht houdt de eerste bijeenkomst

MAANDAG 12 MAART, 20 uur
ten huize van Annemiek Hagens,
Ganzenstraat 180, te Amersfoort,
te bereiken met lijn 5 of 6.

SUBGROEP ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Op de vergadering van de subgroep ontwikkelingssamenwerking op 8 febr. jl. zijn o.m. de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- ontwikkelingssamenwerking Nederland/Suriname; wenselijkheid van het opzetten van kleinschaliger projecten en wegnemen van de hindernissen die de realisering ervan in de weg staan; mogelijkheden voor herziening van het verdrag; re-migratieproblemen; plan West-Suriname
- hulpverlening Vietnam, n.a.v. recente beslissing van minister De Koning tot het stopzetten van de hulp in het kader van de wederopbouw, met handhaving van de zgn. humanitaire hulp. Kritiek was er o.a. op de buitenlands-politieke motivatie (interventie in Cambodja) van de minister. Het argument grove schending van de mensenrechten daarentegen maakt de beslissing weer wat aannemelijker, hoewel enige nuancering (bv. gelet op de wat eenzijdige oriëntatie van de berichtgeving over Vietnam) geboden is.

De eerstvolgende vergadering zal plaats vinden op donderdag 5 april te Utrecht. Belangstellenden worden verzocht contact op te nemen met:

Geert Dales, coördinator
Hooigracht 8,
Den Haag, tel. 070-650080

WERKGROEP VOLKSGEZONDHEID

Wij zoeken versterking van de subgroepen:

- 1ste lijn
- 2de lijn
- geestelijke gezondheidszorg
- verpleegkunde

Zij die belangstelling hebben voor het werk in één of meer van deze subgroepen kunnen zich opgeven bij:

J.W.Gruijters, coördinator
Dahliastraat 5
Didam, tel. 08362-1937

Deze kan u ook nadere inlichtingen verstrekken. Wanneer u eerst eens met het werk van de werkgroep wilt kennismaken, alvorens een besluit te nemen tot deelname, wordt u uitgenodigd voor de eerstvolgende werkgroepvergadering, die zal worden gehouden op dinsdag 13 maart te Amersfoort in restaurant De Oude Tram (naast het station). Aanvang 20.-uur.

WERKGROEP MUZIEKVAKONDERWIJS i.o.

Voor een op te richten werkgroep Muziekvakonderwijs worden democraten met deskundigheid en/of belangstelling gevraagd zich op te geven bij het secretariaat van de SWB. Het is de bedoeling dat deze werkgroep zich bezig gaat houden met:

- het huidige functioneren van de instituten
 - .in relatie tot de werkgelegenheid
 - .wat betreft selectie bij examens
 - .e.d.
- de bezuinigingen van nu en eventueel komende tijden
 - .de wijze waarop (speerpuntenbeleid)
 - .invloed op kwaliteit mede in relatie tot de leerplannen.

Else R. Kuiper, coördinatrice
Haarlemmerdijk 149 hs
Amsterdam

WERKGROEP NEDERLANDSE ANTILLEN

Op 6 januari jl. werd in Amsterdam een bijeenkomst gehouden van belangstellenden voor de werkgroep Nederlandse Antillen. Op deze vergadering werd besloten dat de werkgroep zelfstandig dient te gaan functioneren. Wij zullen ons dan richten op de Ontwikkelingssamenwerking en de sociaal, economische en culturele aspecten, die daaraan verbonden zijn. Tevens zullen we ons bezighouden met de onafhankelijkheids-aangelegenheden van de Nederlandse Antillen.

Er zijn ook stemmen opgegaan om ons ook te richten op de welzijnsproblematiek van de Antillianen in Nederland.

In de eerstvolgende vergadering zullen wij o.a. het advies van de NAR, voor ontwikkelingssamenwerking betreffende de Nederlandse Antillen, en de begroting Nederlands-Antilliaanse zaken bespreken.

Nadere informatie bij:

Siegfried Frans, coördinator
Schouw 34-22
Lelystad - 03200-44079

SUBGROEP MIDDEN OOSTEN

De werkgroep werkt aan een notitie over de geschiedenis en heden van de stad Jeruzalem in socio-politiek verband. In het stuk zullen geen oplossingen worden aangedragen voor de regeling van de status van Jeruzalem in het kader van een meeromvattende vredesregeling in het Midden Oosten. In de vergadering van 16 januari jl. stond het punt Libanon op de agenda. Dit in verband met de Nederlandse bijdrage aan de NV-Vredesmacht in Libanon (UNIFIL). De subgroep was unaniem van mening dat de toezegging van een eenheid door de Nederlandse regering gezien het vaste regeringsbeleid sinds jaren her met betrekking tot de VN-vredesoperaties gerechtvaardigd is ongeacht het werkelijke positieve of negatieve effect dat hiervan op de situatie in (Zuid)Libanon zal uitgaan. Eveneens was de groep van mening, dat uitzending in de gegeven situatie uitsluitend mag geschieden op basis van vrijwillige deelname van de betrokken dienstplichtige militairen. Laurens Jan Brinkhorst beschouwde deze uitspraken als een nuttige rugsteun bij de debatten in de Kamer (commissie).

Robert Jan Akkerman
coördinator subwerkgroep

RADIO & TV

RADIO HILVERSUM I
18.19-18.29 uur
vrijdag 2 maart 1979
vrijdag 16 maart 1979
vrijdag 30 maart 1979

TELEVISIE NEDERLAND I
19.50-20.00 uur
woensdag 28 maart 1979
woensdag 5 juni 1979

BESTUURLIJKE REORGANISATIE

Op 3 maart a.s. wordt in KRASNAPOLSKY te Amsterdam, de studiedag

BESTUURLIJKE REORGANISATIE

gehouden.

Deze studiedag staat voor iedereen open. Het zou ons zeer verbazen als niet velen gebruik zouden maken van de gelegenheid kennis te nemen van deze problematiek.

Vooraf voor de raad- en statenleden is deze studiedag van veel belang.

Voor deze dag zijn een aantal zeer deskundige inleiders van binnen en buiten de partij bereid gevonden een inleiding te houden.

De inleiders zijn:

prof. mr. D.W.P. Ruiter,	hoogleraar bestuurskunde TH Twente
drs. R.J. de Wit,	commissaris der Koningin in Noordholland
mr. J.D. van Ketwich	
Verschuur,	burgemeester van Breukelen
mr. L.J. Brinkhorst,	lid Tweede Kamer

Opgave voor deze studiedag bij

Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66
Bezuidenhoutseweg 195, Den Haag, 070-858303.

STUDIEDAG D'66 EN EUROPA

Na het succes van de vorige studiedag over "D'66 en Europa" zal op 17 maart a.s. een tweede studiedag plaatsvinden, aanvang 10.15 u.

Het programma is als volgt:

1. Naar een Europees cultuurbeleid?

inleider: Ernst van Altena
voorzitter: Niek Biegan

2. Werkloosheid - Een antwoord op Europees niveau?

inleider: Maarten Engwirda
voorzitter: Jan Mulder

3. Het Europees milieubeleid

inleider: Ineke Lambers
voorzitter: Steven van Hoogstraten

4. Het emancipatieproces en de Europese politiek

inleider: Suzanne Dekker
voorzitter: Martien van Dedem

Om ongeveer 16.00 uur zal onze lijsttrekker voor de Europese verkiezingen, Aar de Goede, een slotbeschouwing geven naar aanleiding van de gevoerde discussies op beide studiedagen.

Deze studiedag wordt gehouden in AMERSFOORT
KOBUS AAN DE POORT, Utrechtsestraat 49.

De bijeenkomst staat open voor alle leden van D'66 en is gratis. Informatie, inclusief discussiestellingen van de inleiders, zal aan de deelnemers worden toegezonden.

Opgave voor 7 maart, SWB, Bezuidenhoutseweg, 195, Den Haag, tel. 070-858303.

STUDIEDAG KERNBEWAPENING

Zaterdag 7 april 1979, Amsterdam,
Vrije Universiteit
de Boelelaan 1013
aanvang 10.00 uur.

Het overlegorgaan tegen de kernbewapening, waarin officieel samenwerken: PvdA, CDA, D'66, PPR, CPN, PSP, Interkerkelijk Vredesberaad, Pax Christi, Samenwerkingsverband Stop de N-bom, stop de kernwapenwedloop, FNV,

organiseert op zaterdag 7 april a.s. een grote studieconferentie in Amsterdam. In samenwerking met de werkgroep polemologie van de VU is een programma opgesteld rond een aantal hoofdpunten van de kernwapenproblematiek. Zo zullen aan de orde komen:

1. De ernst van de kernwapenproblematiek
2. De positie en verantwoordelijkheid van de Nederlandse overheid
3. De invloed en de rol van parlement en publieke opinie
4. Bedrijfsleven en kernbewapening

De opzet is om de dag te beginnen met groepsgewijze discussies rond elk van de vier genoemde onderwerpen, met en tegenover panels bestaande uit vertegenwoordigers van diverse maatschappelijke organisaties en politieke kleur. Daarop aansluitend zullen een aantal kernvragen worden voorgelegd aan een eindpanel, waarvoor enkele zeer vooraanstaande Nederlanders zijn uitgenodigd.

De aan het Overlegorgaan deelnemende organisaties zijn elk in het bezit gesteld van 100 toegangskaarten. Heeft u belangstelling om aan deze studiedag deel te nemen, dan dient u zo spoedig mogelijk contact op te nemen met het landelijk secretariaat van D'66, liefst telefonisch: 070-858303. U mag dan tevens een voorkeur opgeven voor een van de discussieonderwerpen. Ook zal u gevraagd worden een bedrag van f. 15.- over te maken op giro 147.7777 t.n.v. de penningmeester D'66, Den Haag. Daarvoor ontvangt u tijdig een informatiemap met achtergrondinformatie, korte commentaren van de panelleden en standpuntbepalingen van de organisaties die aan het Overlegorgaan deelnemen en tevens op de studiedag een lunchpakket.

Hein van Oorschot
secretaris-politiek

JOVD CONGRES

De jongeren organisatie Vrijheid en Democratie viert 24 maart a.s. haar 6e lustrum.

De JOVD stelt het op prijs als op dit congres ook oud-JOVD'ers aanwezig zijn. Wellicht zijn die ook te vinden onder de leden van D'66.

Voor nadere inlichtingen kunt u terecht bij de algemeen secretaris van de JOVD, N.Z. Voorburgwal 288, 1012 RT Amsterdam.

WERK GROEP BUITENLAND EN DEFENSIE

Onderstaande notitie werd opgesteld door de subgroep Midden Oosten en na uitvoerige besprekingen medio vorig jaar door de werkgroep Buitenland en Defensie vastgesteld. Het stuk bevat een aantal actuele elementen die ongetwijfeld tot een brede discussie binnen de partij aanleiding zullen geven. De inhoud van de notitie is uiteraard uitsluitend voor verantwoordelijkheid van de werkgroep.

Boudewijn van Eenennaam
coördinator werkgroep
Buitenland en Defensie

Het Beleidsprogram 1977-1981 bevat geen passage die aan het Midden Oosten-conflict is gewijd, in afwijking van vorige (beleids-)programma's, waarin tamelijk uitvoerige paragrafen over het Midden Oosten waren opgenomen. In dit vroegere standpunt stond centraal dat aan de ene kant de Arabische landen Israël moesten erkennen en dat aan de andere kant de nationale identiteit en het zelfbeschikkingsrecht van de Palestijnen erkend diende te worden. De uiteindelijk vast te stellen grenzen dienden het resultaat te zijn van onderhandelingen tussen de partijen in het conflict. Als men dit standpunt vergelijkt met dat van de andere politieke partijen valt vooral de sterke nadruk op die D'66 legde op het politieke aspect van het Palestijnse vraagstuk.

Vorig jaar heeft de werkgroep Buitenland ten behoeve van het draaiboek voor de verkiezingscampagne opnieuw een D'66 standpunt over het Midden Oosten-conflict geformuleerd. Bovengenoemde elementen zijn daarin terug te vinden. Tevens werd in dit standpunt ingegaan op de vraag welke politiek Nederland zou moeten voeren. Hierbij stelde de werkgroep Buitenland o.a. dat: "Nederland dient contacten met de PLO niet langer uit de weg te gaan."

Dit laatste is een nieuw element in het D'66 standpunt. Om deze aanbeveling verder uit te werken en te onderbouwen is eind vorig jaar een notitie over 'Nederland, de Palestijnen en de PLO' opgesteld, welke enkele malen in de subgroep Midden Oosten en vervolgens in de werkgroep Buitenland is besproken. Daarbij is besloten het stuk ten behoeve van het draaiboek voor de verkiezingscampagne als preambule aan de nota toe te voegen, zodat de nota nu bestaat uit een kort algemeen gedeelte en een uitgebreide behandeling van de kwestie van contacten tussen Nederland en de Palestijnen. Dat dit

laatste punt zoveel aandacht krijgt betekent dus niet dat de werkgroep dit punt als belangrijkste beschouwt: het is slechts het meest opvallende nieuwe punt dat de meeste toelichting verdient.

NERDERLAND EN HET MIDDEN OOSTEN

CONFLICT

I. Preambule

Het Nederlandse beleid ten aanzien van het Midden Oosten-conflict dient erop gericht te zijn een bijdrage te leveren tot een oplossing van dat conflict waarmee beide partijen rechten kunnen doen gelden en dat in een uiteindelijke oplossing daarom aan beide partijen recht gedaan zal moeten worden. Het is niet aan buitenstaanders als Nederland om tot in details aan te geven hoe de oplossing eruit zou moeten zien. Dit moeten de betrokkenen zelf uitmaken. Wel kan als algemene richtlijn aangehouden worden dat Nederland een oplossing zou steunen die de volgende elementen bevat:

- erkenning van de staat Israël door de Arabische landen
- erkenning van het zelfbeschikkingsrecht van het Palestijnse volk inclusief het recht op een eigen staat
- terugtrekking van Israël uit de in 1967 veroverde gebieden, met de mogelijkheid van, in onderhandelingen overeen te komen, grenscorrecties opdat zowel Israël als diens Arabische buurlanden in vrede kunnen leven achter veilige erkende grenzen.

Het belangrijkste middel dat Nederland ter beschikking heeft om bij te dragen tot een oplossing van het conflict is de gemeenschappelijke politiek die de Negen (de Europese lidstaten) in deze voeren via stemmingen in de VN, het associatiebeleid met Middellandse Zee-landen en de Euro-Arabische dialoog. Deze politiek moet erop gericht zijn zoveel mogelijk een matigende en de vrede ondersteunende invloed uit te oefenen, wat o.a. inhoudt dat niet eenzijdige steun (politiek of economisch) wordt verleend aan één van beide partijen.

Tenslotte zal ook Nederland zelf er naar moeten streven met beide partijen goede betrekkingen te onderhouden. Daarbij dient het zich minder verkrampd op te stellen t.a.v. de Arabieren en vooral t.a.v. de Palestijnen. Nederland dient contacten met de PLO en eventuele andere representatieve Palestijnse organisaties niet uit de weg te gaan.

D'66 bepleit contacten met de PLO niet omdat zij steun wil verlenen aan de doelstellingen of de methoden van de PLO. Het gaat slechts om de erkenning van het feit dat de PLO op dit moment de belangrijkste vertegenwoordiger van de Palestijnen is.

De weigering van de regering om deze contacten aan te gaan is inconsequent en in tegenspraak met het verdere beleid van de regering, zoals in het tweede deel van deze nota aangetoond zal worden.

II. Nederland, de Palestijnen en PLO

De Palenstijnse rechten

Sinds 1973 stelt de Nederlandse regering, tezamen met de andere acht lidstaten van de EG, dat de Palestijnen een volk vormen met wettige rechten, waarmee rekening gehouden moet worden bij het zoeken naar een oplossing. Israël moet in het kader van een algemene regeling bereid zijn deze wettige rechten te erkennen. Meer expliciet stellen de Negen in hun verklaring van 29 juni 1977 dat 'een oplossing voor het geschil in het Midden Oosten slechts mogelijk is indien het legitieme recht van het Palestijnse volk om metterdaad uitdrukking te geven aan zijn nationale identiteit wordt geconcretiseerd, waarbij rekening zou moeten worden gehouden met de behoefte aan een eigen land voor het Palestijnse volk'. (D'66 erkent het recht van de Palestijnen een eigen staat te stichten). Hiermee heeft de regering een tamelijk vergaande uitspraak gedaan, die in feite neerkomt op steun aan de gematigde Arabieren en door de Israëli dan ook volstrekt niet wordt gewaardeerd.

De Palestijnse partij bij het conflict

Met het bovenstaande hangt het standpunt van de regering (en ook van D'66) samen dat het Palestijnse volk zelf één van 'de partijen bij het conflict' is. De Negen stellen dit expliciet in hun verklaring van juli 1977 en geven daarmee aan niet Jordanië - een van de andere partijen bij het conflict - te beschouwen als Palestijnse staat, zoals de Israëli wel stellen. Dienovereenkomstig zijn de Negen ook van mening dat bij de onderhandelingen die tot een algemene oplossing moeten leiden ook vertegenwoordigers van het Palestijnse volk 'op passende wijze' moeten deelnemen. Wat deze 'passende wijze' is spreken zij echter niet uit. Wel stellen zij dat dit in overleg met alle betrokken partijen (dus ook de Palestijnen) moet worden vastgesteld.

De PLO-vertegenwoordiger van de Palestijnen?

De vraag rijst nu wie de regering als deze 'vertegenwoordigers van het Palestijnse volk' beschouwt. Is dit één organisatie of zijn er meerdere vertegenwoordigers? De Arabische Liga en de Algemene Vergadering van de VN hebben resoluties aangenomen waarin de PLO de vertegenwoordiger of, meer expliciet, de enige ver-

tegenwoordiger van het Palestijnse volk genoemd wordt. De Nederlandse regering heeft nooit zijn mening over dit punt uitgesproken. Wel heeft zij in 1974 gesteld dat de PLO op dat moment als de belangrijkste Palestijnse organisatie moet worden aangemerkt. Deze constatering is ook nu nog, na de laatste ontwikkelingen in het Midden Oosten, niet voor tegenspraak vatbaar. In ieder geval heeft de regering haar standpunt sinds 1974 (nog) niet gewijzigd. Naast de erkenning van de PLO als de belangrijkste Palestijnse organisatie heeft de regering in 1974 tevens gesteld geen bezwaar te hebben tegen een waarnemerschap van de PLO bij 'internationale conferenties bijeengeroepen onder auspiciën van de VN', wat m.i. inhoudt dat de regering de PLO ook als een vertegenwoordiger van de Palestijnen beschouwt.

Nederlandse betrokkenheid

Uit bovenstaande, dikwijls gedetailleerde, standpunten blijkt duidelijk dat de Nederlandse regering zich betrokken voelt bij het Midden Oosten-conflict. Dit wordt nog eens onderstreept in de verkering van de Negen van juli 1977, waarin staat dat de negen lidstaten van de EG 'bereid blijven om in de mate die de partijen wensen bij te dragen tot het zoeken naar een regeling'. Zelfs zijn zij bereid 'te overwegen een aandeel te nemen in garanties in het kader van de Verenigde Naties'.

Contacten met de PLO

Uit de hierboven omschreven regeringsstandpunten vloeit logisch voort dat de regering contacten met de PLO moet onderhouden. Immers als zij

- a. zich betrokken voelt bij het Midden Oosten-conflict, daar verklaringen over aflegt en zegt bereid te zijn mee te zoeken naar een oplossing
- b. het Palestijnse volk één van de partijen bij het conflict noemt, en
- c. de PLO als de belangrijkste organisatie van dat Palestijnse volk beschouwt,

is het onvermijdelijk dat zij ook contacten onderhoudt met de PLO om de situatie in het Midden Oosten en de oplossingen die eventueel gevonden kunnen worden te bespreken.

Houden contacten erkenning in?

Het ministerie van Buitenlandse Zaken stelt, geen contacten met de PLO te willen onderhouden omdat men de PLO niet erkent.

Het is niet helemaal duidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Van het volkenrechtelijk begrip erkenning kan geen sprake zijn omdat er geen Palestijnse staat of regering te erkennen valt. (Overigens is het in het vol-

Geenszins. Zo stelt het ANC een bevrijdingsbeweging te zijn, terwijl de regering het een anti-apartheidsbeweging noemt. Nederland is namelijk van mening dat er in Zuid-Afrika geen sprake is van kolonialisme maar van apartheid. Contacten met het ACN houden niet in dat de regering opeens van mening veranderd is. Contacten met de PLO houden evenmin in dat de regering opeens van mening is dat Israël moet verdwijnen. Dat het dit ook niet impliceert blijkt wel uit het feit dat andere West-Europese landen, die geen van allen het bestaansrecht van Israël ter discussie willen stellen de PLO toestemming hebben gegeven een kantoor te openen, terwijl van regeringszijde contacten met de PLO worden onthouden.

Binnenlands-politieke overwegingen

Het lijkt er dan ook op dat de eis dat de PLO eerst haar handvest moet veranderen slechts een kapstok is om de weigering contacten met de PLO te onderhouden aan op te hangen, terwijl er geheel andere, nl. binnenlands-politieke redenen zijn voor deze weigering. Het vorige kabinet scheen bevreemd te zijn voor de binnenlandse oppositie tegen stappen die Israël onwelgevallig zijn. Terwijl de publieke opinie zich weinig druk maakt (ondanks pogingen daartoe van het pro-Israëlische kamp) over ambtelijke verklaringen, zoals die van de Negen en stemverklaringen in de VN, zouden officiële contacten met de PLO misschien meer weerstand kunnen oproepen. Het resultaat ervan is echter dat de regering een tweeslachtig beleid voert, dat in het buitenland niet begrepen en in het binnenland niet gesteund dreigt te worden.

kenrecht niet zo dat onderhouden van contacten erkenning impliceert: "Erkenning is een wilsuiting..... Een duidelijke ontkennning van de wil tot erkenning maakt anderzijds allerlei betrekkingen met een regering of land mogelijk zonder dat daaruit erkenning volgt", P.J. Kuiper. Erkenning - politiek in het volkenrecht en volkenrecht in de politiek, Internationale Spectator 1974 (p.588).

Als men bij een bevrijdingsbeweging als de PLO van erkenning spreekt, betekent dit waarschijnlijk dat men deze beweging als vertegenwoordiger van een bepaald volk of een bepaalde bevolkingsgroep erkent. Ook als men niet in de vraag wil treden of de PLO als de enige vertegenwoordiger van de Palestijnen beschouwd moet worden, is het voor weinig tegenspraak vatbaar dat de PLO een zeer groot aantal Palestijnen, zowel onder de vluchtelingen als onder bewoners van de Westoever en de Gaza-strook vertegenwoordigt. Dientengevolge kan de PLO erkend worden als de vertegenwoordiger van een belangrijk deel van de Palestijnen.

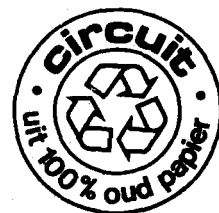
Analogie met de SWAPO

Dat de contacten met een bevrijdingsbeweging niet impliceert dat men deze beweging als de enige vertegenwoordiger van een bepaald volk accepteert blijkt uit de Nederlandse contacten met de SWAPO. Deze is in de resoluties van de VN omschreven als de 'sole and authentic' vertegenwoordiger van het volk van Namibië. Nederland heeft zich hier altijd tegen verzet. Onze regering stelt dat dit pas kan blijken na het houden van verkiezingen. Desalniettemin onderhoudt Nederland contacten met de SWAPO en steunt deze de laatste jaren zelfs à raison van 1,5 miljoen gulden per jaar.

Het PLO-Handvest

Een veel gehoorde stelling is dat men geen contacten met de PLO moet onderhouden zolang deze uit is op het verdwijnen van de staat Israël, zoals in het PLO-Handvest staat. De redenering hierbij is dat het onderhouden van contacten steun van de politieke doeleinden van de PLO inhoudt. Deze redenering is uiteraard niet juist zoals blijkt uit de analogie met het ANC.

Enige tijd geleden heeft een delegatie van het African National Congress gesprekken gevoerd met de toenmalige ministers den Uyl, van der Stoep en Pronk. Betekenen deze gesprekken op het hoogste niveau nu dat Nederland het politieke programma van het ANC volledig onderschrijft?

STEMRECHT

ALS U WILT STEMMEN OP HET CONGRES LEES BLZ. 1

VOOR U GELEZEN
DR. JELLE ZIJLSTRA

Vijftig jaar uit het leven van een erudiet man

Zondagsmiddags met een boek, Frans Brüggen met Händel en Telemann op de draaitafel, en ik ben een innig tevreden mens. Twee rustige zondagmiddagen heb ik me geamuseerd met Zijlstra, althans met het boek dat over hem is verschenen en het was zeer de moeite waard. Vanaf het stofomslag staart een ontspannen zittende dr. Zijlstra ons aan. Ik herinner me dat de blik in zijn ogen in kolommen elders streng en licht misprijzend is genoemd, zijn ge-laatsuitdrukking met een voor Friezen typische norsheid. Maar ik meen beter te weten. Mijn afkomst is deels zeer noordelijk en ik kén die blik. Ik geloof dat Zijlstra nors noch somber kijkt of is. Integendeel, die blik is weliswaar typisch voor Noord-Nederland, maar er ligt iets wétends in, alsof hij als steile calvinist heeft ontdekt, dat het leven heel plezierig kan zijn en hem dat mateloos amuseert. Je hoeft trouwens alleen maar te kijken naar het grote aantal foto's, ook uit het privé-archief van Zijlstra, waarop ook zijn knappe echtgenote op staat. Ontegenzeglijk scheidt Zijlstra vreugde in het leven. Dat spreekt ook uit zijn boek. Het is hem in zijn leven verbazingwekkend voor de wind gegaan. Na een gelukkige jeugd volgde een briljante wetenschappelijke en politieke carrière. Zelf lijkt hij over dat alles nog het meest verbaasd.

"Gesprekken en Geschriften" draagt het boek als ondertitel. Na boeken als "Drees 90" en "prof. dr. ir. W. Schermerhorn" verscheen deze Zijlstra-(auto)biografie bij Strengholt. Een uitgeverij die in zijn ex libris de spreuk 'Al 't jonge groeit staag' draagt, iets dat beslist niet voor dr. Zijlstra gold. Zijn carrière ging werkelijk pijlsnel. Daarover en over vele andere dingen vertelt hij door middel van dr. G. Puchinger die voor de totstandkoming van dit boek 35 gesprekken met Zijlstra voerde, beginnend en eindigend in Zijlstra's buitenhuis De Tike in Smallingerland. Puchinger leidt het boek in. Daarna volgt een interessante bijdrage van dr. W. Drees sr. Verluicht met - zoals ik reeds zei - vele fot's en gecompleteerd door een 17-tal redevoeringen en artikelen van Zijlstra, is het een boek dat leest als een roman, want deze goed-gereformeerde Nederlander zalft al-terminst, komt slechts uit bij de

Heer als het voor het verhaal functioneel is en houdt beslist van een goede grap. Leuke roddels zoekt men tevergeefs. Dat kan een President van de Nederlandse Bank zich natuurlijk ook niet permitteren. Zijlstra is over het algemeen zeer mild in zijn oordeel over mensen waarmee hij heeft samengewerkt. Zijn bitterste opmerkingen gelden vrijwel steeds zijn eigen partijgenoten. Het zijn vooral Bruins Slot en Berghuis die het bij hem moeten ontgelden. Niet onbegrijpelijk als je hun calvinistisch opgetuigde wispelturigheid gadeslaat. "In mijn huidige politieke functie moet ik over de politiek zwijgen", zegt hij tegen Puchinger. Soms wil het met die zwijgzaamheid nog wel eens meevallen, en dan komt het aan ook! Bijvoorbeeld als hij over Marga Klompé zegt, dat zij zich als minister "om het voorzichtig uit te drukken, ietwat meer bemoeide met het werkkterrein van haar collega's dan voorheen gebruikelijk was."

Zijn boek volgt Zijlstra als wetenschapsman, politicus en President van de Nederlandse Bank. Het is de succes-story van 'een man met beginselen, maar met een open geest voor opvattingen ook voor anderen' (Drees). Zijn politieke carrière begon - na een briljante wetenschappelijke - in 1952 toen kabinetsformateur Donker, die een jonge soepele anti-revolutionair zocht, hem het Ministerie van Economische Zaken aanbood. Dat met dr. Jelle Zijlstra en het Tweede Kamerlid mr. J. Algera als minister van Verkeer en Waterstaat voor het eerst na de bevrijding de Anti-revolutionaire Partij deelnam aan de regering, was het een gebeurtenis van historische betekenis. Zijlstra beheerde het departement tot 1959, waarna hij tot 1963 in het kabinet De Quay minister van Financiën is geweest. In 1963 werd hij wederom hoogleraar aan de Vrije Universiteit en lid van de Eerste Kamer. Zijn politieke loopbaan sloot hij in 1967 - althans voorlopig - af als premier van het interim-kabinet Zijlstra.

Al in de zomer van 1966 werd hij o.a. door de toenmalige bankpresident dr. M.W. Holtrop voor het presidentschap van de Nederlandse Bank benaderd. Al wandelend door de Friese weilanden trachtte Holtrop Zijlstra ervan te overtuigen dat hij de aangewezen persoon voor die functie was. Verdiept in de conversatie stapte Holtrop bijna naast een smalle plank in een ietwat andere liquiditeitsmassa dan die waarmee hij zich beroepsmatig placht bezig te houden. De krachtterm die Holtrop toen gebruikte, was volgens Zijlstra niet aan de monetaire theorie ontleend. Zijlstra had wel belangstelling voor de functie. Hij was altijd sterk geïnteresseerd geweest in het geld- en bankwezen en was, evenals Holtrop, op een monetair onderwerp

- de omloopsnelheid van het geld - gepromoveerd. In de mobilisatietijd (voorbesteding?) was hij bovendien als reserve-officier met de bewaking van de bankbiljetten-drukkerij van Joh. Enschedé en Zonen in Haarlem belast geweest. Hoe het ook zij, het hoofdstuk over zijn bankdirecteurschap getuigt van zijn kennis en liefde voor de monetaire theorie en politiek. Zijlstra moet een begenadigd docent zijn. In het boek blijkt hij in staat geldschepping, in- en deflatie, vaste en zwevende wisselkoersen en andere moeilijke zaken voor iedereen begrijpelijk te maken. We vinden hier ook een heel verhelderende uiteenzetting over de verhouding tussen de minister van Financiën en de president van de centrale bank.

Zijlstra is een man met een vooruitziende blik. Jaren geleden uitte hij reeds de gedachte dat het zou komen tot één partij waarin KVP, AR en CHU zouden samensmelten. Hoewel hij overigens met 'gemengde gevoelens' tegenover het CDA staat. De van thuis meegerekregen anti-revolutionaire opvattingen vindt hij eigenlijk te kostbaar om op te geven. Ook een profetie uit 1954 blijkt uitgekomen te zijn. Deze - te vinden in een van de afgedrukte redes - luidde "dat een stijging van de welvaart in Nederland met zeg twintig à dertig procent de nog bestaande verschillen tussen liberalen en socialisten in Nederland vrijwel volledig zou uitwissen". Niets blijkt thans minder waar! Geconfronteerd met deze voorspelling bij het aanbieden van zijn boek antwoordde Zijlstra: "Immerdaad. Maar ik had toen een andere verwachting omtrent de ontwikkeling van het Nederlandse socialisme dan zich in feite heeft voltrokken. Ik extrapoleerde het socialisme à la Drees".

Dr. Puchinger heeft een knap en amusant boek samengesteld waarin Zijlstra geheel tot zijn recht komt, al gaan de vragen mij soms te ondiep. Zelf schrijft Puchinger dat de gesprekken zijn begonnen in de gangbare interview-vorm, van korte vragen en min of meer uitvoerige antwoorden, maar dat al naar gelang Zijlstra meer op gang kwam of de stof technischer werd, het onnodig of zelfs ongewenst was door vragen zijn verhaal te onderbreken. In het boek hadden wat mij betreft de vragen niet eens hoeven worden afgedrukt. Ze irriteerden me zelfs zo nu en dan. Ik realiseerde me dat ik me langs die cursief gedrukte regeltjes heen haaste om maar weer verder te lezen wat Zijlstra te vertellen had. Ik heb ze in ieder geval niet als functioneel ervaren.

Boven de bijdrage van dr. W. Drees staat het wat ongelukkige opschrift "Dr. Jelle Zijlstra (1918-1978)", dat de indruk wekt alsof hij niet meer in ons midden is. Gelukkig schrijft Drees dat de verwachting gewettigd is, dat hij nog lange tijd ten volle

actief zal kunnen zijn.
Deo Volente, om in stijl te blijven.

Marie-Louise Tiesinga

dr. Jelle Zijlstra. Gesprekken en Geschriften samengesteld door dr. G. Puchinger met bijdrage van dr. W. Drees sr. Uitgeverij Strengtholt, Naarden. 383 blz. f. 47,50.

HET SECRETARIAAT

IS VERHUISD
HET NIEUWE ADRES IS:
BEZUIDENHOUTSEWEG 195
2594 AJ DEN HAAG
TELEFOON 070-858303

COLOFON

De uitgave van de Democraat geschiedt onder verantwoordelijkheid van een door het Hoofdbestuur benoemde redactieraad die als volgt is samengesteld:

Piet van Baarsel
Ernst Bakker
Frans Rogier
Marie-Louise Tiesinga
Jan Veldhuizen
Stijn Verbeek

Als secretaresse is aan de redactieraad toegevoegd:
Kitty Warburg

Correspondentie, kopij e.d. richten aan het redactiesecretariaat van

De Democraat
Bezuidenhoutseweg 195
Den Haag.

VERANTWOORDELIJKHEID

De redactieraad draagt de eindverantwoordelijkheid voor inhoud en opname van publicaties in de Democraat. Het moet duidelijk zijn dat deze verantwoordelijkheid zich niet uitstrekt tot bijdragen van het Hoofdbestuur, fracties in vertegenwoordigende lichamen, het SWB-bestuur, het PSVI-bestuur, de Adviesraad en andere officiële partijorganen. Al deze bijdragen zijn als zodanig herkenbaar aan het rubrieks-hoofd.

Ook de inhoud van ingezonden brieven, die steeds de naam van de schrijver vermelden, valt buiten de verantwoordelijkheid van de redactieraad. Voorzover er enig misverstand omtrent de redactionele verantwoordelijkheid mocht dreigen, worden de titels van bijdragen die buiten die verantwoordelijkheid vallen, voorzien van een *

DE DEMOCRAAT

De Democraat wordt gratis toegezonden aan alle leden van D'66. Niet-leden kunnen zich abonneren voor f. 25,- per jaar. Losse nummers zijn verkrijgbaar bij het secretariaat voor f.3- per stuk.

WANNEER VERSCHIJNT DE DEMOCRAAT?

De Democraat verschijnt 10x per jaar.
Democraat nr. 3 verschijnt: 3-4-1979
Sluitingsdatum kopij: 19-3-1979

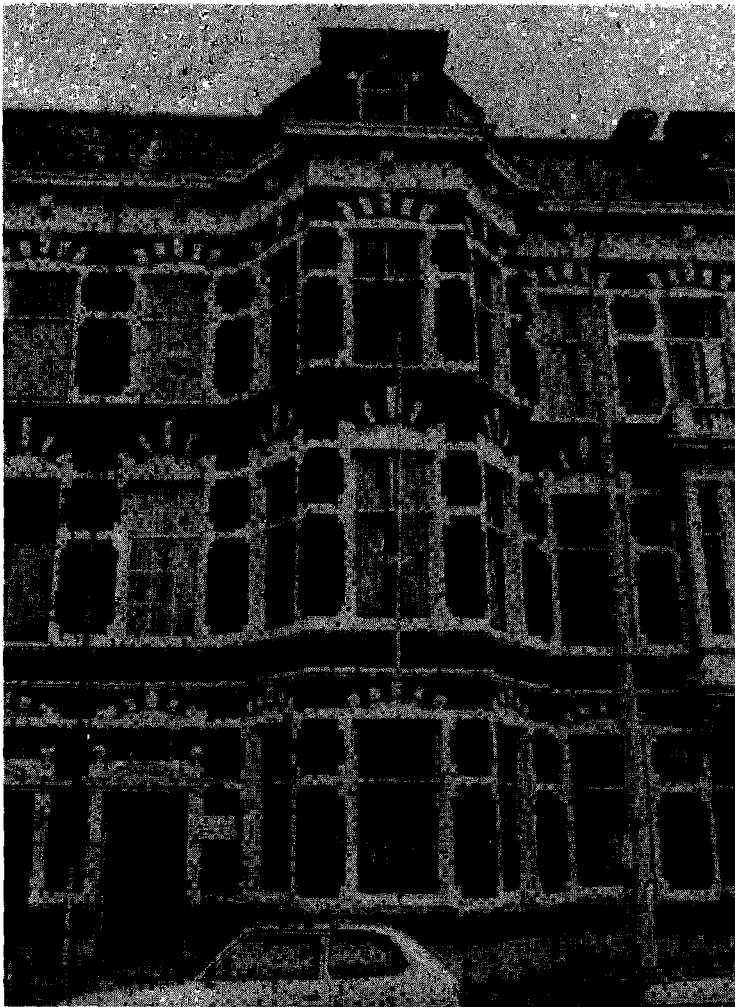
ADVERTENTIETARIEVEN

1/1 pagina: f. 500,-
1/2 pagina: f. 300,- liggend
1/3 pagina: f. 250,- staand
1/4 pagina: f. 200,- liggend
1/6 pagina: f. 150,- staand

Contractprijzen op aanvraag verkrijgbaar.

Plaatsing van advertenties is mede onderworpen aan de goedkeuring van de redactie.

OPLAGE : 13.000

IK GEEF EEN JAAR LANG DE DEMOCRAAT WEG

aan: _____ van: _____
Naam: _____ Naam: _____
Adres: _____ Adres: _____
Plaats: Plaats:

Ik betaal daarvoor f 25,- na ontvangst van een acceptgirokaart.

- De ontvanger van het abonnement is door mij geïnformeerd.
- U stuurt een begeleidend briefje met het eerste nummer. (Gewenst hokje zwart maken)

Bon opsturen in gefrankeerde enveloppe naar D'66, Javastraat 6, 2585 AN 's GRAVENHAGE

U kunt ook bellen: 070 - 453271 of 070 - 467188.

EUROPESE KANDIDATEN

Geboren in een streek die - hoe mooi ook aan Rijn en Moezel gelegen - steeds weer werd "bezocht" door moordende, zuipende en verkrachtende legers van Romeinse, Pruisische, Spaanse, Franse en vele andere signatures en terugkijkend op voorouders die wisselend onderdanen van Parijs, Aken, Rome, Berlijn, Wenen en diverse grafen, keurvorsten en hertogen waren, relatieveer je al gauw de toevallige nationale grenzen. Toen ik mij rond mijn 17e jaar voor politiek begon te interesseren hadden de verantwoordelijke politici al heel wat kansen voor Europa gemist. Met de E.G.K.S. en de E.E.G. was weliswaar een minimum van Europese eenwording gerealiseerd, maar er was meer mogelijk geweest, wanneer de politici meer naar de mensen hadden geluisterd. Hiervoor in de plaats kregen we de koude oorlog, de Force de Frappe en oplevend nationaal egoïsme. Wat is er nog over van de na-oorlogse idealen, die nooit weer volkerenmoord, discriminatie, oorlog, haat tussen de Europese volkeren en dictaturen in Europa wilden toelaten.

Al is er toen geen solidair en verenigd Europa gerealiseerd, als wens bleef dit altijd mijn ideaal. Dit Europa moest voor mij een democratisch, tolerant, solidair en vrijzinnig Europa worden. Om hieraan te werken heb ik mij kandidaat gesteld voor het Europees Parlement. Binnen dit parlement zal het een zaak van lange adem worden het voornoemde ideaal bij benadering te realiseren. Buiten dit parlement ligt er echter ook een brok werk, te weten de opbouw van een Europees D'66, het doorprikken van de grenzen door mensen van weerskanten van de grens bij elkaar te brengen, het bestrijden van de werkloosheid door vraag en aanbod op de arbeidsmarkt ook over de grenzen heen op elkaar af te stemmen en het opkomen voor minderheden op Europees niveau. Als wij de Nederlandse kiezers zo gek krijgen gevolg te geven aan onze oproep

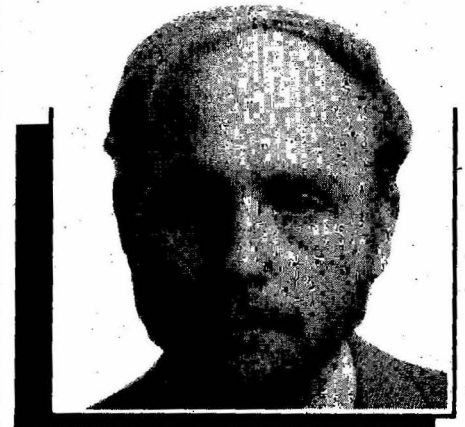
" GEEF ONS DE VIJF "

zal ik van harte werken aan de voornoemde taken.

WERNER UERZ

Wat mij aantrekt in de Europese politiek is dat er nog zoveel gedaan moet worden, op terreinen die de mensen direct raken. Europese politiek is geen zaak van betrekkingen tussen staten, ouderwetse buitenlandse politiek, maar een verlengstuk van de binnenlandse politiek. Veel van de zaken, waar D'66 zich in Nederland sterk voor maakt en die voor mij de politiek wezenlijke doelstellingen van D'66 zijn, zoals de bescherming van het milieu, een toekomst voor onze industrie, de samenwerking met de ontwikkelingslanden, de bescherming van de rechten van de achtergestelden, enz. zijn juist ook de zaken die in de Europese politiek spelen. Steeds duidelijker is geworden dat deze problemen in vele opzichten het Nederlandse politieke bestel te boven gaan. Het Europese politieke bestel kan dan mogelijkheden bieden voor betere oplossingen.

Of dit inderdaad ook betere oplossingen zullen zijn zal echter in sterke mate afhangen van de vorm die aan dat Europese politieke bestel wordt gegeven. Op het ogenblik is dit een zeer onbevredigende, wat ondemocratische, vorm. Met dit gebrek aan democratie hangt ook samen het volstreekte gebrek aan belangstelling voor de Europese politiek bij de kiezers. En met dit gebrek aan belangstelling hangt weer samen dat sommige politieke partijen, zoals in Nederland de PvdA, CDA en VVD nog de ruimte hebben om een begin te maken met een Europese partijvorming die niets te maken heeft met de wer-

kelijke scheidslijnen in de Europese politiek en alles met het behoud van gevestigde, nationale, machtsposities.

Waar ik mij als Euro-parlementariër dan ook voor zou willen inzetten, zijn deze drie, onderling samenhangende, zaken:

1. Het betrekken van de burger bij die Europese politiek
2. Het versterken van de positie van het Europees Parlement, als bijdrage aan de democratische grondslag van de Europese politiek
3. Het gebruiken van deze sterkere positie om samen met gelijkgezinde parlementariërs de Europese politiek steeds meer te beïnvloeden in een richting die overeenkomt met de politieke doeleinden van D'66.

HERMAN SCHAPER

CAMPAGNETEAM

Het campagneteam is compleet! Annat Koster zal tot half juni fungeren als campagne-assistente. Zij is geen onbekende in de partij, zij is geruime tijd assistente geweest van de Tweede Kamerfractie. Dit betekent dat o.a. de spreekbeurt-aanvragen nu via ANNAT geregeld kunnen worden.

MATERIALEN

Dagelijks wordt het secretariaat gebeld met de vraag wanneer de verkiezingsmaterialen beschikbaar zijn. Ons streven is erop gericht om alle materialen 1 tot 2 weken vóór de campagne-start (21 april 1979) beschikbaar te hebben.

**STORT NU
ENERGIEK
OP GIRO 1.000.000**

CAMPAGNE INSTRUCTIE

BIJEENKOMSTEN

In Eindhoven en in Zwolle en in Den Haag (de laatste twee - een week later vanwege het weer) heeft de campagnecommissie haar plannen uiteengezet over de wijze van campagnevoeren en de te verstrekken materialen.

Uw regio- en plaatselijke bestuur is dus geïnformeerd. Het is van het grootste belang dat alle leden zich in gaan zetten voor deze verkiezingen

Wat Lagendijk en de Hondt ons ook voorspiegelen, de kiezers zelf zullen bepalen hoe groot D'66 er op

7 JUNI

uit komt.

Meldt u dus bij uw regio- of plaatselijk bestuur en werk mee aan een goede verkiezingsuitslag.

Jan Veldhuizen
campagneleider